

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว

สารนิพนธ์
ของ
นางสาววรลักษณ์ วิศิษฐ์วัฒนกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2549

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว

สารนิพนธ์
ของ
วรลักษณ์ วิศิษฐ์วัฒนกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว

บทคัดย่อ
ของ
วรลักษณ์ วิศิษฎ์วัฒนกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2549

วรลักษณ์ วิศิษฐ์วัฒนกุล. (2549). การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ
นักข่าว. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.นันทนา วงษ์อินทร์.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ
นักข่าว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1,069
คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ค่าแห่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ และ
เกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนที่ปกติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ประกอบด้วย
3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความสนใจ และด้านบุคลิกภาพ
2. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความรู้ความเข้าใจ
จำนวน 12 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.44 ถึง 0.79 มีค่าความเชื่อมั่นตามวิธีคูเดอร์
ริชาร์ดสัน (KR-20) เท่ากับ 0.72 มีค่าแห่งเปอร์เซ็นต์ไทล์อยู่ระหว่าง 0.51 ถึง 93.69 โดยมีค่า
T-Score อยู่ระหว่าง T_{24} ถึง T_{65}
3. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความสนใจ จำนวน 14
ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 11.38 ถึง 26.42 มีค่าความเชื่อมั่นวิธีคำนวณสัมประสิทธิ์
แอลฟาเท่ากับ 0.75 มีค่าแห่งเปอร์เซ็นต์ไทล์อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.95 โดยค่า T-Score อยู่
ระหว่าง T_{17} ถึง T_{83}
4. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 29
ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 9.65 ถึง 24.70 มีค่าความเชื่อมั่นวิธีคำนวณสัมประสิทธิ์
แอลฟาเท่ากับ 0.75 มีค่าแห่งเปอร์เซ็นต์ไทล์อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.91 โดยค่า T-Score อยู่
ระหว่าง T_{19} ถึง T_{81}

A CONSTRUCTION OF DESIRABLE CHARACTERISTICS
INVENTORY FOR REPORTERS

AN ABSTRACT
BY
WARALUK WISITWATTANAKUL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Guidance and counseling psychology
at Srinakharinwirot University

May 2006

Waraluk Wisitwattanakul. (2006). *A Construction of Desirable Characteristics Inventory for Reporters*. Master's Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr. Nanthana Wong-In.

The purposes of this research was to construct a desirable characteristics Inventory for Reporters. A total of 1,069 subjects were multi-stage randomly selected from Mathayom Suksa III students of secondary schools under the Office of the Basic Education Commission in Bangkok in the academic year 2005. Mean, standard deviation, the level of difficulty, discrimination power, reliability coefficient, percentile ranks and Normalized T-Score were used to analyze the data.

The results of this research were follow:

1. A construction of desirable characteristics inventory for reporters comprised of three domains: knowledge domain, interesting domain and personality domain.

2. The knowledge domain consisted of 12 items, while its difficulty level (p) revealed between 0.44 to 0.79, the cross-check of internal consistency showed KR-20 of 0.72. Moreover, the knowledge norms for raw scores corresponding to designated percentiles, 0.51th to 93.69th percentile ranks, and T-Scores, T_{24} to T_{65}

3. The interesting domain consisted of 14 items, while its discrimination power (t) ranked from 11.38 to 26.42, the cross-check of internal consistency showed a Cronbach's alpha of 0.75. Moreover, the interesting norms for raw scores corresponding to designated percentiles, 0.05th to 99.95th percentile ranks, and T-Scores, T_{17} to T_{83}

4. The personality domain consisted of 29 items, while its discrimination power (t) ranked from 9.65 to 24.70, the cross-check of internal consistency showed a Cronbach's alpha of 0.75. Moreover, the personality norms for raw scores corresponding to designated percentiles, 0.05th to 99.91th percentile ranks, and T-Scores, T_{19} to T_{81}

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำแนวทาง ตลอดจนแนวคิดและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสารนิพนธ์ฉบับนี้ ทางผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ และ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ที่สละเวลาในการเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุปผา เมฆศรีทองคำ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง และคุณนิตยา รุ่งสกลิต ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและให้คำแนะนำต่างๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบวัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนนนทรีวิทยา โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม โรงเรียนสามเสนวิทยาคม โรงเรียนวัดนวลนรดิศ โรงเรียนวัดอินทาราม โรงเรียนศรีพญา และโรงเรียนมัธยมดุสิตาราม ที่ได้ช่วยอำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์

คุณค่าประโยชน์และความดีที่ได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้ที่ศึกษาค้นคว้า และสามารถนำงานวิจัยนี้ไปใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงงานวิจัยให้มีประโยชน์มากขึ้น

วรลักษณ์ วิศิษฎ์วัฒนกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารที่เกี่ยวกับอาชีพ.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของนักข่าว.....	13
การสร้างและพัฒนาแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์.....	31
การหาคุณภาพเครื่องมือและเกณฑ์ปกติ.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	41
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การจัดการกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) สรุปผลการวิจัย.....	63
อภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	68
 บรรณานุกรม.....	 69
 ภาคผนวก	 75
ภาคผนวก ก.....	76
ภาคผนวก ข.....	88
ภาคผนวก ค.....	99
ภาคผนวก ง.....	116
 ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	 118

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามการแบ่งกลุ่มของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	42
2	ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวของกลุ่มที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) (n=100).....	50
3	ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว (Known Group) (n=50).....	51
4	ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวของกลุ่มตัวอย่าง (n=1,069).....	52
5	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (n=1,069).....	53
6	เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 12 ข้อ (n=1,069).....	54
7	เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวด้านความสนใจ จำนวน 14 ข้อ (n=1,069).....	55
8	เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวด้านบุคลิกภาพ จำนวน 29 ข้อ (n=1,069).....	57
9	ค่าคะแนน IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความรู้ความเข้าใจ.....	89
10	ค่าคะแนน IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความสนใจ.....	91
11	ค่าคะแนน IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ.....	93
12	ค่าความยากง่ายและค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความรู้ความเข้าใจ เป็นรายชื่อ.....	95

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ค่าความยากง่ายและค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความสนใจ เป็นรายข้อ.....	96
14 ค่าความยากง่ายและค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ เป็นรายข้อ.....	97

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 อาชีพศึกษา.....	8
2 ระบบการแนะแนวอาชีพ กรมสามัญศึกษาที่โรงเรียนมัธยมศึกษาเขตเป็นแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาอาชีพ.....	12
3 ลักษณะนิสัยของบุคลิกภาพ 4 แบบ.....	28

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อาชีพมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความพึงพอใจในตนเอง การประกอบอาชีพจะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกในตนเอง รู้สึกว่าตนมีค่า ได้แสดงถึงความสามารถในการพึ่งตนเองและทำประโยชน์ให้แก่สังคม ฉะนั้นการตัดสินใจเลือกอาชีพและการปรับตัวในการประกอบอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมและประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคลมีความสุขในชีวิต แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าเลือกอาชีพได้ไม่เหมาะสม หรือมีปัญหาในการประกอบอาชีพ และคิดจะเปลี่ยนอาชีพใหม่ ไม่ใช่สิ่งที่ทำได้โดยง่าย เนื่องจากการที่จะประกอบอาชีพแต่ละอย่าง จะต้องมีการเตรียมตัว หรือฝึกฝนในอาชีพนั้นๆ ด้วย ซึ่งต้องใช้เวลา (วัชร ทรัพย์มี. 2523: 1)

ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่านักศึกษาที่จบการศึกษามาใหม่ๆ ต้องมีการตระเวนสมัครงานตามที่ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในใบสมัครงานจะเห็นว่าตำแหน่งที่ท่านต้องการ กลายเป็นว่าแล้วแต่ทางองค์กรจะจัดให้ ซึ่งตรงนี้บ่งบอกว่านักศึกษาไม่มีการวางแผนอาชีพที่ตนเองต้องการได้ ขอแค่ให้ได้ทำงานเท่านั้น ซึ่งตรงกับที่ รอง เจริญศิริ ได้กล่าวไว้ว่า “ยังมีเยาวชนอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ตื่นตัวในการวางแผนการประกอบอาชีพไว้ล่วงหน้าว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะยึดถืออาชีพอะไรเป็นหลักในการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้เกิดปัญหาร้ายแรงต่อไปภายหน้าเกี่ยวกับการวางแผนกำลังคนของประเทศ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ โดยเฉพาะการจัดกำลังให้เหมาะสมกับงาน” (วัชร ทรัพย์มี. 2523: 1-2)

ปัญหาการว่างงาน และการไม่มีงานทำนั้นจะทวีความรุนแรงมากขึ้นจนนับได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญยิ่งในปัจจุบัน และผลของปัญหาทั้งหมดนี้ไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดความยากจนขาดแคลนในทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อสวัสดิภาพและความสงบสุขของสังคมด้วยแต่ในความเป็นจริงถ้าบุคคลได้เข้าทำงานในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ แต่ขาดความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ ความถนัดในอาชีพนั้นหรือทัศนคติที่ดีต่ออาชีพนั้นๆ แล้ว งานที่เกิดขึ้นมาก็อาจจะส่งผลทางด้านลบก็เป็นได้ส่งผลต่อปัญหาในองค์กร ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคมตามมา ดังนั้นจึงต้องสำรวจความต้องการที่แท้จริงของตัวบุคคลก่อนว่า สนใจหรือถนัดและมีความสามารถด้านใดเป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาตัวเองให้เหมาะสมกับอาชีพ หรือแนวทางที่สามารถทำให้บุคคลนั้นปรับตัวตนเองให้เข้าอาชีพนั้นได้อย่างไม่ยากลำบาก

จากยอดผู้สมัครเข้าเรียนทางด้านอุดมศึกษา ระยะหลังๆที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าคณะยอดนิยมของเหล่านักศึกษา จะเลือกคณะนิเทศศาสตร์เสียเป็นส่วนใหญ่ เรียกว่าเป็นคณะยอดฮิตของระดับอุดมศึกษาเลยก็ว่าได้ เหมือนกับที่ ดร.ฉลองภาพ สุธงส์กรกาญจน์ กล่าวว่า “วิชาชีพนิเทศศาสตร์ยังมีความต้องการสูง เพราะการขยายตัวของสื่อ การขยายตัวของกิจการด้านโฆษณา

เพราะฉะนั้นคนที่จบมาทางนี้ ก็มีโอกาหางานได้ดี เพราะมีทั้งโทรทัศน์ วิทยุ โฆษณา และหนังสือพิมพ์” (จ.ทัสสโน; และ ย.เทวฤทธิ์. 2538: 39) นิเทศศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในช่วงทศวรรษ 2530 เป็นต้นมา ซึ่งตรงกับข้อมูลจากรายงานการสัมมนาเรื่อง “อนาคตการศึกษา สาขาคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” (บำรุงสุขพรรณ. 2527: 25) ให้ข้อมูลไว้ว่า หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษาจากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้งานทำเลย ร้อยละ 88.00 และได้งานทำหลังจากเรียนจบแล้วเป็นเวลาประมาณ 6 เดือน อีกร้อยละ 3.67 แสดงว่าการจบทางวารสารศาสตร์นั้นหางานทำได้ง่าย

ระบบการสื่อสารมวลชนนั้น เกี่ยวข้องกับมนุษย์ทุกคน โดยเหตุที่ว่า การสื่อสารมวลชนนั้นมีหน้าที่ให้ความรู้ ความบันเทิง ข่าวสาร (อนันต์ธนา อังกินันท์; และ เกื้อกุล กุปรัตน์. 2522: 55) ดังนั้นอาชีพที่อยู่ในความสนใจของนักศึกษา จึงเป็นอาชีพทางด้านสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะอาชีพนักข่าว ที่หลายๆคนมองว่าเป็นอาชีพที่นักศึกษาทุกคนอยากเข้ามาสัมผัส เพื่อได้ใกล้ชิดกับบุคคลที่ตนชื่นชอบได้ง่าย แต่ในความเป็นจริงแล้ว อาชีพนักข่าวไม่ได้ง่ายอย่างที่หลายคน “คิด” เหมือนเช่นที่ จักรพันธ์ ยมจินดา อดีตผู้ประกาศข่าวช่อง 7 สี กล่าวไว้ว่า “อาชีพนี้ไม่ใช่ใครคิดที่จะทำแล้วทำได้ ต้องฝึกฝน โดยเฉพาะการใช้ภาษาไทย ควรเป็นคนที่รู้รอบตัวค่อนข้างกว้างในหลายๆด้าน” (จ.ทัสสโน; และ ย.เทวฤทธิ์. 2538: 27)

หรืออย่างที่ สุทัศน์ วัฒนสินชัย เขียนไว้ว่า “ถึงเวลานี้ผมคิดว่า อาชีพนักข่าวไม่ใช่อาชีพง่ายๆ อย่างที่หลายคนคิด ยิ่งการเป็นนักข่าวมืออาชีพด้วยแล้วละก็ ผมยังมองไม่เห็นใครที่มีคุณสมบัติเลย” (สุทัศน์ วัฒนสินชัย. 2544: 60)

ดังนั้นคุณสมบัติของนักข่าวจึงสำคัญอย่างยิ่งในการประกอบอาชีพนักข่าว ซึ่งจากการหาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถามปลายเปิดกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับอาชีพนักข่าวว่า ผู้ประกอบอาชีพนักข่าวนั้น ควรจะมีลักษณะเช่นไร จากการสัมภาษณ์ ผู้ประกอบอาชีพนักข่าว จำนวน 40 คน ได้ข้อมูลว่า นักข่าวควรจะมีหน้าที่หาความรู้ เชื่อสัจยต่อวิชาชีพ มีความเป็นกลาง คล่องแคล่ว ว่องไว ทันต่อเหตุการณ์ หูตากว้างไกล รักในงานที่ทำ ช่างสังเกต เป็นกันเอง มีความกล้าในการคิดสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ จริงใจ โปร่งใส มีความมั่นใจ พุดจาฉะฉาน ชี้แจงชัด และชอบพบปะผู้คน ส่วนนักประชาสัมพันธ์ จำนวน 20 คน ได้ข้อมูลว่า นักข่าวต้องมีความรู้ทุกด้าน โดยเฉพาะความรู้ด้านการสื่อสาร มีจรรยาบรรณที่ดี ติดตามข่าวสารได้อย่างถูกต้อง ฉับไว กล้าแสดงออก ขยันสู้งาน ไม่ย่อท้อ มีความจริงใจ สุภาพอ่อนโยน มีมารยาท วางตัวอย่างเหมาะสม มีความน่าเชื่อถือ ร่าเริง แจ่มใส ส่วนผู้บริหารที่มีความเกี่ยวข้อง และใกล้ชิดกับนักข่าวโดยการถูกนักข่าวสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน ได้ข้อมูลว่า นักข่าวควรมีความรู้ความเข้าใจในภาษาพูด ภาษาเขียนสำหรับการสื่อสารรอบรู้สิ่งต่างๆรอบตัวเพื่อแก้สถานการณ์เฉพาะหน้า มีความสุภาพ มีกาลเทศะ มีสัมมาคารวะแต่กล้าที่จะแสดงออก รู้จักสังเกต มีไหวพริบ มนุษย์สัมพันธ์ดี และนักศึกษาที่เรียนอยู่คณะนิเทศศาสตร์ เอกสื่อสารมวลชน จำนวน 15 คน ได้ข้อมูลว่า นักข่าวจะต้องใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ใฝ่หาความรู้รอบตัว มองอย่างเป็นกลาง มีความคิดสร้างสรรค์ หัวไว ทันเหตุการณ์ สนใจข่าวสารทุกด้าน

รักการอ่าน ช่างสังเกต สุภาพ อ่อนหวาน มนุษย์สัมพันธ์ดี กล้าคิดกล้าทำ ไม่ก้าวร้าว แต่งกายเหมาะสม มีความกระตือรือร้น ตรงต่อเวลา ไม่ใจร้อน อดทน ซึ่งจากการหาข้อมูลทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวได้เป็น 3 ด้านใหญ่ๆ คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความสนใจ และ ด้านบุคลิกภาพ

1) ด้านความรู้ความเข้าใจ เป็นผู้ที่เฝ้าหาความรู้ และใช้ภาษาอย่างถูกต้อง 2) ด้านความสนใจ เป็นผู้ที่ชอบพบปะผู้คนมากหน้าหลายตา ติดตามข่าวสารตลอดเวลา และ 3) ด้านบุคลิกภาพ ต้องมีลักษณะเฉพาะตัวที่โดดเด่น ซึ่งในการวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวนั้น จะช่วยให้ผู้ที่สนใจ สามารถตัดสินใจประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้ ดังนั้นเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนในการเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพนักข่าวจึงมีความสำคัญ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการประกอบอาชีพนักข่าว เพื่อที่จะช่วยให้เป็นแบบคัดกรองให้แก่เด็กนักเรียนที่สนใจจะประกอบอาชีพนักข่าวได้วัดความสามารถของตัวเอง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว
2. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ได้แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการประกอบอาชีพนักข่าว ซึ่งเป็นประโยชน์ในการคัดสรร คัดกรองนักเรียนที่มีความสนใจจะประกอบอาชีพนักข่าว และสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จาก 3 เขตการศึกษา โดยแต่ละเขตการศึกษาสุ่มเขตการปกครองจำนวน 3 เขตการปกครอง รวม 9 เขตการปกครอง เขตการปกครองละ 1 โรงเรียนเป็น 9 โรงเรียน ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,069 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **นักข่าว** หมายถึง ผู้รายงานข่าว ผู้เขียนข่าว ผู้เขียนบทความ ซึ่งเป็นบุคคลแรกที่จะออกไปแสวงหาข่าว จัดหา รวบรวม และตัดสินใจคัดเลือกข่าวส่งให้กับสำนักข่าว

2. **ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว** หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลที่พึงบอกถึงบุคคลคนนั้น ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่เหมาะสมกับอาชีพนักข่าว

3. **แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว** หมายถึง แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้วัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรรู้เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

3.1.1 ความรู้เกี่ยวกับอาชีพนักข่าว ได้แก่

- มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานของนักข่าว
- บทบาทหน้าที่ของนักข่าว

3.1.2 ความรู้ทั่วไปที่ผู้ประกอบอาชีพนักข่าวพึงมี ได้แก่

- มีความรู้เรื่องข่าวสารความเคลื่อนไหวของสังคม
- มีความรู้รอบตัว
- มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

3.2 ด้านความสนใจ หมายถึง ลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่แสดงออกถึงความสนใจต่ออาชีพนักข่าว ได้แก่

3.2.1 ความสนใจในอาชีพนักข่าว ได้แก่

- มีใจรักในอาชีพนักข่าว
- มีความต้องการที่จะประกอบอาชีพนักข่าว
- ติดตามข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพนักข่าวอยู่เสมอ
- ต้องการศึกษาต่อในอาชีพนักข่าว
- มีความอยากรู้อยากเห็นต้องการเสาะหาข่าวมาให้ได้

3.2.2 สนใจติดตามข่าวสาร ได้แก่

- สนใจข่าวสารเรื่องราวและสิ่งแวดล้อมรอบตัวอยู่เสมอ
- เปิดรับข้อมูลข่าวสารจากทุกด้าน รวมถึงสื่อทุกประเภท
- มีความรู้กว้างขวาง สนใจสิ่งเล็กๆน้อยๆเกี่ยวกับข่าวสารรอบตัว

3.3 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชีพนักข่าว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.1 ลักษณะนิสัย ได้แก่

- กล้าคิดกล้าทำ ไม่เขินอายที่จะแสดงความคิดเห็น

- ไม่แสดงที่ทำก้าวร้าว มีความสุภาพให้เกียรติผู้อื่น
- วางตัวอย่างเหมาะสม ไม่วางอำนาจเพื่อหวังผลประโยชน์
- มีความเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
- การแต่งกายถูกกาลเทศะ เหมาะสมกับสถานที่
- ร่าเริงแจ่มใส ยิ้มแย้ม
- ช่างสังเกต ช่างซักถาม ใจเย็น
- เป็นคนตรงต่อเวลา

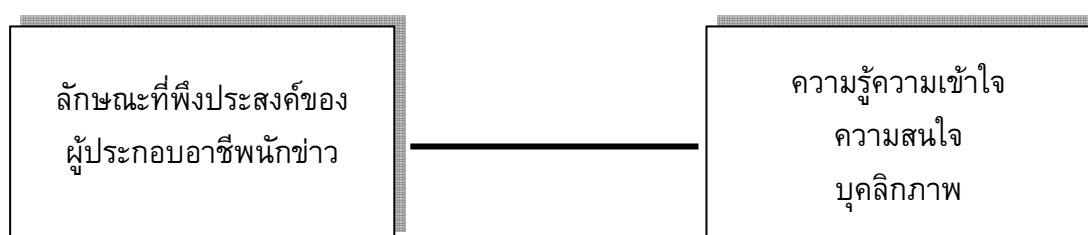
3.3.2 ความกระตือรือร้น ได้แก่

- มีไหวพริบปฏิภาณดี แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันที
- กระฉับกระเฉง ว่องไว
- คล่องแคล่ว รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์
- มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน
- มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ จีบไว

3.3.3 มนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร ได้แก่

- มีมนุษยสัมพันธ์ดี ดูเป็นมิตร
- พูดจาฉะฉาน ชัดถ้อยชัดคำ น่าเชื่อถือ
- รักษาความลับได้ดี รักษาคำพูด
- รู้จักแสดงความคิดเห็น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับอาชีพ
 - 1.1 ความหมายของอาชีพ
 - 1.2 อาชีพศึกษา
 - 1.3 ทฤษฎีแนะแนวอาชีพ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าว
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักข่าว
 - 2.1.1 ความหมายของสื่อมวลชน
 - 2.1.2 หน้าที่ของผู้สื่อข่าว
 - 2.1.3 จริยธรรมวิชาชีพ
 - 2.1.4 คุณสมบัติของนักข่าว
 - 2.1.5 ความสนใจ
 - 2.1.6 บุคลิกภาพ
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. การสร้างและพัฒนาแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์
 - 3.1 ขั้นตอนการสร้าง
 - 3.2 ขั้นตอนการพัฒนา
4. การหาคุณภาพเครื่องมือและเกณฑ์ปกติ

1. เอกสารที่เกี่ยวกับอาชีพ

1.1 ความหมายของอาชีพ

มีผู้ให้ความหมายของอาชีพไว้หลายคนด้วยกัน

ซูเปอร์ (Super. 1976: 20) อธิบายไว้ว่า อาชีพ หมายถึง ลำดับของตำแหน่งสำคัญ ถูกครอบครองด้วยบุคคลนับตั้งแต่ก่อนมีอาชีพ ระยะประกอบอาชีพและพลังการประกอบอาชีพ รวมไปถึงบทบาทที่มีความสัมพันธ์กับงาน เช่น เป็นลูกจ้าง นักเรียน ข้าราชการบำนาญ และบทบาทในครอบครัว บทบาทพลเมืองในสังคม ตลอดจนบทบาทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำมาหากินนั้น อาชีพยังดำรงอยู่ตราบดีที่บุคคลยังประกอบอยู่ อาชีพจัดเป็นศูนย์กลางของบุคคล

เฮเยสและฮอปสัน (Hayes; & Hopson. 1977: 8) อธิบายว่า อาชีพ หมายถึง แบบฉบับการดำรงชีวิตทั้งหมดของบุคคล ซึ่งรวมทั้งองค์ประกอบด้านการงานและด้านอื่นๆ ด้วย

กิบสันและมิชเชล (Gibson; & Mitchell. 1981: 215) ให้ความหมายของอาชีพว่า หมายถึงมวลประสบการณ์ด้านการงานของบุคคล ซึ่งจำแนกตามหมวดหมู่อาชีพ เช่น การสอน การบัญชีการขาย เป็นต้น

จึงพอสรุปได้ว่า อาชีพ หมายถึง ชนิดของงานที่บุคคลกระทำอยู่ หรือมุ่งหวังจะออกไปประกอบในอนาคต เพื่อสนองความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ และด้านสังคม

นอกจากนี้ยังมีการจัดอาชีพศึกษาเพื่อเป็นการเสริมสร้างบุคคลให้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีพลานามัยสมบูรณ์ รักและธำรงศิลปวัฒนธรรมความเป็นไทย ไว้ เกิดความสำนึกของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข และยังมีวัตถุประสงค์คือการศึกษาเพื่ออาชีพ ต้องการให้บุคคลได้ใช้ความสามารถของตนประกอบอาชีพสุจริตหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว จึงกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาที่สมบูรณ์แบบจำเป็นต้องครอบคลุมเรื่องอาชีพตามความเหมาะสมของแต่ละระดับอย่างต่อเนื่องกันไป โดยคำนึงถึงพัฒนาการของบุคคลแต่ละวัยประกอบด้วย

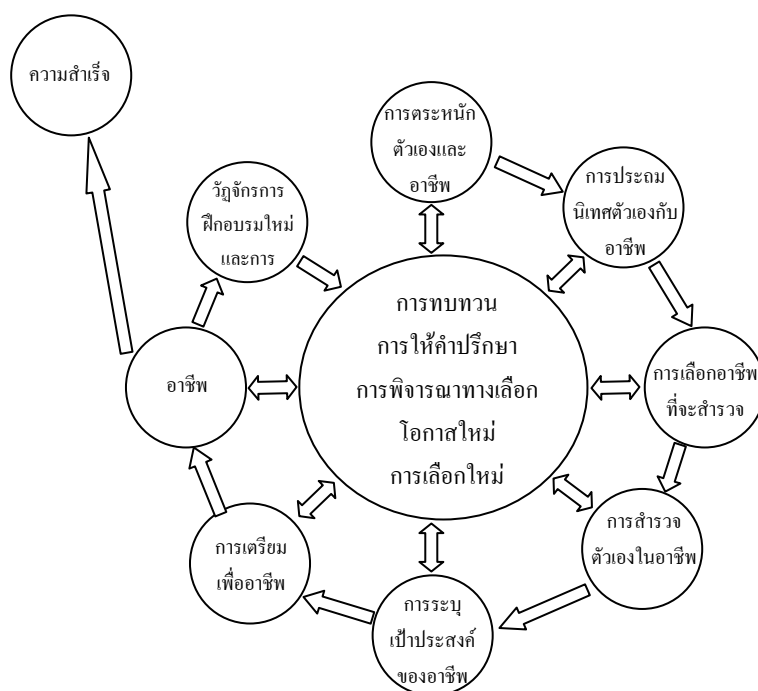
1.2 อาชีพศึกษา

ความหมายของอาชีพศึกษา อาชีพศึกษา เป็นคำใหม่ในวงการการศึกษาของประเทศไทย เพิ่งมีใช้เมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง ก่อนที่จะกล่าวถึงอาชีพศึกษา ขออธิบายถึงคำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพศึกษา เพื่อช่วยให้เข้าใจความหมายของอาชีพศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (ศุภวดี บุญญวงศ์. 2528: 59)

อาชีพศึกษา (Career Education) ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง และสัมพันธ์กับผู้อื่น มโนทัศน์ของอาชีพศึกษาจะไม่สมบูรณ์ ถ้าจะเกี่ยวข้องเฉพาะแต่เพียงองค์ประกอบทางด้านวิชาการ และสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ละเลยที่จะศึกษาความสัมพันธ์ภายในและภายนอกตัวบุคคล นักปรัชญาเกี่ยวกับเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้บุคคลเข้าใจความจริง เข้าใจตนเอง และผู้อื่นด้วย (พล แสงสว่าง. 2529: 1)

การให้คำจำกัดความของคำว่า อาชีพศึกษา มิใช่ของง่ายและได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายคน อย่างไรก็ตาม มาร์แลนด์ (Marland. 1974: 105-106) ผู้ช่วยเลขาธิการการศึกษาด้านสุขภาพการศึกษาและสวัสดิการของสหรัฐ ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. อาชีพศึกษา จะต้องเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของนักเรียนทุกคน มิใช่เพียงบางคน
2. อาชีพศึกษา ควรจะต่อเนื่องจากขั้นต้นที่สุดของโรงเรียน จากระดับที่หนึ่ง ถึงขั้นมัธยมสูงสุด หรือสูงกว่านั้น ถ้าเขาเลือก
3. นักเรียนที่ออกจากโรงเรียนทุกคน จะต้องมีโอกาสที่จำเป็นที่สามารถจะเริ่มต้นชีวิตของเขาเอง และครอบครัวของเขา ถึงแม้เขาจะออกจากโรงเรียนก่อนจบชั้นมัธยมก็ตาม

ภาพประกอบ 1 อาชีพศึกษา

ที่มา: Sidney P. Marland Jr. (1974). **Career Education**: 203.

พัฒนาการด้านอาชีพ (Career Development) หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้บุคคลเกิดความรู้เกี่ยวกับตนเอง การศึกษาและอาชีพ มีความเกี่ยวข้องกันกับแบบฉบับของบุคลิกภาพ และประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อม 4 แหล่ง กล่าวถึง โรงเรียนจัดเป็นสถานที่ที่บุคคลมีโอกาสศึกษาหาความรู้ ตลอดจนปรับพฤติกรรมของตน บ้านจัดเป็นสถานที่ที่บุคคลมีโอกาสศึกษาความรักความสัมพันธ์ต่อกัน ตลอดจนการดำเนินชีวิต งานและการใช้เวลาว่าง จัดเป็นเวลาที่บุคคลได้ใช้ชีวิตของตน รู้ถึงความสามารถ ความต้องการ ความถนัดของตนในการทำงานและในการใช้เวลาว่าง และแหล่งสุดท้ายคือ ชุมชนเป็นแหล่งที่บุคคลได้มีโอกาสเข้าสังคมกับผู้อื่น เพื่อศึกษากฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผน วัฒนธรรม ข้อห้ามต่างๆ ทั้งแบบฉบับของบุคลิกภาพ และประสบการณ์ดังกล่าว จะมีอิทธิพลสำคัญต่อค่านิยมและการตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินชีวิต และการเลือกอาชีพ พัฒนาการด้านอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องในวัยต่างๆ การที่บุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพ ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นจะต้องเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตัวเขา และมีวิธีทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้พัฒนามาในแต่ละวัยของชีวิต

พัฒนาการด้านอาชีพมุ่งเน้นการพัฒนาบุคคล เพื่อประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจากการที่บุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพ จัดเป็นความสำเร็จในชีวิตด้วย ดังนั้นลักษณะของพัฒนาการด้านอาชีพ จึงให้ความสำคัญ 3 ประเด็น คือ

มุ่งให้บุคคลศึกษาและเข้าใจศักยภาพของตน

1. บุคคลสามารถนำศักยภาพของตนออกมาสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพต่างๆ ในสังคม

2. ส่งเสริมบุคคลให้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนให้มีประสิทธิภาพ

จากความหมายดังกล่าว พอสรุปว่า อาชีพศึกษา หมายถึง การจัดวางแผนเกี่ยวกับการประสบการณ์ทางการศึกษา เพื่อเอื้ออำนวยให้บุคคลได้มีพัฒนาการด้านอาชีพอย่างเหมาะสม และการเตรียมตัวเข้าสู่โลกของงาน มวลประสบการณ์เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรมีความรับผิดชอบเบื้องต้นประการสำคัญ คือ เน้นการเรียนรู้เรื่องการวางแผนอาชีพ และการเตรียมตัวเข้าสู่โลกของงานให้แก่ผู้เรียนด้วย

1.3 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

ในสังคมประชาธิปไตย มนุษย์มีเสรีภาพในการเลือกอาชีพ และอาชีพที่ได้เลือกสรรแล้วนั้นจะมีอิทธิพลต่อผู้เลือกตลอดชีวิต ถ้าบุคคลสามารถเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จก้าวหน้าในอาชีพนั้น แต่ถ้าเลือกอาชีพไม่เหมาะสมจะไม่สามารถสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเต็มที่ และมีแนวโน้มที่จะประสบความล้มเหลว และรับตัวเองไม่ได้ในอาชีพนั้น (วัชร ทรัพย์มี. ม.ป.ป.: 13)

ทฤษฎียึดคุณลักษณะคน (Trait – and – Factor Theory)

ทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล (Psychology of Individual Differences) และได้พัฒนาขึ้นเป็นทฤษฎีควบคู่กับความเจริญในด้านการทดสอบในทางจิตวิทยา ข้อสมมติฐานของทฤษฎีนี้คือบุคคลประกอบด้วยลักษณะหลายประการ เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกลักษณะ เป็นต้น ทฤษฎีนี้มีหลักการว่า บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพโดยใช้หลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

ทฤษฎีนี้ได้มีการศึกษาลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพสรุปได้ดังนี้คือ (อรอนงค์ ธัญญะวัน. 2539: 36)

ความถนัดและสติปัญญา จะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และยังเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ และความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของบุคคลด้วย

ความสนใจ เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และยังส่งผลให้บุคคลมีความมานะพยายามในการประกอบอาชีพนั้นมากน้อยเพียงใด

ค่านิยม ค่านิยมของบุคคลที่มีต่ออาชีพย่อมมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เช่น คนที่ชอบใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ก็เลือกอาชีพวิศวกร คนที่ยึดความเป็นธรรมในสังคม อาจเลือกอาชีพนักหนังสือพิมพ์ นักกฎหมาย เหล่านี้เป็นต้น

บุคคลอื่นๆ ที่แวดล้อม ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ซึ่งอาจจะยึดถือเป็นแบบอย่างนิยมชมชอบอาชีพนั้นๆ เช่น บางคนเลือกอาชีพพยาบาล เพราะเห็นพี่ๆ ของตนประสบความสำเร็จในอาชีพ บางคนเลือกอาชีพครู เพราะนิยมชมชอบครูของตน และบางคนเลือกอาชีพตามเพื่อนสนิทของตน บุคคลแวดล้อมเหล่านี้นอกจากจะหมายความว่าถึง พ่อแม่ พี่น้องในครอบครัวแล้ว ยังรวมไปถึงบุคคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน และในชุมชนอีกด้วย ที่บุคคลได้พบเห็นและสร้างภาพประทับใจให้แก่ตนเองด้านอาชีพ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยที่บุคคลที่มีผลการเรียนดีในแขนงวิชาใด มักจะเลือกอาชีพในแขนงนั้น และบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไปในเกณฑ์ดี มีแนวโน้มจะเลือกอาชีพในระดับวิชาชีพ

ครอบครัว เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล เพราะสภาพครอบครัวจะหมายความว่ารวมไปถึง ฐานะเศรษฐกิจ ความคาดหวังของพ่อแม่ ตลอดจน ค่านิยมของพ่อแม่ที่มีต่อการเลือกอาชีพของบุตร ลิปเซทท์ (Lipsett. 1962: 432) ได้ทำการวิจัยพบว่า เด็กจากครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมระดับกลาง จะเลือกอาชีพระดับสูงกว่าอาชีพของพ่อแม่ ซึ่งเขาให้ข้อคิดว่าที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องจากคนชั้นกลางจะสนับสนุนให้ลูกเลือกอาชีพที่มีเกียรติ และมีรายได้ดีกว่าตน เนื่องจากเขามีกำลังความสามารถพอที่จะสนับสนุนลูกได้ นอกจากนั้น ลิปเซทท์ ยังพบว่าเด็กจากครอบครัวที่มีรายได้สูง ตั้งใจเรียนต่อถึงระดับอุดมศึกษาและเลือกอาชีพระดับวิชาชีพ แต่เด็กจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะเลือกอาชีพที่ใช้ทักษะ หรือความชำนาญ ไม่มีลักษณะงานที่ซับซ้อน จะเห็นได้ว่าเด็กจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ไม่กล้าตั้งระดับความหวังไว้สูง

บุคลิกลักษณะและการปรับตัวจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะแตกต่างกัน เช่น มีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นผู้ตาม เข้ากับคนอื่นได้ง่าย เก็บตัว ไม่ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น มีแนวโน้มเลือกอาชีพที่ต่างกันตามความเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของตน นอกจากนั้นยังมีผู้วิจัยพบว่าการปรับตัวมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ โอสิแพล และ วอลล์ (Osipaw; & Wall. 1966: 37) ซึ่งวิจัยพบว่าเด็กที่มีปัญหาในการปรับตัวจะเลือกอาชีพได้ช้ากว่าเด็กที่ปรับตัวได้ดี ฉะนั้นจึงไม่ควรเร่งให้เด็กประเภทนี้เลือกอาชีพเร็วเกินไป ควรใช้เวลาเลือกอาชีพนานกว่าเด็กที่ปรับตัวได้ดี

ถิ่นที่อยู่และค่านิยมในชุมชน มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพมาก ซีเวลล์ และ โอเรนสทิน (Sewell; & Orenstien. 1965: 551) วิจัยพบว่าเด็กที่มีถิ่นฐานในชนบทจะเลือกอาชีพไม่ค่อยมีเกียรตินัก และเป็นอาชีพที่รายได้ไม่สูง ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะค่าครองชีพในชนบทต่ำกว่าในเมือง ฉะนั้นแม้จะมีรายได้น้อยก็ไม่กระทบกระเทือนการดำรงชีพ นอกจากนั้นค่านิยมในชุมชนมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพด้วย จะสังเกตพบว่าคนไทยในชนบทมักจะนิยมให้บุตรหลานเลือกอาชีพครู พยาบาล ทหาร เพราะถือว่าเป็นอาชีพนายกอง หรือบางคนต้องการให้ลูกดำเนินรอยตามอาชีพของตน เช่น ทำไร่ ทำนา เพื่อดูแลที่นา และพักอยู่ในชุมชนนั้น

ซึ่งแต่ละบุคคลอาจได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งมากน้อยต่างกัน หรืออาจได้รับอิทธิพลจากหลายองค์ประกอบ

การนำทฤษฎียึดคุณลักษณะคนไปใช้ประโยชน์ในการแนะแนวนั้น เอ็ม แคทซ์ (M. Katz. 1963: 30) ได้ชี้แจงไว้ดังนี้

1. บุคคลแต่ละคนมีคุณลักษณะต่างๆไม่เหมือนกัน และแต่ละคนก็ไม่ได้เหมาะกับทุกอาชีพ
2. การแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้เลือกอาชีพที่เหมาะสม โดยไม่ต้องเสียเวลามากในการเลือก
3. ควรให้บุคคลได้เรียนรู้วิธีพิจารณาเลือกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับตนเอง ตั้งแต่วัยรุ่นตอนต้น
4. การเลือกอาชีพของบุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกแนวทางการศึกษาด้วย
5. บุคคลจะมีการวางแผนล่วงหน้า เพื่อเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม และประสบความสำเร็จก้าวหน้าในการประกอบอาชีพที่เลือกแล้วนั้น
6. นักแนะแนวต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะต่างๆ ของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลอย่างยิ่ง คือ การเลือกอาชีพ เป็นต้นว่า ความถนัดและสติปัญญา ความสนใจ ค่านิยม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพครอบครัว ตลอดจนบุคลิกภาพและการปรับตัว ด้วยการใช้เครื่องมือต่างๆ ทางการแนะแนว เก็บข้อมูลเหล่านี้ไว้

ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์ (Super's Theory of Career Development)

โดแนลด์ อี ซูเปอร์ (อรอนงค์ รัชญะวัน. 2539: 50-51; อ้างอิงจาก Super. 1957) ได้พัฒนาทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ โดยมีหลักการที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการด้านอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และมีการเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถ ความสนใจในอาชีพ สภาพการณ์ที่บุคคลดำรงชีวิต และทำงานความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและประสบการณ์ ดังนั้นการเลือกและการปรับตัวในอาชีพ จึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องเช่นกัน
2. บุคคลแต่ละคนมีคุณสมบัติเหมาะกับอาชีพได้หลายอย่าง เช่นคนที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น อาจประกอบอาชีพแพทย์ พยาบาล และนักสังคมสงเคราะห์ คนที่ถนัดด้านคำนวณ อาจประกอบอาชีพนักบัญชี วิศวกร และคนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถประกอบอาชีพนักแสดง สถาปนิกได้
3. บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพ
4. แบบฉบับอาชีพในเรื่องระดับของอาชีพและความมั่นคงของการประกอบอาชีพ ขึ้นอยู่กับสถานภาพเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว ความสามารถทางสติปัญญา บุคลิกลักษณะ โอกาสที่แต่ละบุคคลได้รับ และการปรับตัวในอาชีพ

5. การช่วยเหลือให้บุคคลมีพัฒนาการด้านอาชีพที่ดี ทำได้ด้วยการส่งเสริมให้เขาได้พัฒนาความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ได้รับรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนให้เข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้

6. พัฒนาการด้านอาชีพมีความเกี่ยวข้องกับการพิจารณาตนเองของบุคคล เมื่อบุคคลมีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ก็จะประเมินพฤติกรรมของตนเองถึงจุดเด่นและจุดด้อย

7. บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิต และด้านการงานหรือไม่ขึ้นอยู่กับการที่เขาได้ทำงานตรงกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยมของเขาเพียงใด

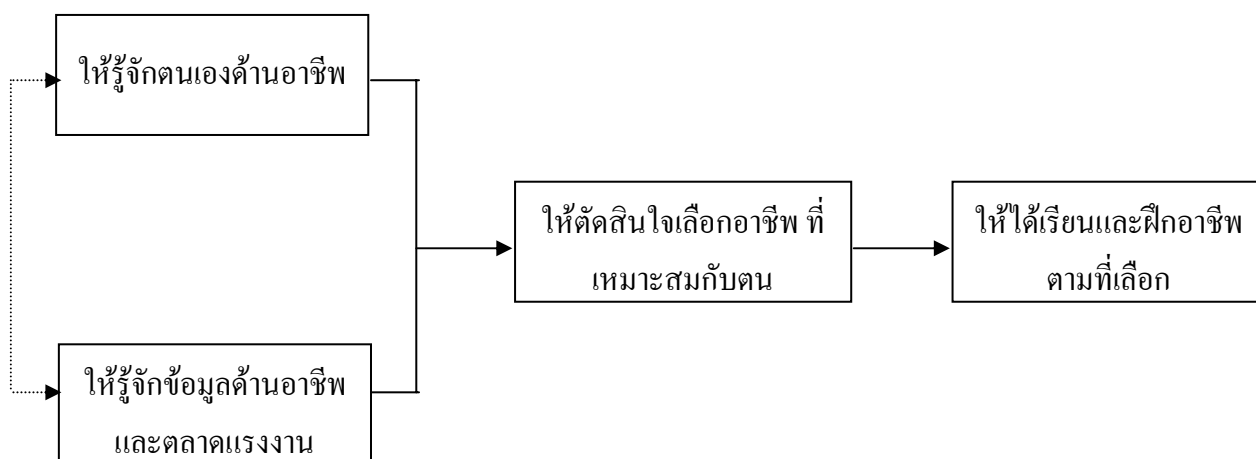
8. การพิจารณาตนเองของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพนั้น ได้เริ่มก่อตัวขึ้นในระยะก่อนวัยรุ่น และจะชัดเจนยิ่งขึ้นในระยะวัยรุ่น

9. องค์ประกอบเกี่ยวกับความเป็นจริงทั้งลักษณะต่างๆ ของตนเองและสภาพสังคม จะยังมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพมากขึ้นตามระดับอายุของบุคคล

10. ระดับของอาชีพที่เลือกจะมีความสัมพันธ์กับสติปัญญา สถานภาพเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว ความต้องการ ค่านิยม ความสนใจ ทักษะด้านสัมพันธภาพของผู้อื่น ระดับการศึกษา และความต้องการของตลาดแรงงาน

11. ความสำเร็จของการประกอบอาชีพ เป็นการเพิ่มพูนความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี

12. การประกอบอาชีพของบุคคลเป็นการกำหนดแบบแผนของชีวิตด้วย

ภาพประกอบ 2 ระบบการแนะแนวอาชีพ กรมสามัญศึกษาที่โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดเป็นแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาอาชีพ

ที่มา: รัตนา ปวะบุตร. (2529). *การพัฒนาแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา*:

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่พึงประสงค์ของนักข่าว

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักข่าวหรือสื่อมวลชน

2.1.1 ความหมายของสื่อมวลชน (พัชรี เชยจรรยา; และคณะ. 2541: 75-78)

คำว่า “สื่อมวลชน” มักมีความหมายคลุมไปถึงเครื่องมือทางเทคนิค ซึ่งการสื่อสารถึงมวลชนต้องใช้ จากความหมายดังกล่าว สื่อมวลชน จึงประกอบด้วย

1. สื่อสิ่งพิมพ์ (print media) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือแผ่นพับ จดหมายเวียน ใบติดประกาศ ตัวอักษรที่เครื่องบินไอพ่นเป็นควันบนฟ้า และเครื่องมืออื่นๆ ซึ่งนำสารไปสู่มวลชนโดยผ่านทางตา

2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (electronic media) ได้แก่ รายการวิทยุ และการบันทึกเสียงต่างๆ ซึ่งผ่านทางหู หรือรายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการบันทึกวิดีโอ ซึ่งผ่านทั้งทางตาและหู

สื่อมวลชนแต่ละประเภทอาจมีผลต่อสังคมในระดับต่างๆ กัน เช่น ในสหรัฐอเมริกา ที่มีอิทธิพลหรือผลสูงสุดต่อสังคม ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสารและวิทยุ ในระดับกลาง ได้แก่ หนังสือและภาพยนตร์ สื่อทั้งสองประเภทนี้เคยมีอิทธิพลในประเทศดังกล่าวมากในอดีต แต่ในปัจจุบันมิได้มีอิทธิพลสูงเท่าในอดีต และในระดับที่มีอิทธิพลน้อยได้แก่ สื่อต่างๆ ที่เหลืออยู่ อาทิ แผ่นประกาศ จดหมายเวียน และอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม เรามีได้จำกัดความคำว่า “สื่อมวลชน” โดยดูตัวเครื่องมือเป็นหลัก หากแต่จำกัดความตามวิธีที่สื่อถูกใช้ ซึ่งทำให้มีลักษณะต่างจาก “สื่อที่ใช้ในสังคมจำกัด” โดยทั่วไป “สื่อมวลชน” คือเครื่องมือทางเทคนิคซึ่ง

1. ทำให้สื่อสารเกิดขึ้นได้โดยผ่านเครื่องมือชนิดหนึ่ง ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่เป็นการส่วนตัว

2. สามารถใช้สื่อสารจากแหล่งสารหนึ่งไปถึงผู้รับสารจำนวนมาก

ในสังคมมวลชน สื่อมวลชนนับเป็นแหล่งข่าวที่สามารถพิสูจน์ และทดสอบได้ ถึงแม้ว่าข่าวซึ่งถูกแพร่ออกมาอาจผิดหรือบิดเบือนจากความจริง แต่เราก็สามารถย้อนรอยหาแหล่งข่าวได้ ฉะนั้น สิ่งนี้จึงทำให้สังคมค่อนข้างมั่นใจว่าข่าวที่เสนอทางสื่อมวลชนเป็นความจริง และหากสมาชิกในสังคมรู้ว่าใครเป็นแหล่งข่าวก็สามารถระบอคติ หรือความพยายามที่จะควบคุมผู้อื่นของแหล่งข่าวนั้นได้ หรือสามารถระบุได้ว่ารายงานข่าวที่ออกมานั้นถูกตัดทอนหรือบิดเบือนอย่างไร

สื่อมวลชนเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ค่อนข้างใหม่ คือ เกิดขึ้นราว 200 - 300 ปีมานี้เอง ความเจริญก้าวหน้าของสื่อมวลชนนั้นต้องอาศัยปัจจัย 2 ประการคือ

1. ความเจริญทางเทคโนโลยีเพื่อผลิตเครื่องมือที่จำเป็น

2. ระดับความรู้และการอ่านออกเขียนได้ ของสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมที่ได้ใช้ข้อมูลที่เผยแพร่ทางสื่อมวลชน

นอกจากนี้ มีการพบว่าจากการที่คนในปัจจุบันมีเวลาว่างอันจำกัด ความต้องการในการเปิดรับสื่อมวลชนต่างๆ ดูเหมือนจะเพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษา

เราอาจเปรียบเทียบสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ตามมิติต่างๆ ดังนี้

1. ความคมชัดของสื่อในการเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (fidelity) ไม่ว่าจะเป็นในแง่การเสนอสัญลักษณ์ทางคำพูด สัญลักษณ์ภาพ สี เสียง และการเคลื่อนไหว
2. ความเร็วในการส่งสาร (delivery speed) คือ ระยะเวลาระหว่างเวลาที่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กับเวลาที่สื่อสามารถนำเสนอต่อมวลชน
3. ความสามารถในการเคลื่อนของสื่อ (portability) คือ ความสะดวกในการที่สื่อจะสามารถเคลื่อนไปมาในสภาพแวดล้อม เพื่อครอบคลุมเหตุการณ์และเพื่อเข้าถึงบุคคลที่มีข้อมูล
4. ความสามารถในการทบทวน (reviewability) คือ ความสะดวกในการที่ผู้รับสารสามารถทวนสารที่ได้รับเพื่อสนองความต้องการของตนเอง
5. ความสามารถในการครอบคลุมเนื้อหาของสื่อ (coverage) คือ อัตราข้อมูลเป็นที่สนใจซึ่งสื่อสามารถนำเสนอต่อผู้รับสาร
6. ความสามารถในการเข้าถึงปฏิกิริยาตอบสนอง (accessability to feedback) คือ ความสะดวกในการที่ผู้รับสารสามารถแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสารที่ได้รับ

ในอีกแง่มุมหนึ่ง มีการนิยาม “สื่อมวลชน” ในฐานะเป็นองค์ประกอบของหน่วยงานซึ่งผลิตสื่อหรือสารบางประเภท เช่น สำนักพิมพ์ผลิตหนังสือพิมพ์และนิตยสาร สถานีกระจายเสียงผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์ ฯลฯ

คำว่า “Press” มีความหมายว่า “สื่อมวลชน” คล้ายคำว่า Mass Communication หมายถึงสื่อหลัก 4 ประการ คือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ และวิทยุ ซึ่งช่วยในการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเพื่อการสาธารณูปโภค

เมื่อแรกเริ่มนั้น คำว่า “Press” หมายถึง เฉพาะสิ่งตีพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ และวารสาร ต่อมาเมื่อช่วงปี 1930-1940 ได้รวมเอาข่าววิทยุและข่าวภาพยนตร์ ในปี 1950 ข่าวภาพยนตร์หมดไป และถูกแทนที่โดยข่าวโทรทัศน์

คำว่า “Press” อาจมองในอีกแง่หนึ่งคือ ในแง่ของการครอบคลุมพื้นที่ เช่น ข่าวต่างประเทศ (international press) ข่าวระดับชาติ (national press) ข่าวท้องถิ่น (local press) นอกเหนือจากการครอบคลุมในบางหัวเรื่อง เช่น ข่าวพาณิชยกรรม (trade press) ข่าวกีฬา (sport press) ฯลฯ

ฉะนั้น คำว่า “Press” จึงมิได้เกี่ยวข้องกับผู้สื่อข่าวเท่านั้น แต่รวมไปถึงผู้วิเคราะห์ข่าว นักวิจารณ์ บรรณาธิการ ช่างภาพ นักเขียน และอื่นๆ ด้วย

ในทางตะวันออก การสื่อสารมวลชนอาจมีความหมายครอบคลุมไปถึงการใช้สื่อบุคคลหรือสื่อประเพณี (Traditional Media) โดยเฉพาะเมื่อมีการใช้สื่อเหล่านี้ทำการรณรงค์มวลชน (Mass Campaign) เช่น ในกรณีของจีนในยุคปฏิวัติทางวัฒนธรรมของเหมาเจ๋อตง หรือในกรณีของไทยสมัยต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ ช่วงปี 2510-2525

แต่ตามทฤษฎีของตะวันตก ซึ่งเป็นที่กำเนิดของเทคโนโลยีถือว่าการสื่อสารมวลชนหมายถึง การสื่อสารไปยังมวลชนหรือคนจำนวนมาก โดยอาศัยสื่อมวลชนเท่านั้น

สื่อมวลชนประเภทแรกของโลกคือ สื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งยอมรับกันว่าเกิดขึ้นในตอนกลางคริสต์ศตวรรษที่ 15 โดยการประดิษฐ์คิดค้นของช่างพิมพ์เยอรมัน ชื่อ กูเตนเบิร์ก ที่เมืองสตราสบูร์ก แต่สื่อมวลชนประเภทภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ เพิ่งมาออกงานเจริญเติบโตในศตวรรษที่ 20 ปิดท้ายศตวรรษด้วยอุบัติการณ์ของสื่อมวลชนใหม่ที่เรียกว่า ระบบอินเทอร์เน็ต

จากการวิเคราะห์วิวัฒนาการ และสถานการณ์ปัจจุบัน พบว่าสื่อมวลชนมี 5 ความหมายคือ

ความหมายแรก คือสื่อในการสื่อสารของสังคมมวลชน เป็นสื่อที่นำข่าวสารจากแหล่งสารไปยังผู้รับจำนวนมาก ภายในเวลาค่อนข้างรวดเร็ว ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ เทปเสียง

ความหมายที่สอง คือองค์กรที่ทำหน้าที่นำข่าวสารจากแหล่งสารมาผลิตเป็นสารเพื่อส่งไปให้มวลชน ประเภทที่สำคัญ ได้แก่ องค์กรหนังสือพิมพ์ องค์กรนิตยสาร สถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์ องค์กรผู้ผลิตภาพยนตร์ องค์กรผู้ผลิตวิทยุทัศน์ องค์กรผู้ผลิตเทปเสียง

ความหมายที่สาม คือสถาบันสังคมอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่เป็นสื่อเพื่อการสื่อสารของสังคมมวลชน

ความหมายที่สี่ คือสถาบันวิชาชีพอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่เป็นสื่อเพื่อการสื่อสารของสังคมมวลชน

ความหมายที่ห้า สื่อมวลชนอาจหมายถึงผู้แทนของสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวก็ได้ มองในแง่องค์กร สื่อมวลชนมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบทางด้านบรรณาธิการ มีผู้รวบรวมข่าวสาร ได้แก่ นักข่าว ผู้สื่อข่าว นักเขียน นักแต่ง นักวิจัยค้นคว้า และผู้ตกแต่งสาร ได้แก่ ผู้จัดเกลาต้นฉบับ บรรณาธิการ นักจัดรายการ ผู้สร้างภาพยนตร์ ผู้สร้างวิทยุทัศน์หรือเทปเสียง
2. องค์ประกอบทางด้านการจัดการ ได้แก่ ผู้จัดการ ผู้จัดการจำหน่าย ผู้จัดการโฆษณา
3. องค์ประกอบทางด้านเทคนิค ได้แก่ ช่างเทคนิค ผู้ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ ผู้ผลิตรายการ วิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ ผู้ผลิตภาพยนตร์ ผู้ผลิตวิทยุทัศน์หรือเทปเสียง

2.1.2 หน้าที่ของผู้สื่อข่าว (พิศิษฐ์ ขวาลาวัช; และคณะ. 2546: 57)

ผู้สื่อข่าว มีความสำคัญและบทบาทหน้าที่ในการรายงานข่าว ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ ในแต่ละวันผู้สื่อข่าวถูกกำหนดให้รับผิดชอบงานข่าวแต่ละประเภท รวบรวมข้อมูลจากการบันทึกเหตุการณ์หรือสถานการณ์ การสัมภาษณ์แหล่งข่าว ข้อมูลเอกสารแล้วนำไปรายงานแพร่หลาย หรือการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่รับผิดชอบกับเรื่องนั้นโดยตรง เรื่องต่างๆ ที่ถูกรายงานสู่สาธารณะชนนั้นต้องอาศัยที่มาของข่าวหรือที่เรียกว่า “แหล่งข่าว” (News Sources) สื่อมวลชนที่มีโครงสร้างการบริหารซับซ้อน และเครือข่ายของข่าวกว้างไกลจะประกอบด้วยผู้สื่อข่าวจำนวนมาก ทั้งในกรุงเทพมหานครและ

ต่างจังหวัดทั่วประเทศ ทุกคนได้รับมอบหมายงานที่ค่อนข้างจะชัดเจน เพื่อความใกล้ชิดหรือเฝ้า
แหล่งข่าวในการที่จะนำเรื่องราวที่มีลักษณะใหม่สด และก่อให้เกิดความสนใจต่อสาธารณชน

ผู้สื่อข่าวจึงเป็นฟันเฟืองสำคัญยิ่งถึงบทบาทหน้าที่ในการสื่อข่าว ในการรวบรวมข้อมูล
จากแหล่งข่าว ประเภทผู้สื่อข่าวแบ่งได้ดังนี้

1. ผู้สื่อข่าวประจำ (Beat Reporter หรือ Run) หมายถึง ผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่เฝ้า
ข่าวประจำสถานที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชน เพื่อติดตามสอดส่องเบาะแส
ของข่าว ตลอดจนการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญที่รับผิดชอบ ณ สถานที่นั้น ผู้สื่อข่าวประจำมีหน้าที่
รับผิดชอบเฉพาะด้าน หรือสัมภาษณ์ค่อนข้างแน่นอน เช่น กระทรวง ทบวง กรม ธนาคาร สถาบัน
การเงิน ตลาดหุ้น และบริษัทที่มีบทบาททางการค้าทั้งภายในและต่างประเทศ

2. ผู้สื่อข่าวทั่วไป (General Assignment Reporter) หมายถึง ผู้สื่อข่าวที่ได้รับ
มอบหมายให้ทำงานเป็นเรื่อง ๆ ไปเป็นครั้งคราว อาจได้รับคำสั่งเปลี่ยนแปลงไปทำข่าวได้ทุกชั่วโมง
อาจเรียก ผู้สื่อข่าวจเร ประเภทของงานได้แก่ การสัมภาษณ์บุคคล งานพิธีการต่าง ๆ การอภิปราย
การสัมมนา การประชุม เป็นต้น

3. ผู้สื่อข่าวพิเศษ (Special Assignment Reporter) หมายถึง ผู้สื่อข่าวที่มี
ประสบการณ์ ผู้สื่อข่าวประเภทนี้อาจได้รับมอบหมายให้หาข้อมูล หรือสืบเสาะที่มาหรือเบื้องหลัง
ของข่าวนั้น ๆ เฉพาะด้าน อาจเป็นข่าวเศรษฐกิจ การเงิน การธนาคาร ตลาดหุ้น การทหาร การ
ทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยราชการ เพราะมีความรู้และติดตามประเด็นข่าวนั้นมาโดยตลอดจนเข้าใจ
เรื่องราวได้ลึกซึ้ง

2.1.3 จริยธรรมวิชาชีพ

จริยธรรมวิชาชีพ ของสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย หรือ
สชนท. (Thai Journalists Association : TJA) ที่กำหนดให้สมาชิกทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติ (คณะ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2546: 53)

1. ส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพของการเสนอข่าวและความคิดเห็น
2. ให้ประชาชนได้ทราบข่าวเฉพาะที่เป็นจริง การเสนอข่าวสารใดๆ ออกพิมพ์
โฆษณาเผยแพร่
3. ในการได้มาซึ่งข่าว ภาพ หรือข้อมูลอื่นใดมาเป็นของตน ต้องใช้วิธีการที่
สุภาพและซื่อสัตย์เท่านั้น
4. เคารพในความไว้วางใจของผู้ให้ข่าว และรักษาไว้ซึ่งความลับของแหล่ง
ข่าว
5. ปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยมุ่งหวังต่อสาธารณประโยชน์ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่
แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวหรือหมู่คณะโดยไม่ชอบธรรม
6. ไม่กระทำการอันเป็นการบั่นทอนเกียรติคุณของวิชาชีพ หรือความสามัคคี
ของเพื่อนร่วมวิชาชีพ

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2510 คณะกรรมการบริหารของสมาคมนักหนังสือพิมพ์จึงประชุมร่วมกัน มีมติให้กำหนดจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ไว้ดังนี้ (วริยา ชินวรรณ. 2546: 93)

1. ความรับผิดชอบ (Responsibility)
2. การมีเสรีภาพที่มีความรับผิดชอบกำกับ (Freedom)
3. ความเป็นไทแก่ตัว (Independence)
4. ความจริงใจ ความสัตย์ ความถูกต้อง (Sincerity, Truthfulness, Accuracy)
5. ความเที่ยงธรรม (Impartiality)
6. ความมีใจเป็นนักกีฬา (Fair Play)
7. ความมีมารยาท (Decency)

หลักจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ไทยเหล่านี้ กำหนดตามหลักของที่ประชุมสมาคมบรรณาธิการหนังสือพิมพ์อเมริกัน (American Society of Newspaper Editors) ซึ่งได้รวบรวมวางหลักจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ในประเทศสหรัฐอเมริกาไว้ ที่เรียกว่า *Cannons of Journalism* ใน พ.ศ. 2466

2.1.4 คุณสมบัติของนักข่าว

สื่อมวลชนเป็นกลไกที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคม สามารถสร้างสำนึก เปลี่ยนทัศนคติ อันนำไปสู่การเปลี่ยนพฤติกรรมในที่สุด โดยเฉพาะในยุคที่โลกทั้งโลกเชื่อมต่อกันอย่างทั่วถึง ทำให้เกิดการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และรวดเร็ว ผู้ที่มีข้อมูลข่าวสารอยู่ในมือได้ครบถ้วนกว่า ถูกต้องกว่า จะเป็นผู้ได้เปรียบ เพราะจะทำให้เกิดการตัดสินใจได้ถูกต้องเหมาะสม จนมีคำกล่าวว่า “ข่าวสารเป็นพาหนะนำไปสู่ความสำเร็จ” (นาฏยา ตนานนท์. 2541: 170) โดยอาจารย์สุภา ศิริमानนท์ (2536: 71) นักหนังสือพิมพ์ที่ได้รับการยกย่องในวงการ ได้เขียนเรื่องหนังสือพิมพ์โสภณ ได้กล่าวถึง นักหนังสือพิมพ์อุดมคติไว้ว่า “การปฏิบัติงานในหน้าที่ของเขาก็ต้องกล้าหาญ แต่ในทุกกรณี เขาจะต้องปฏิบัติงานอย่างไม่ทิ้งเกียรติ และต้องมีความรู้สึกมั่นในธรรมะของสังคม งานของนักหนังสือพิมพ์เป็นงานที่ลำบากมาก ดังนั้น นักหนังสือพิมพ์อุดมคติในโลกนี้จึงมีน้อยเต็มที”

และกว่าจะได้มาซึ่งข่าวสาร ผู้สื่อข่าว หรือ นักข่าวต้องเป็นผู้นำข้อมูลต่าง ๆ มา ซึ่งคุณสมบัติของนักข่าวก็มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง โดย “คู่มือนักข่าว” ได้กล่าวไว้ว่า วิชาความรู้เป็นอุปกรณ์สำคัญ แต่ผู้มีความรู้หรือประกาศนียบัตร มิใช่จะเป็นนักหนังสือพิมพ์ได้เสมอไป โดยเฉพาะนักข่าว มีผู้มีความรู้ทำงานนี้ไม่ได้ก็มี เพราะนักข่าวนั้น จะต้องเป็นทั้งนักยุทธศาสตร์และนักยุทธวิธีในเวลาออกปฏิบัติงาน คุณสมบัติที่จำเป็นของนักข่าว ขึ้นมูลฐานของการเป็นนักข่าว ซึ่ง บุญเลิศ ช้างใหญ่ (2545: 138) ได้เขียนคุณลักษณะของนักข่าว ไว้ในหนังสือ “นักข่าวมืออาชีพ” (2545) ซึ่งได้เขียนถึงคุณลักษณะของนักข่าวที่ควรจะเป็นไว้ 10 ข้อดังนี้

1. ขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

2. มีนิสัยรักการอ่านอยู่เสมอ
3. มีจริยธรรมและคุณธรรม จับประเด็นใจความเก่ง
4. มีความรับผิดชอบต่อสังคม
5. มีมุมมองหรือไวต่อเรื่องที่เป็นข่าว
6. เป็นนักคิด นักตั้งคำถาม และตีความเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล
7. รู้จักกาลเทศะ
8. มีทักษะในการสื่อสารและเขียนข่าวอย่างดี
9. มีความอดทน สามารถทำงานภายใต้ภาวะกดดันต่างๆ ได้ มีใจรักงาน มี

ความรู้ขั้นพื้นฐานทั่วไปอย่างกว้างขวาง

10. มีมนุษยสัมพันธ์ดี

โดยนักข่าวหนังสือพิมพ์มีความเห็นในระดับมากกว่า นักข่าวควรมีคุณลักษณะทั้ง

10 ประการนี้

คุณลักษณะของนักข่าวในปัจจุบันได้จัดไว้ 10 อันดับมีดังนี้

1. ความมีเสรีภาพ
2. ความอดทน
3. ทักษะการสื่อสาร เขียนข่าว
4. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ / ความสามารถทั่วไป (2 อย่างนี้จะแน่นเท่ากัน)
5. ความน่าเชื่อถือของผู้อ่าน
6. พื้นความรู้เรื่องทั่วไป
7. ความรับผิดชอบต่อสังคม
8. การต่อสู้เพื่อความถูกต้องเป็นธรรม
9. ความยุติธรรม
10. เงินเดือนและสวัสดิการ

คุณลักษณะพิเศษของผู้สื่อข่าว โต๊ะข่าวหรือบรรณาธิการข่าวจะต้องมีความพร้อมอยู่เสมอตลอด 24 ชั่วโมง งานของผู้สื่อข่าวขึ้นอยู่กับสิ่งที่เกิดขึ้น และน่าสนใจ ในแต่ละวันจะเฝ้าดูว่าในวินาทีใดวินาทีหนึ่งจะมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง และจะอย่างไรกับเรื่องเหล่านั้น ข่าวจะถูกรายงานไปสู่สาธารณชนในแต่ละวัน แต่ละชั่วโมง อาจมีผลให้ผู้รับข่าวฉลาดหรือโง่ก็ได้ สังคมเสื่อมทรามหรือดีงามก็ได้ บทบาทของผู้สื่อข่าวจึงมีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง ผู้สื่อข่าวจึงควรมีลักษณะพิเศษ ดังนี้ (พิศิษฐ์ ขวาลาววัช; และคณะ. 2546: 59-65)

1. มีมโนคติ (Imagination) สิ่งที่เกิดขึ้นในจิตใจและความคิด มีความเข้าใจในเหตุการณ์ สถานการณ์ของเรื่องราวทั้งหลายที่เกิดขึ้น รวมถึงความเคลื่อนไหว การกระทำและอากัปกริยาของบุคคลในข่าว ถูกนำมาเขียนหรือรายงานได้อย่างละเอียดถูกต้อง ทำให้ผู้รับข่าวเข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการพูด การแสดงความคิดเห็น การเคลื่อนไหวของบุคคล หรือ

กลุ่มบุคคลในข่าว ด้วยเหตุนี้ ผู้สื่อข่าวต้องพยายามคิดว่าตัวเองจะต้องทำหน้าที่และบทบาทให้เข้าถึงความจริง

2. มีความสนใจเป็นนิสัย (Curiosity) คือความเป็นผู้อยากรู้อยากเห็น ผู้สื่อข่าวมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความรู้สึกที่อยากรู้อยากเห็น น่าสนใจไปเสียหมด และมักจะตั้งคำถามกับตนเองตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อจะได้หาคำตอบอันเป็นการปฏิบัติการกิจของผู้สื่อข่าว ควรจะฝึกฝนตนเองให้รู้สึกสนใจจนเป็นนิสัยในทุกๆ เรื่อง ทุกสิ่งที่ได้เห็น ได้ยิน ได้รู้ หรืออ่านจากการมีความสนใจจนเป็นนิสัยก่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นนี้เอง จะนำไปสู่การหาคำตอบหรือข้อเท็จจริงอย่างละเอียดจากเรื่องที่รับรู้

3. จมูกต้องได้กลิ่นข่าวเสมอ (Nose for News) สืบเนื่องมาจากแนวความคิดที่ว่ามนุษย์เรามากสนใจเรื่องที่มีลักษณะผิดปกติเสมอ หรือเรื่องที่ไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก วิธีที่ว่า Nose for News คือ “จมูกไวต่อข่าว” จึงเป็นการอุปมาอุปไมยให้เห็นภาพพจน์ถึงลักษณะพิเศษของผู้สื่อข่าว คือ เป็นคนที่มีความไวต่อทุกเรื่อง ทุกข่าว รู้ได้ว่ อะไรเป็นข่าวและมีคุณค่าอย่างทันทีทันใดนั่นเอง

4. คิดอย่างมีเหตุผล (Think Logically) ด้วยเวลาอันจำกัดของผู้สื่อข่าวต้องพยายามคิดถึงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยความรวดเร็ว คือ คิดเร็ว รอบด้าน และเจาะลึก แยกแยะข้อเท็จจริง เรื่องราว ตั้งคำถาม หาความจริง และเขียนข่าวอธิบายเรื่องที่อยู่ในกระแสความสนใจอย่างมีเหตุผลของเรื่อง

5. มีความรู้กว้างขวาง (Wide Range of Knowledge) การกิจของผู้สื่อข่าวต้องเข้าใจทุกเรื่องที่เกิดขึ้น และสามารถเรียบเรียงข้อความเชื่อมโยงเรื่องราวอธิบายเรื่องราวต่างๆ ในเนื้อหาของข่าวได้ครบถ้วน ความน่าภูมิใจของผู้สื่อข่าวอยู่ตรงที่ไม่มีอาชีพใดในโลกนี้อีกแล้ว ที่เรียกร้องหรือคาดหวังให้มีความรู้กว้างขวางไปกว่าอาชีพผู้สื่อข่าว คุณลักษณะพิเศษนี้เองที่ทำให้งานข่าวค่อนข้างจะท้าทายสำหรับผู้รอบรู้ สำหรับการรู้ลึกเฉพาะด้านอาจจะเหมาะกับงานข่าวเฉพาะบางเรื่อง

นอกจากนี้ ความรู้ทั่วไปอีกประการหนึ่งที่นักข่าวควรมีก็คือ นักข่าวควรจะสนใจและรู้กฎหมายที่สำคัญๆ และเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ประจำวันไว้บ้าง เพราะกฎหมายเป็นบทบังคับและบทลงโทษ เพื่อว่าเวลาเขียนข่าวจะได้รู้ว่า อะไรกฎหมายห้าม อะไรกฎหมายไม่ห้าม และให้ทำได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพ ต่อการเขียนข่าวของนักข่าวเอง

ภาษาต่างประเทศ ก็เป็นสิ่งจำเป็นอีกประการหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน ประเทศไทยมีการติดต่อกับต่างประเทศมาก ชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาประชุมหรือเดินทางผ่านเสมอ ยิ่งปัจจุบันนี้ ประเทศไทยเป็นที่ตั้งขององค์กรต่างๆ หลายองค์กร เช่น องค์กรชื้อาโต้ องค์กรโอคาเฟ และสำนักตัวแทนอื่นๆ ดังนั้นหากนักข่าวจะมีความรู้ในภาษาต่างประเทศก็จะเป็นประโยชน์และเป็นการได้เปรียบในการแสวงหาข่าวและการสัมภาษณ์ ภาษาต่างประเทศที่ควรรู้ก็มี อาทิ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาอื่นๆ รองลงไปก็คือ ภาษาจีน ภาษาฝรั่งเศส และภาษารัสเซีย ฯลฯ ซึ่งการรู้ภาษาเหล่านี้ล้วนเป็นประโยชน์ทั้งสิ้น

นอกจากนี้นักข่าวควรมีความละเอียดรอบคอบและถี่ถ้วนในการเสนอข่าว คุณสมบัติประการหนึ่งของนักข่าวคือ ต้องเป็นผู้เสียสละ เหนือกว่าสิ่งอื่นใด ต้องอุทิศตนให้แก่งานอย่างเต็มกำลัง

คุณสมบัติประการต่อมาคือ การทำงานรวมหมู่ นักข่าวต้องมีจิตใจกว้างขวาง ต้องทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กัน ไม่ว่าจะเป็นนักข่าว คนเขียนเรื่อง พนักงานพิมพ์ ช่างภาพ คนทำบล็อก คนเรียงพิมพ์ รวมตลอดทั้งช่างพิมพ์ การอดหลับอดนอนเป็นสิ่งธรรมดา แต่เมื่อหนังสือพิมพ์ออกสู่ประชาชน จะทำให้เรายิ้มได้อย่างมีความสุข

ข้อสังเกตที่สำคัญอีกอย่างก็คือ นักข่าวต้องเป็นนักสังเกตการณ์ที่เป็นกลาง ต้องทำตนเป็นคนเที่ยงธรรมและไม่มียศดิต ต้องบันทึกข่าวที่เกิดขึ้นตามที่เป็นจริง และรายงานไปตามที่มันได้เกิดขึ้น ไม่บิดเบือนความจริงและไม่ต้องมีอคติ จะต้องมีความสำนึกตนเสมือนเป็นนักจดบันทึกประวัติศาสตร์

นักข่าวจะต้องสำนึกตนว่า สิ่งที่เขาเขียนไปนั้นประชาชนทั้งผู้ใหญ่และเด็ก คนมีการศึกษาสูงและผู้ด้อยการศึกษา ผู้มีจิตใจสูง ตำรวจ หรือผู้ร้ายก็อ่านด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นทุกถ้อยคำที่เขาบรรจงเขียนลงไป จึงต้องมีความจริงมาค้ำจุน ความผิดพลาดแม้แต่น้อยหากมีก็จะปรากฏออกสู่โลก ดังนั้นนักข่าวจึงต้องพัฒนานิสัยแห่งความถูกต้อง และรับผิดชอบ เพราะพวกคนอ่านจะเชื่อถือในสิ่งที่เขาได้พบครั้งแรกเป็นภาพประทับใจอยู่เสมอ และเหนือสิ่งอื่นใด นักข่าวต้องมีความจงรักภักดีต่อประชาชนและประเทศชาติ

อาชีพนักข่าวหรือนักหนังสือพิมพ์ ถือได้ว่าเป็นอาชีพที่จะต้องมีความคุณลักษณะหรือคุณสมบัติพิเศษ ดังนี้ (ตันสนีย์ ชุมชุมมณี. 2533: 33; อ้างอิงจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2530. *การข่าวและบรรณาธิกรณ*. หน้า 88)

1. การเป็นผู้ที่มีบุคลิกอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) เพราะความอยากรู้อยากเห็นนี้จะเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นสนใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว โดยชักนำไปสู่ความสงสัยใคร่รู้ ถึงสาเหตุความเป็นมาของเหตุการณ์ จนกระทั่งออกไปค้นหาข้อเท็จจริงที่ถูกปิดบังเอาไว้ เพื่อนำมาตีแผ่ให้สาธารณชนได้รับทราบในที่สุด

2. การเป็นคนช่างสังเกต (Observance) เป็นบุคลิกคล้ายกับนักสืบ คือต้องเป็นผู้ที่ช่างสังเกตในรายละเอียดเล็กๆน้อยๆ ของข้อเท็จจริงที่ประกอบกันขึ้นเป็นข่าว เนื่องจากรายละเอียดเล็กๆน้อยๆ เหล่านี้อาจจะเป็นรายละเอียดที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อปกปิดร่องรอยเหตุการณ์ที่อาจกลายเป็นข่าวใหญ่ได้

3. การไม่วางใจใครง่าย (Cynical) หรือเป็นคนช่างสงสัย บุคลิกแม้จะทำให้ดูประหนึ่งว่าเป็นคนมองโลกในแง่ร้ายอยู่ตลอดเวลา แต่การไม่วางใจใครง่ายๆ หรือเป็นคนช่างสงสัย จะทำให้ผู้ที่มิอาชีพนักข่าวได้คอยสอดส่อง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในฐานะตัวแทนของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

4. การมีจมูกไวต่อข่าว (Nose of News) บุคลิกนี้เปรียบเสมือนกับเป็น “ประสาทสัมผัสที่หก” (sixth sense) ของนักหนังสือพิมพ์หรือนักข่าว ซึ่งจะทำให้สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงที่มีคุณค่าทางข่าวออกจากข้อมูลที่ได้รับมาทั้งหมดได้ รวมทั้งแยกแยะเงื่อนงำ (clues) ที่แฝงอยู่ในข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุการณ์ออกมาเพื่อนำไปสู่การเปิดโปงพฤติกรรมต่างๆ ได้

5. การเป็นคนที่มีความสามารถทำงานภายใต้ความกดดันได้ เพราะผู้ประกอบการอาชีพนี้จะต้องประสบกับความกดดันหลายรูปแบบ ทั้งความกดดันทางภาวะเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากรายได้ที่ได้จากการประกอบอาชีพไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และความกดดันทางครอบครัว เนื่องจากภาระหน้าที่อาจทำให้มีเวลาอยู่กับครอบครัวน้อยเกินไป นอกจากนี้ยังต้องมี “เส้นตาย” (deadline) คอยกำกับการทำงาน จะต้องรวดเร็วและถูกต้องในช่วงเวลาอันจำกัดด้วย

สุภา ศิริมานนท์ (2536: 38) ได้แยกแยะคุณสมบัติของนักหนังสือพิมพ์ ไว้ดังนี้

1. มีความสนใจ
2. มี “จมูกสำหรับข่าว” หรือมีความสามารถที่จะรู้ว่าอะไรเป็นข่าว และรู้ค่าของข่าวนั้น
3. มีมโนคติดี
4. มีความรู้กว้างขวาง
5. มีความคิดอย่างมีเหตุผล
6. มีความสามารถในการเขียนได้อย่างง่ายๆ และถูกต้อง
7. มีสติรู้จักรับผิดชอบงาน
8. มีความนิยมในความถูกต้อง
9. มีความสามารถทำงานได้รวดเร็ว
10. มีความริเริ่ม และมีไหวพริบดี
11. มีความอดทนหนักแน่นในการทำงาน
12. มีความสามารถในการสร้าง และตามรักษาการติดต่อส่วนตัว กับบุคคลต่างๆ ได้

13. รู้จักวิธีเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ และมีความสุภาพอ่อนน้อม

บุญเลิศ ช่างใหญ่ (2545: 66) ยังกล่าวอีกว่า นักข่าวคือคนเก่ง คล่องแคล่ว ฉลาด มีไหวพริบดี รู้จักตั้งคำถาม สัมภาษณ์ ตั้งประเด็นให้เห็นแง่มุมอันหลากหลายอย่าง น่าฟัง มีความอดทน หากไม่มีนักข่าว หรือนักข่าวทำข่าวในเรื่องที่นักข่าวไม่สนใจ ก็คงจะหาคนอ่านไม่ได้ หรือมีคนอ่านเหมือนกัน แต่ก็คงจะนับจำนวนคนได้

นักวิชาการท่านหนึ่งเขียนหนังสือว่าด้วยหลักการหนังสือพิมพ์ กล่าวถึงคุณสมบัติของนักข่าวไว้ 8 ประการ ได้แก่ (บุญเลิศ ช่างใหญ่, 2545: 88)

1. มีความอยากรู้อยากเห็น
2. เป็นคนช่างสังเกต
3. ต้องเป็นคนรอบรู้

4. ต้องเป็นคนทรหด อดทน
5. ต้องถื่องานเป็นภาระหน้าที่
6. ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ดี
7. ต้องเป็นคนซื่อตรง
8. มีไหวพริบและความคล่องตัว

ชาร์น เชิดชัย (2521: 15) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของนักข่าว ซึ่งมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. ประสบการณ์ บุคคลย่อมได้รับการเรียนรู้จากการลงมือทำอาหารด้วยตนเองมากกว่าที่จะอ่านจากตำราทำอาหารฉันใด ผู้สื่อข่าวย่อมจะได้รับประสบการณ์จากการแสวงหาข่าวมาอย่างโชกโชนฉันนั้น ผู้สื่อข่าวในอดีตมักได้ประสบการณ์มาจากการลงมือปฏิบัติสื่อข่าวหรือเป็นผู้สื่อข่าวสมัครเล่นมาก่อน กาลเวลาที่ผ่านไปย่อมจะเพิ่มพูนความชำนาญในการเสาะแสวงหาข่าว แต่ปัจจุบัน การศึกษาวิชาการวารสารศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยทฤษฎีและการปฏิบัติ ย่อมจะสร้างพื้นฐานประสบการณ์ให้แก่ผู้สื่อข่าวได้เป็นอย่างดี

2. ความอยากรู้อยากเห็น ผู้สื่อข่าวควรเป็นผู้ที่มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างสงสัย ชอบเสาะแสวงหาคำตอบเพื่อขจัดข้อข้องใจ คุณสมบัติเหล่านี้จะนำมาซึ่งการตั้งคำถามอยู่ในใจเสมอว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร หรือใครกล่าวเช่นนั้น ถูกหรือผิด เป็นต้น นอกจากนั้น ผู้สื่อข่าวที่ดีจะไม่ถือว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นวันนี้จะเหมือนกับเหตุการณ์ในอดีตเสมอ และจะต้องพยายามค้นหาความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยการเสาะหาหลักฐานรายละเอียด ตลอดทั้งข้อมูลต่างๆ ทุกแง่ทุกมุมให้มากกว่าสิ่งซึ่งจะรายงานให้ผู้อ่านทราบ

3. เสาะหาข่าว (nose for news) คุณสมบัติพิเศษอย่างหนึ่งและจำเป็นสำหรับผู้สื่อข่าวก็คือการเสาะหาข่าว อันหมายถึงความสามารถสำนึก (recognize) หรือบอกได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งที่พบเห็นจะเป็น “ข่าว” ได้หรือไม่ ความสำนึกเช่นว่านั้นอาจจะนำมาพิจารณาได้จากหลายๆ แง่

4. มโนภาพ (imagination) นักเขียนนวนิยายใช้มโนภาพหรือความคิดคำนึงบางอย่างเพื่อสร้างเรื่องขึ้น ผู้สื่อข่าวก็ใช้มโนภาพเช่นว่านี้เหมือนกัน แต่การใช้แตกต่างกับนักเขียนนวนิยาย กล่าวคือ ผู้สื่อข่าวจะนำเอาข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้น และกระจัดกระจายกันมารวมเข้าเป็นเรื่องเดียว โดยการจัดลำดับเหตุการณ์หรือความสำคัญของเหตุการณ์นั้นเสียใหม่ เพื่อให้ผู้อ่านอ่านง่ายเข้าใจง่าย และน่าสนใจยิ่งขึ้น การใช้มโนภาพเป็นการนำเอาความรู้เหตุการณ์ตลอดทั้งการสังเกตมาผสมผสานเข้าด้วยกัน จึงเป็นสิ่งที่ยากเย็นที่สุดของศิลปะการสื่อข่าว เว้นแต่ว่าผู้สื่อข่าวจะได้รับประสบการณ์มาแล้วอย่างมากมาย

พัฒน์นันท์ (2544) ได้รวบรวมบทสัมภาษณ์ของผู้ที่ประกอบอาชีพนักข่าวจากสถานีโทรทัศน์หลากหลายสถานีที่กล่าวถึงคุณสมบัติของนักข่าว ซึ่ง สุภาพ บุตรจันทร์ ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 สี กล่าวว่า “อาชีพนักข่าวไม่จำเป็นจะต้องเรียนทางสาขานี้โดยตรง แต่อาศัยในการที่เราเป็นคนชอบสอดรู้สอดเห็น อยากรู้อยากเห็นเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ทำให้เราได้ตั้งหลักที่จะ

ก้าวเข้ามาในอาชีพนี้ อาชีพนักข่าวบางครั้งก็ขึ้นอยู่กับคนด้วย ถ้าเป็นคนที่ชอบอยากรู้อยากเห็น ชอบที่จะศึกษาโลก มีอีกตั้งหลายอย่างที่เราไม่รู้ และก็มีอีกหลายอย่างที่เราไม่เห็น แต่ถ้าเรามาอยู่ตรงนี้ เราจะได้เห็นในสิ่งเหล่านั้น อาชีพนักข่าวอยู่ในเรื่องของความจริง ไม่ใช่เรื่องการสมมติ เพราะชีวิตตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริงทั้งนั้น”

สุภาพ บุตรจันทร์ ยังอธิบายถึงคุณสมบัติของนักข่าวไว้ดังนี้

1. เป็นคนชอบสอดรู้สอดเห็น
2. เป็นคนช่างสงสัย
3. เป็นคนที่ชอบตั้งคำถาม
4. เป็นคนที่ไม่อยู่เฉย
5. เป็นคนที่อยู่หนึ่งๆ ไม่ได้ต้องเป็นคนอยากรู้
6. ต้องคล่องตัว
7. รายงานข้อเท็จจริง
8. วิเคราะห์ข่าวให้ออก คาคะเน่ได้ล่วงหน้าจากข้อมูลที่มีอยู่
9. รู้ว่าอะไรคืออะไร รู้พื้นฐาน รู้คน รู้ระบบ

กิตติ สิงหาปัด ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์ ไอทีวี กล่าวถึงคุณสมบัติเฉพาะตัวว่า

1. มีความรู้เรื่องภาษา
2. มีความรู้เรื่องกล้อง
3. เป็นคนมีบุคลิกอยากรู้อยากเห็น
4. มีความกล้า
5. มีความสนใจ
6. ไม่อยู่นิ่ง
7. สามารถอยู่กับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้
8. ต้องเป็นคนที่มีความใฝ่รู้
9. ต้องมี sense ในแง่ที่ว่าต้องการที่จะทำงานเพื่อสาธารณะระดับหนึ่ง เพราะงานข่าว ไม่ใช่เป็นงานส่วนตัว แต่เป็นงานมวลชน
10. มีวิธีการพูดจาที่ดี
11. มีความคล่องแคล่วว่องไว
12. อ่านหนังสือ เสาะแสวงหาความรู้

วราภรณ์ สมพงษ์ นักข่าวและผู้ประกาศข่าว สถานีโทรทัศน์ ไอทีวี ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของนักข่าวไว้ว่า

1. ออกเสียงควบกล้ำ ออกเสียง ร.เรื่อ ล.ลิง ให้ชัดเจน ถ่ายทอดภาษาไทยให้ถูกอักขระ ถ้าเราพูดชัดก็ฟังสบายหู และก็ถูกต้องด้วย
2. เสนอข่าวอย่างไม่บิดเบือน
3. มีจรรยาบรรณในการทำข่าว

4. เสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา ถูกต้อง

ลักษณะสุตา รักษากิจ นักข่าวกีฬา ของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของนักข่าวที่ดีไว้ว่า

1. เป็นคนช่างสังเกต
2. เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี
3. เป็นคนกล้าที่จะแสดงออก
4. กล้าพูด กล้าถาม กล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น
5. เป็นคนคล่องตัว
6. รู้จักหาประเด็นข่าว
7. สนใจในงานข่าว
8. ออกเสียง ร.เรื่อ ล.ลิง ได้อย่างถูกต้อง
9. ควรทำการบ้านมาก่อนทำงาน

นวนันท์ บำรุงพฤกษ์ ผู้ประกาศข่าวทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 7 สี กล่าวว่า

1. นักข่าวต้องคล่องแคล่ว ว่องไว
2. เป็นคนมีปฏิภาณไหวพริบดี
3. มีความอยากรู้อยากเห็น
4. ช่างถาม
5. มีความคิดสร้างสรรค์
6. มีความสนใจในอาชีพนักข่าว
7. สนใจข่าวสาร
8. มีวิธีการนำเสนอให้น่าสนใจ
9. มีความเป็นกันเอง
10. การออกเสียงต้องถูกหลักภาษาไทย
11. ตรงต่อเวลา

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า คุณสมบัติของนักข่าว ต้องเป็นคนที่สอดรู้ สอดเห็น ช่างสงสัย ชอบตั้งคำถาม ไม่อยู่เฉย มีความคล่องตัว มีความรู้เรื่องภาษา มีความรู้เรื่อง อุปกรณ์กล้อง มีความกล้า สนใจ และมีความใฝ่รู้ มีวิธีการพูดจาที่ดี ชอบแสวงหาความรู้ มี จรรยาบรรณในการทำข่าว เสนอข่าวที่ไม่บิดเบือนความจริง เป็นคนช่างสังเกต มนุษย์สัมพันธ์ดี กล้าแสดงออก มีปฏิภาณไหวพริบดี และตรงต่อเวลา คุณสมบัติเหล่านี้คือคุณสมบัติของนักข่าวที่ดี ในความคิดเห็นของผู้สื่อข่าว

ม.จ.ประสพสุข สุขสวัสดิ์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือนักหนังสือพิมพ์ (สุภา ศิริमानนท์. 2536: 31) ซึ่งเคยเป็นผู้บรรยายในแผนกหนังสือพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทรงจำแนก คุณลักษณะของนักหนังสือพิมพ์ไว้ 9 ประการ คือ

1. ต้องกว้างขวาง

2. ต้องมีเชาวน์ในการวิพากษ์วิจารณ์
 3. ต้องรู้ว่าอิทธิพลที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงในสาขารกิจบางอย่างอยู่ที่ไหน

4. ต้องมีความรู้ในทางเศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง
5. ต้องมีความอยากรู้อยากเห็น
6. ต้องมีไหวพริบ
7. ต้องรู้จักเผชิญต่อสถานการณ์
8. ต้องคึกคักสนใจในข่าว
9. ต้องเป็นนักเขียน

บางคนบอกว่าเป็นนักข่าวที่ดีนะ ได้แต่ของฟรี นี่คือความคิดของคนส่วนมาก แต่ใครจะรู้ว่าชีวิตนักข่าวเป็นชีวิตที่แสนยากลำบาก การที่เขาไปนั่นไปนี่เพราะว่า มันเป็นหน้าที่ หรือเป็นงานของเขา บางครั้งเขาต้องวิ่งแข่งกับเวลา หรือแข่งขันกับตำรวจ อันธพาล ผู้หญิง คนชั่ว แต่บางครั้งเขาเข้าไปในโบสถ์และนั่งฟังการอภิปรายธรรมะ บางครั้งเขาอาจจะพูดจาอ่อนหวานกับสตรี แต่บางครั้งเขาอาจจะพูดจาหยาบค้าย และจะไปทุกหนแห่งที่มีข่าว และการจะได้ข่าวมาแต่ละข่าวนั้น ต้องมีวิญญูณของนักข่าวด้วย ซึ่งก็คือคุณสมบัติของนักข่าวนั่นเอง ซึ่งประกอบไปด้วย

1. มีความรับผิดชอบต่อข่าว มีความสำนึกในหน้าที่ที่มีต่อประชาชน
2. มีความกระฉับกระเฉงว่องไว เพราะคนว่องไวย่อมได้เปรียบคนอื่นอยู่ยัยอึดอาด ดังที่ นายตำรวจ ณ เมืองใต้ ได้กล่าวว่า ไปหาข่าว เมื่อยังเป็นข่าว และได้ข่าวมาก่อนที่อื่น
3. ต้องเป็นคนกว้างขวาง เปิดเผย และสุภาพ เข้ากับคนง่าย การทำข่าวนั้นเหมือนผู้ประกอบอาชีพทางด้านธุรกิจ ซึ่งต้องติดต่อเกี่ยวกับคนจำนวนมาก ถ้านักข่าวเป็นคนกว้างขวาง รู้จักคนมากเท่าไร ก็ยิ่งเป็นประโยชน์มากขึ้นเท่านั้น
4. ต้องเป็นคนช่างสังเกต ความจำดี และมีระเบียบ ข้อนี้เป็นคุณสมบัติที่จำเป็น ต้องมีความละเอียดรอบคอบ นักข่าวต้องจดรายละเอียดต่าง ๆ ให้หมดอย่างรอบคอบ เพื่อนำเสนอข่าวออกมาได้อย่างถูกต้อง อย่างมีก่งาย การเสนอข่าวจึงต้องพร้อมด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง จึงจะเป็นนักข่าวที่ดี
5. ความสุภาพองอาจ เพราะความสุภาพองอาจนั้น สร้างมิตร สร้างความเชื่อถือไว้วางใจจากผู้ได้พบเห็นได้มากกว่า มีคารวะ
6. ต้องมีความสุจริต ซื่อสัตย์ ต้องถือเป็นมรรยาทที่จะถือเป็นความลับในกรณีที่ถูกให้ข่าวไม่ประสงค์จะเปิดเผยนาม นักข่าวที่ดีต้องมีความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพของตน

2.1.5 ความสนใจ

ลวัน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2543: 24) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบกิจกรรมหนึ่งมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ เป้าของความรูสึกเป็นกิจกรรม ดังนั้น ความรู้สึกใดๆ ที่มีต่อเป้าที่เป็นกิจกรรม ถือว่าเป็นความสนใจ การมองความสนใจจึงอาจมอง

เปรียบเทียบกิจกรรมที่เขาชื่นชอบ 2 อย่าง เช่น เด็กคนหนึ่งชอบร้องเพลงมากกว่าการทำโจทย์เลขคณิต แปลว่า เด็กคนนี้สนใจร้องเพลงมากกว่ากิจกรรมเกี่ยวกับเลขคณิต บางคนอาจสังเกตได้จากการทุ่มเทเวลาเพื่อทำอะไรบางอย่าง เช่น วาดภาพ อ่านหนังสือ ปลูกต้นไม้ เป็นต้น จากการกระทำที่ชอบอย่างโดดเด่น หรือประพฤติปฏิบัติกับสิ่งนั้นเป็นประจำ สามารถจำแนกได้ว่าเขาชอบอะไรมากที่สุดได้ นั่นก็คือสิ่งที่เขาสนใจ

ธอร์นไดค์ และฮาเก็น (Thorndike and Hagen. 1977: 395) ได้อธิบายว่า ความสนใจเป็นการตัดสินใจของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวกับกิจกรรมที่เขาพึงพอใจ โดยแสดงออกในรูปของความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งจะเป็นแนวโน้มในการค้นหาหรือหลีกเลี่ยงกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยเฉพาะ

เมอร์เรน และ เลห์แมน (Mehrens; & Lehmann. 1969: 251) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรมต่างๆ

จากความหมายข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกของจิตใจที่จดจ่อต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง และพร้อมที่จะเลือกกิจกรรมนั้นๆ มากกว่ากิจกรรมอื่นๆ ความสนใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการกระทำกิจกรรม และมีอิทธิพลต่อการบากบั่นในการประกอบกิจกรรมนั้นมากน้อยเพียงใด

การวัดความสนใจ

ข้อตกลงเบื้องต้น (Basic Assumption) บางประการเกี่ยวกับการวัดความสนใจ ซึ่งเราถือว่าเป็นกรอบความคิดในการสอบวัดความสนใจ (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2543: 36-37)

1. การตอบแบบทดสอบจะต้องเป็นการแสดงออกตามความเป็นจริง ไม่มีการเสแสร้ง
2. สิ่งเร้าเป็นกลุ่มตัวอย่างเพียงพอที่จะลงสรุปได้ดี
3. ผู้ที่เลือกจะทำอะไรมากกว่าอย่างอื่น แสดงว่าเขาชอบกิจกรรมบางอย่างมากกว่าอย่างอื่น
4. หากทราบว่าคนชอบกิจกรรมใดมากกว่า เขาก็จะเลือกอาชีพที่ต้องทำกิจกรรมประเภทนั้น
5. การเลือกอาชีพตามความสนใจ ย่อมทำให้ผู้นั้นทำอาชีพด้วยความพึงพอใจมากกว่าอาชีพอื่น

2.1.6 บุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ ย่อมประกอบด้วยลักษณะของบุคคลในส่วนรวมทั้งหมด คือทั้งรูปลักษณะทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และพฤติกรรม อากัปกริยาต่างๆ ซึ่งรวมผลที่ประกอบเป็นบุคลิกภาพนี้ ย่อมทำให้มีลักษณะผิดแผกแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลอย่างน้อยก็ต้องแสดงออกให้ปรากฏ 3 แนวคือ (สถิติ วงศ์สวรรค์. 2544: 1)

1. Physical and Physiological Class แสดงบุคลิกภาพโดยทางรูปร่าง หน้าตา สีของผผ ลักษณะของผิว ทางอายุ เพศ และจากอิทธิพลของต่อมในร่างกาย
2. Mental and Emotional Class เป็นบุคลิกภาพแสดงออกโดยจิตใจ สติปัญญา ลักษณะของอารมณ์และความรู้สึก
3. Social and Cultural Class แสดงทางด้านการสังคม เจตคติ อุปนิสัยใจคอ ความนิยมชมชอบ ระเบียบแบบแผน ประเพณี

ความหมายของบุคลิกภาพ

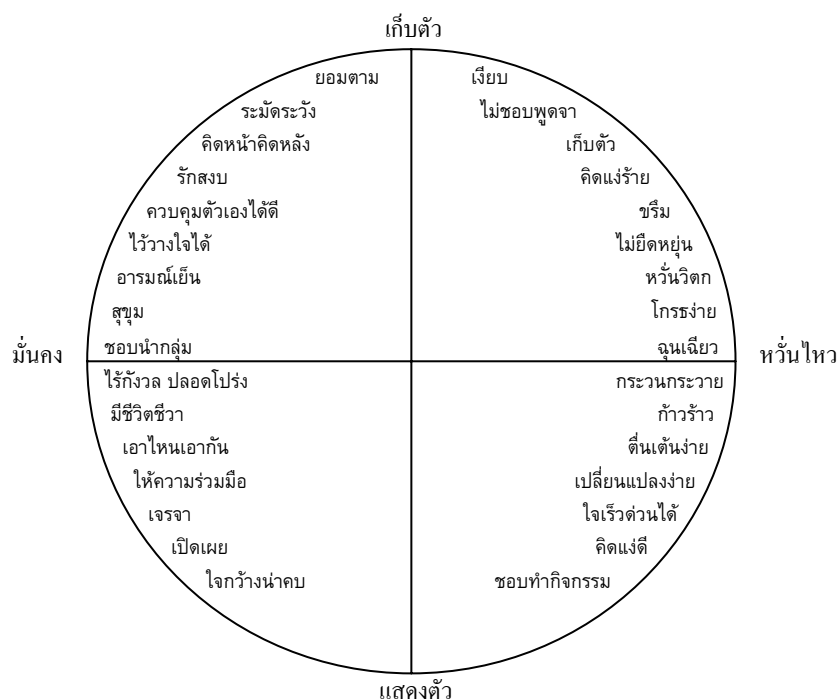
เอ็คเคิน (Aiken. 1989: ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพว่าเป็นลักษณะรวมทางกายภาพ สมอ อารมณ์ และคุณภาพทางสังคมของแต่ละบุคคล นั่นคือ เป็นการรวมทั้งหมดอันเกิดจากด้านสติปัญญา ด้านความรู้สึก และ ด้านทักษะกลไก

มิลลอน และ เดวิส (Millon; & Davis. 1996: unpagged) มีความเห็นว่าบุคลิกภาพเป็นตัวแบบที่สลับซับซ้อน ซ่อนคุณลักษณะทางจิตวิทยาไว้ลึกๆ และเปลี่ยนแปลงได้ยาก แสดงออกมาได้โดยอัตโนมัติเกือบทุกสถานการณ์

ลัวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543: 216) ได้นิยามบุคลิกภาพไว้ว่า เป็นลักษณะโดดเด่นของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ซึ่งแสดงออกแบบนั้นอยู่เป็นประจำ กับสภาพการณ์เฉพาะอย่างจนเกิดเป็นนิสัยถาวร

H.J. Eysenck (1984: 15) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษศึกษาทฤษฎีลักษณะนิสัย โดยใช้เครื่องมือทดสอบทางจิตวิทยา และโดยวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ (factor analysis) และเสนอว่าเราสามารถอธิบายบุคลิกภาพเป็นสองมิติ มิติหนึ่งคือ อารมณ์มั่นคงคู่ค้ำกับอารมณ์หวั่นไหว (emotional stability-neuroticism) อีกมิติหนึ่งคือ เก็บตัวคู่ค้ำกับแสดงตัว (introversion-extraversion) และจะได้บุคลิกภาพเป็น 4 แบบคือ

1. Stable-extravert	มั่นคง-แสดงตัว
2. Stable-introvert	มั่นคง-เก็บตัว
3. Neurotic-extravert	หวั่นไหว-แสดงตัว
4. Neurotic-introvert	หวั่นไหว-เก็บตัว

ภาพประกอบ 3 ลักษณะนิสัยของบุคลิกภาพ 4 แบบ

ที่มา: Eysenck, H.J. (1984). *Manual of the Eysenck Personality Inventory*: 15.

สถิต วงศ์สวรรค์ (2544: 4) ได้กล่าวถึง ลักษณะทั่วไปของบุคลิกภาพว่า

1. บุคคลแต่ละคน เมื่อเกิดมาแล้วก็มีลักษณะรูปร่างเป็นไปตามพันธุกรรม เมื่อเติบโตขึ้นมาก็ได้พบปะเรียนรู้กับบุคคลอื่นๆ ในสังคม ทำให้เกิดเป็นผลรวมของบุคลิกภาพในตัวบุคคลขึ้น
2. บุคลิกภาพ เป็นลักษณะพฤติกรรมส่วนรวมของบุคคล มิใช่เป็นพฤติกรรมเฉพาะอย่าง คือไม่ใช่หมายถึงลักษณะการพูด การแต่งกาย มารยาท การแสดงอารมณ์ หรือขนาดรูปร่างผิวพรรณ เพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง หากแต่หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างในตัวคนๆ นั้นที่แสดงให้เห็นปรากฏออกมา
3. บุคลิกภาพของบุคคลจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับมุมมองเห็นของบุคคลอื่น เช่น บุคลิกภาพของบุคคลจะดีหรือไม่อยู่ที่คุณค่าของคนนั้นที่มีต่อสังคม สังคมมองเห็นความสำคัญของบุคคลนั้นอย่างไร
4. บุคลิกภาพเกิดจากการที่บุคคลใช้ความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้

สรุป ลักษณะเฉพาะของบุคลิกภาพ บุคคลไม่จำเป็นต้องมีลักษณะเหล่านั้นทั้งหมด อาจมีเพียงครึ่งหนึ่งของลักษณะต่าง ๆ ก็คือว่ามีบุคลิกภาพชนิดนั้นได้ ซึ่งบุคลิกภาพจะทำให้ตัวบุคคลนั้นๆ มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น และได้รับการยอมรับ รวมทั้งสามารถทำให้ผู้อื่นเข้าไปสัมผัสได้จากการมองภายนอกก่อน ดังนั้นบุคลิกภาพจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง การศึกษาชนิดของบุคลิกภาพจะสามารถทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจผู้ที่อยู่ใกล้ชิดได้ดียิ่งขึ้น ทำให้สนองตอบความต้องการของบุคคลอื่นได้เหมาะสม นอกนั้นยังสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีบุคลิกภาพ ชนิดต่าง ๆ ได้ตามลักษณะนิสัยของคนเหล่านั้นอีกด้วย

การพัฒนาบุคลิกภาพ (วิจิตร อวະกุล. 2544: 30-33)

อาจเริ่มต้นพัฒนาจากสิ่งเหล่านี้

1. การวางท่าที่ท่าทางให้ดูดี ถ้าต้องการให้คนอื่นสนใจ ชื่นชอบ การวางท่าที่ท่าทาง การทรงตัว เป็นการสร้างเสน่ห์และเสริมสร้างบุคลิกภาพ ฝึกหัดลีลาท่าทาง การพูดคุย การหัวเราะ ยิ้มแย้ม ตลอดจนการเดิน ฝึกให้สง่างาม การวางตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เพื่อให้ผู้พบเห็นประทับใจ
2. การแต่งกายดี คนเรามองการแต่งกายเป็นอันดับแรก เครื่องแต่งกายช่วยสร้างบุคลิก ความประทับใจ ดึงดูดความสนใจ การแต่งกายต้องเหมาะสมกับรูปร่าง สะอาด เหมาะกับกาลเทศะ
3. ยิ้มแย้มแจ่มใส ทุกคนชอบคนยิ้มแย้มแจ่มใส การยิ้มจึงเป็นการสร้างเสน่ห์อย่างน้อยให้หน้าอมยิ้ม หรือบ่มยิ้ม ถ้าหน้าบูดบึ้ง บุคลิกจะติดลบ และหมดเสน่ห์
4. สื่อภาษาพูดภาษากายให้มีแต่ความหมายที่ดีออกมา พูดจาใช้ภาษาไพเราะ สุภาพ การพูดคุยอย่าเอาแต่พูดไม่หยุด ไม่รู้จังหวะจะโคน ไม่ดูที่ดูเวลา ต้องรู้วิธีและหัดพูดให้เพราะ รู้ว่าเวลาไหนควรพูด เวลาไหนควรหยุดพูด พูดให้ประทับใจ พูดให้มีบุคลิก
5. ร่าเริงแจ่มใสสนุกสนาน หน้าตายิ้มแย้ม แต่งกายดี มีอารมณ์ขัน หัวเราะสนุกสนาน จะช่วยให้เกิดบุคลิกที่น่าพึงพอใจผู้คนต้องการสัมพันธ์ด้วย มีเสน่ห์ขึ้น เลื่อมใสศรัทธา
6. วางตัวให้มีศักดิ์ศรีมีเกียรติ ทำให้เกิดความเลื่อมใสยกย่อง อย่าเจ้ายศเจ้าอย่างจนเกินงาม ไม่มากเกินไป แต่ให้น่านับถือ
7. เป็นกันเองเปิดเผยเสมอ อย่าถือตัว เย่อหยิ่งจนเกินไป มีความเป็นเพื่อน อย่ามองเมินหรือก้มหน้าไม่สู้สายตา ไม่มองหน้าคน จะทำให้เหมือนมีลบลมคมใน
8. การทำตนให้คล่องแคล่วว่องไว คนที่มีความคล่องแคล่ว ย่อมทำให้ผู้อื่นคล่องแคล่วไปด้วย แสดงให้เห็นว่าเป็นคนกระฉับกระเฉง เป็นลักษณะที่สำคัญของหัวหน้าผู้นำนักบริหารที่มีบุคลิกดี เพราะจิตใจที่เข้มแข็งกระฉับกระเฉงคล่องแคล่วว่องไว มักอยู่ในร่างกายที่แข็งแรง ถ้าจิตใจห่อเหี่ยว ร่างกายก็ห่อเหี่ยวเชื่องช้า เชื่องซึม ทำให้เสียบุคลิก
9. บังคับควบคุมจิตใจอารมณ์ให้ได้ ผู้มีบุคลิกดีย่อมไม่แสดงตนออกตามจิตใจอารมณ์ของตน การควบคุมบังคับจิตใจอารมณ์ได้ ผู้นั้นจะมีบุคลิกที่ดีได้

10. หัดอ่านความรู้สึกหรือความต้องการของคนให้ออก หัดสังเกต อ่านอากัปกิริยา ในใจ สายตา ท่าทาง น้ำเสียงการพูดของเขา เพื่อปรับบุคลิกของเราให้เหมาะสม แสดงท่าทาง การพูดให้เหมาะสม เก็บข้อมูลให้มากที่สุด

11. การรักษาเวลาตรงต่อเวลา เป็นสิ่งสำคัญ ผู้ใดไม่ตรงต่อเวลามักได้รับการดูหมิ่นดูแคลนจากผู้อื่น ทำให้มองเห็นว่าเป็นคนไม่รับผิดชอบ ไม่จริงจัง

12. อย่าแสดงตนเป็นผู้รู้มาก การไม่แสดงตนเป็นผู้รู้มาก ฟังความคิดเห็นผู้อื่น แสดงแต่ความเห็นริเริ่มสร้างสรรค์ จะช่วยสร้างการควบคุมอารมณ์จิตใจ ทำให้เกิดความสุขุมเป็นผู้นำ และมีบุคลิกดีที่สุดในที่สุด

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุก (Cook. 1967: 799) ได้ศึกษาและวิจัยองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในเมืองเจฟเฟอร์สัน มลรัฐวิลคอนซิน จำนวน 384 คน ผลการวิจัยพบว่า การเลือกอาชีพจะมีความสัมพันธ์กันอย่างมีระบบกับพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม สติปัญญา และความสนใจในอาชีพ

ฟอร์ทเนอร์ (Fortner. 1976: 203-204) ทำการวิจัยเพื่อทดสอบสมมติฐานของทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ ผลการวิจัยปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งขึ้นและมีข้อสังเกตอย่างหนึ่งคือ บุคคลที่มีบุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทจัดการและค้าขาย และงานบริการการศึกษาและสังคม จะมีความทะเยอทะยานมีความต้องการประสบความสำเร็จ และการรู้จักยืดหยุ่นสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพประเภทอื่นๆ เรียงตามลำดับดังนี้ งานจัดการและค้าขาย งานบริการศึกษาและสังคม งานศิลปะ ดนตรีและวรรณกรรม งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี งานสำนักงานและเสมียน และงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง

จินตนา ต้นสุวรรณนนท์ (2541: 69) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ในมุมมองของนักหนังสือพิมพ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยหลัก 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอก นักหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อจรรยาบรรณวิชาชีพในทางบวก โดยเห็นว่าจรรยาบรรณมีประโยชน์ ช่วยในการเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในกรณีที่เกิดปัญหาทางจริยธรรมขึ้น และจรรยาบรรณยังสามารถควบคุมความประพฤติให้นักหนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

วิโรจน์ ศรีหิรัญ (2541: 66) ได้ทำการศึกษาเรื่องจิตสำนึกทางวารสารศาสตร์ และการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของช่างภาพหนังสือพิมพ์ พบว่า ช่างภาพมีจิตสำนึกสูง โดยมีจิตสำนึกมากที่สุดในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม รองลงมาคือ ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านความเป็นกลาง และน้อยที่สุด คือ ด้านเสรีภาพ

สมหมาย ปาริฉัตต์ (2543: 71) ศึกษาเรื่องพัฒนาการการควบคุมตนเองของน.ส.พ. : วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในสังคมไทย ผลการศึกษาวิเคราะห์สรุปว่า การควบคุมตนเองด้วยความสมัครใจ กลไกสภาพการหนังสือพิมพ์แห่งชาติยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การจะผลักดันให้สำเร็จได้ ต้องประกอบด้วยเงื่อนไขหลายประการ คือ นักหนังสือพิมพ์ต้องควบคุมตนเองเป็นเบื้องต้น ผู้ประกอบการ สมาคมวิชาชีพ สถาบันการศึกษา องค์กรภาครัฐและองค์กรประชาชน ต้องทำความเข้าใจถึงปรัชญาและวิธีการในการควบคุมตนเอง ประสานการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างจริงจัง

นพคำ โอมาธิกุล (2536: 19) ศึกษาเรื่องการเป็นผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจเฉพาะกรณีกระทรวงการคลัง พบว่าการเพิ่มประสิทธิภาพของการเป็นผู้สื่อข่าว ต้องมีการพัฒนาความรู้ มีพื้นฐานความรู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้สื่อข่าวกระทรวงการคลัง ต้องมีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น และควรจะรู้หลักการเขียนภาษาไทย การใช้ภาษาไทยโดยไม่ทำลายภาษา และไม่ใช้คำฟุ่มเฟือยเกินไป กระชับเข้าใจง่าย สำหรับผู้เรียนด้านวารสารศาสตร์มาโดยตรงจะได้รับการปลูกฝังในการหาข่าว คิดประเด็นข่าว ลักษณะนิสัยโดยทั่วไปของผู้ศึกษาด้านนี้คือ ความพร้อมที่จะเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ทั้งหลายภายในโลก นอกจากนี้ยังต้องมีความอดทนและความมานะอดทนสาหัสซึ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะต้องตื่นตัวขวนขวายหาความรู้และติดตามข่าวแล้ว ยังต้องใช้เวลาตามสัมภาษณ์แหล่งข่าวเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการอีกด้วย

นอกจากนี้ยังต้องมีหลักการสร้างและรักษามิตรภาพกับแหล่งข่าว ทั้งผู้มีอำนาจให้ข่าว และผู้ไม่มีอำนาจให้ข่าวอีกด้วย เพื่อชีวิตที่ก้าวหน้าของผู้สื่อข่าวเราต้องยอมรับว่ายังมีอีกหลายสิ่งที่เรายังไม่รู้และเราก็พร้อมที่จะรับการสอนจากคนที่รู้ควบคู่ไปกับการแสวงหาด้วยตนเอง

พรทิพย์ คมรัตน์ปัญญา (2532: 42) ศึกษาเรื่องนักข่าวหน้าใหม่ควรทำอะไร พบว่าการที่จะเป็นผู้สื่อข่าวที่ดีได้นั้น ประการหนึ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ จะต้องติดตามข่าวสารประจำวันจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ หนังสือต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำข่าวแต่ละเรื่อง เพราะถ้าหากเราไม่มีความรู้ในเรื่องที่เราจะทำข่าวนั้นมาบ้างก็จะทำให้ข่าวบกพร่องหรือขาดความสมบูรณ์ได้

3. การสร้างและพัฒนาแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์

ในการสร้างเครื่องมือวัดลักษณะใดๆ ผู้สร้างจะต้องเรียนรู้ในสิ่งที่จะวัด และต้องมีความรู้ในกระบวนการหรือวิธีการวัด (Assessment Methodology) เช่น ถ้าต้องการวัดผลสัมฤทธิ์ของการเรียนวิชาชีววิทยา ผู้สร้างเครื่องมือต้องมีความรู้ ว่าวิชาชีววิทยามีจุดมุ่งหมายหลักในการเรียนการสอนอย่างไร สอนให้ผู้เรียนบรรลุยังจุดมุ่งหมายอะไรบ้าง และเนื้อหาทางชีววิทยานั้นมีอะไรบ้าง แตกออกเป็นเนื้อหาย่อยๆ ได้กี่หมวด กี่หน่วย กี่ประเด็น (อุทุมพร จามรمان. 2541: 7)

การได้มาซึ่งเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน แยกตามขั้นตอนการดำเนินงานได้เป็น 2 ตอน คือ ขั้นตอนในการสร้างกับขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือ ขั้นตอนการสร้างเริ่มตั้งแต่การกำหนดแนวคิด ขอบเขต การตีความหมายลักษณะที่จะวัด การกำหนดจำนวนข้อความและรูปแบบ การ

เขียนคำชี้แจง การเขียนข้อความ การทดลองใช้ และการปรับปรุงเครื่องมือวัด (อุทุมพร จามรมาน. 2541: 53-63)

ส่วนขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือนั้นจะเริ่มจากการนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ใหญ่ขึ้น วิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ จัดทำคู่มือที่เกี่ยวกับการแปลผลและการใช้เครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 การกำหนดขอบเขต

ผู้สร้างเครื่องมือต้องตอบคำถามต่อไปนี้ก่อนคือ

- ก. สร้างไปทำไม
- ข. ใครจะเป็นผู้ตอบ
- ค. จะใช้เครื่องมือในกาละและเทศะอะไรบ้าง
- ง. ใครจะเป็นผู้ใช้เครื่องมือนี้
- จ. ในการใช้เครื่องมือ มีเวลาให้เท่าไร
- ฉ. ในการสร้างเครื่องมือ มีแรงงาน เวลา และเงินมากน้อยเพียงไร
- ช. ต้องการให้เป็นเครื่องมือระดับมาตรฐานหรือไม่

การตอบคำถามข้างบนนี้ ก็เพื่อให้ผู้สร้างได้เกิดความชัดเจนในสิ่งที่จะวัดมองเห็นความเป็นไปได้ในการสร้างเครื่องมือ และกำหนดขอบเขตการวัดได้ชัดเจน โดยเครื่องมือจะต้องสร้างตามจุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ในหลักสูตร

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายในที่นี้ได้แก่ จุดมุ่งหมายในการวัด ซึ่งเป็นความคาดหวังของผู้สร้างเครื่องมือว่า เครื่องมือนี้จะนำไปใช้วัดลักษณะของผู้เรียนในด้านสมอง จิตใจ หรือการปฏิบัติ

จุดมุ่งหมายในการวัดจำแนกออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านที่เกี่ยวกับสมอง
2. ด้านที่เกี่ยวกับความรู้สึก อารมณ์
3. ด้านที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ

การเขียนจุดมุ่งหมายในการวัดจะต้องมีความชัดเจน ถ้าสามารถเขียนเป็นพฤติกรรมได้ ซึ่งเรียกว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) ได้ยิ่งดี

ขั้นที่ 3 การระบุเนื้อหาที่จะวัด

ผู้สร้างต้องมีความรู้อย่างแตกฉานในสิ่งที่วัด สามารถจำแนกเนื้อหาที่จะวัดออกเป็นหมวด หน่วย หมู่ หรือย่อยได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ และถูกต้อง

ผู้สร้างที่เป็นนิสิตนักศึกษา ต้องจำแนกเนื้อหาออกเป็นหมวด หน่วยให้ได้ โดยอาศัยการอ่านเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องแล้วจึงให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาถึงความครบถ้วน สมบูรณ์และ

ถูกต้อง ในกรณีที่ต้องการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้สร้างต้องสามารถพิจารณาว่าผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นผู้รู้ในเนื้อหานั้นอย่างจริงจัง สามารถพิจารณาว่าเนื้อหาดังกล่าวจำเป็นนอกออกได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ และครบถ้วน

ขั้นที่ 4 การทำตารางโครงสร้าง

เนื้อหา	จุดมุ่งหมายการวัด								
	I			II			III		
	1	2	3	1	2		1	2	3
A									
a1	✓								
a2		✓							
B									
b1			✓	✓	✓		✓		
b2			✓						
C									
c1			✓	✓					
c2					✓				
c3									✓
D									
d1									✓
d2									✓

ตารางโครงสร้างข้างบนคือตาราง 2 มิติ ด้านหนึ่งคือเนื้อหาซึ่งจำแนกออกเป็นหมวด / หมู่ / เรื่อง (A, B, C, D) และอีกด้านหนึ่งคือ จุดมุ่งหมาย (I, II, III) กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (1, 2, 3) ผู้สร้างทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องในตารางให้สอดคล้อง การกา ✓ ไม่จำเป็นต้องกาทุกเรื่อง สุดแล้วแต่ผู้สร้างจะต้องการวัดเนื้อหาใดด้วยจุดมุ่งหมายใด

ขั้นที่ 5 การให้น้ำหนักในตารางโครงสร้าง

การให้น้ำหนักส่วนใหญ่ระบุด้วยค่าร้อยละ โดยที่ผลรวมทั้งหมดคือ 100% การกำหนดน้ำหนักนี้ ผู้สร้างต้องกำหนดเอาไว้ว่าจะใช้เนื้อหา หมวด / หน่วย / เรื่องใดเป็นค่าเท่าใด และจุดมุ่งหมายใดเป็นค่าเท่าไร

การกำหนดน้ำหนักนี้ ถ้าเป็นเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์จุดมุ่งหมาย และเนื้อหาของหลักสูตร/วิชา ตลอดจนคาบที่สอน จากแผนการสอนของครูแล้วระบุเป็นน้ำหนักประมาณ

ถ้าเป็นการสร้างเครื่องมือวัดลักษณะอื่นใช้การอิงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 6 การกำหนดประเภทของข้อ ประเภทเครื่องมือ คะแนนรายข้อ และจำนวนข้อ การตัดสินใจเกี่ยวกับประเภทของเครื่องมือ ประเภทของข้อว่าจะมีกี่ประเภท ผู้สร้างต้องตอบคำถามให้ได้ว่า การสร้างเครื่องมือนี้จะมีเวลาตอบนานเท่าไร จะให้การตอบโดยการทำเครื่องหมายหรือเติมคำ หรือเขียนข้อความ เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดจำนวนข้อที่ควรจะมี

การให้คะแนนรายข้อก็เช่นกันผู้สร้างต้องกำหนดให้ได้ว่า จะให้คะแนนแต่ละข้อเท่ากันหรือต่างกัน และจะให้คะแนนแต่ละข้อเป็นเท่าไร เช่น ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนนเท่ากัน หรือต่างกัน ส่วนใหญ่ในกรณีที่เป็นการกาเครื่องหมายนิยมให้คะแนนที่ตอบเป็น 1 และไม่ตอบหรือตอบผิดเป็น 0 ในกรณีที่เติมคำ / วลี / ประโยค ก็ให้คะแนนมากขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่น 5 คะแนน 10 คะแนน เป็นต้น

การกำหนดจำนวนข้อต้องให้เป็นสัดส่วนกับน้ำหนักในตารางโครงสร้างเช่น ถ้ากำหนดน้ำหนักไว้ 30 % กับ 40 % จำนวนข้อตามน้ำหนักต้องเป็นสัดส่วนกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายที่กำหนด

ขั้นที่ 7 การเขียนข้อความ

หลักในการเขียนข้อความก็คือ เขียนให้สอดคล้องระหว่างเนื้อหา จุดมุ่งหมายที่วัดและประเภทของข้อความ ข้อความที่เขียนจะต้องใช้ภาษาที่ถูกต้องทั้งไวยากรณ์ ตัวสะกด ตลอดจนประเด็นที่เขียนต้องเป็นประเด็นที่มีนัยเดียวสำหรับข้อความที่ให้กาเครื่องหมายตอบ ถ้าเป็นข้อความที่ให้ตอบความเรียง ควรระบุคำถามให้ชัดเจน

ขั้นที่ 8 การจัดทำเครื่องมือ

เมื่อเขียนข้อความได้ครบถ้วนแล้ว จัดเรียงข้อความตามประเภทของข้อความไว้พวกเดียวกัน แบ่งหมวดหมู่ของข้อความตามประเภท เขียนคำชี้แจง คำนำ หรือวิธีการตอบให้ชัดเจน จัดพิมพ์เป็นเครื่องมือให้สวยงาม น่าสนใจและน่าตอบ

ขั้นที่ 9 การทดลองใช้

เมื่อจัดพิมพ์เรียบร้อยแล้ว ผู้สร้างตรวจสอบเครื่องมือในด้านภาษาเป็นรายข้อความทั้งไว้ระยะหนึ่ง แล้วทดลองตอบเองเพื่อทดสอบว่า ตนเองอ่านเข้าใจหรือไม่ ตนเองตอบใช้เวลานานเท่าไร แก้ไขปรับปรุง แล้วจึงจัดพิมพ์ตามจำนวนคนที่คาดการณ์ไว้

การเลือกกลุ่มทดลองใช้ในข้อนี้ ไม่ควรใช้กลุ่มใหญ่ ควรเลือกผู้ตอบที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะใช้จริง จำนวนประมาณ 5-10 คน ให้แต่ละคนตอบคำถาม จับเวลาการตอบทั้งหมด สังเกตพฤติกรรมการตอบว่ามีอาการสงสัยในข้อใด บันทึกพฤติกรรมดังกล่าว เมื่อตอบแล้วให้สัมภาษณ์ ผู้ตอบว่ามีความเห็นในการตอบอย่างไร ข้อใดตอบได้ / ไม่ได้ ข้อใดสงสัย ข้อใดเข้าใจยาก และข้อใดควรแก้ไข

การตัดข้อความทิ้ง ตลอดจนการเขียนใหม่ หรือแก้ไขปรับปรุงใหม่ ผู้สร้างต้องอิงตารางโครงสร้างเสมอ มิฉะนั้นเครื่องมือนี้จะคลาดเคลื่อนไปจากแผนที่วางไว้

ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัด

อุทุมพร จามรมาน (2541: 65-69) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการพัฒนาแบบวัดไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทดลองใช้กับกลุ่มจริง

ผู้สร้างพิจารณาจำนวนคนตอบ จัดพิมพ์เครื่องมือตามจำนวนที่ต้องการแล้วเตรียมการทดสอบโดยกำหนดสถานที่ทดสอบ ผู้ควบคุมที่เข้าใจกระบวนการให้การทดสอบ ผู้สร้างต้องซักซ้อมกับผู้ควบคุมการทดสอบตั้งแต่การเริ่มต้นทดสอบ จนถึงการสิ้นสุดการทดสอบ ถ้ามีปัญหาจะแก้ไขอย่างไร

ผู้สร้างควรเป็นผู้หนึ่งในกระบวนการทดสอบและบันทึกขั้นตอนการทดสอบ ตลอดจนปัญหาและการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง

หลังจากนี้ นำผลการตอบมาวิเคราะห์และให้คะแนนเป็นรายคน รายข้อ พร้อมทั้งสรุปปัญหาข้ออย่างละเอียด

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติภาคบรรยาย

เลือกเฉพาะข้อที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ ฉบับที่ตอบไม่ครบ ควรจัดแยกไว้ต่างหาก การวิเคราะห์ในขั้นนี้คือ การตรวจให้คะแนนแต่ละคน แต่ละข้อ แจกแจงความถี่ และคำนวณค่าต่างๆ เป็นรายข้อ และเป็นกลุ่มคนดังนี้คือ

1. ค่าเฉลี่ย มัธยฐาน ฐานนิยม
2. พิสัย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน
3. ความเบ้ ความโด่งแบน
4. สหสัมพันธ์ระหว่างข้อ (inter item correlation)
5. สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวม (item – total correlation)

ขั้นที่ 3 การคำนวณค่าต่างๆ เป็นรายข้อ ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการตอบเป็นรายข้อ คือ

1. ข้อใดบ้างมีผู้ตอบมาก / น้อย

2. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับข้อใดสูงหรือต่ำ
3. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมสูงหรือต่ำ
4. ลักษณะการแจกแจงข้อมูลของคนเป็นรายข้อเป็นอย่างไร ลักษณะการแจกแจงของแต่ละข้อเหมือนกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าความเบ้ และความโด่ง-แบน

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์คะแนนรวม

การเสนอลักษณะการแจกแจงข้อมูลกลุ่ม จะทำให้ได้ข้อสรุปว่า คะแนนเป็นอย่างไร ประกติ หรือเบ้ แบบวัดนี้มีผู้ตอบได้มากหรือน้อย ค่าสถิติภาคบรรยายช่วยอธิบายลักษณะของแบบวัดนี้

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ค่าความตรง (Validity)

ความตรงจำแนกได้ 3 ประเภทใหญ่ คือ ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามทฤษฎี และความตรงตามเกณฑ์ การหาค่าความตรงประเภทต่างๆ มีความแตกต่างกัน คือ

1. ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

การหาความตรงตามเนื้อหาจะไม่มีค่าหรือตัวเลข แต่ใช้การบรรยายแทนโดยพิจารณาจากตารางโครงสร้างว่า ได้จำแนกเนื้อหาอย่างถูกต้องเหมาะสม ครบถ้วนหรือไม่ ความตรงเชิงเนื้อหาที่ได้จากตารางโครงสร้าง จำแนกเป็นความตรงตามเนื้อหา รายข้อ กับความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ

ความตรงตามเนื้อหา รายข้อ (Item Content Validity) ได้จากการวิเคราะห์ว่า ข้อความแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาอย่างถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ จำแนกออกเป็นข้อความถูกต้อง ข้อความแต่ละข้อวัดเนื้อหาเหล่านี้ได้จริงหรือไม่

ความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (Test Content Validity) ได้จากการวิเคราะห์ว่า เครื่องมือนี้มีความเป็นตัวแทนของประชากรเนื้อหาอย่างครบถ้วน ถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ จำแนกออกเป็นหมวด หน่วย เรื่อง และข้อความที่ปรากฏในเครื่องมือเป็นสัดส่วนตามน้ำหนักของเนื้อหาที่จำแนกหรือไม่

2. ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity)

ความตรงชนิดนี้นิยมใช้กับการวัดเนื้อหาทางจิตวิทยาซึ่งเป็นนามธรรม ผู้สร้างต้องให้คำนิยามที่เป็นรูปธรรมหรือเป็นพฤติกรรมก่อน การตรวจสอบความตรงแบบนี้มี 2 วิธีคือ

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อความกับพฤติกรรมที่นิยาม
2. การวิเคราะห์ตัวเลขที่ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือ

การวิเคราะห์ความตรงแบบแรก เป็นการพิจารณาความสอดคล้อง ระหว่างพฤติกรรมที่นิยามไว้กับข้อความที่เขียนขึ้นว่าสอดคล้องมากน้อยเพียงไร ส่วนแบบหลังเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลนั้น

3. ความตรงตามเกณฑ์ (Criterion Related Validity)

การหาความตรงแบบนี้ ผู้พัฒนาเครื่องมือต้องระบุเกณฑ์ชัดเจน เช่น เกณฑ์คือลักษณะที่ปรากฏ การหาความตรงตามเกณฑ์ก็คือ การให้กลุ่มที่แสดงลักษณะปรากฏอยู่นั้นทดสอบกับแบบวัดที่สร้างขึ้น ถ้าพบว่าได้คะแนนสอดคล้องกัน ก็เรียกว่า แบบวัดนี้มีความตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นที่ 6 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability Coefficient)

การหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ ส่วนใหญ่ใช้การหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) หรือความคงเส้นคงวา (Stability)

ขั้นที่ 7 การปรับปรุงเครื่องมือ

หลังจากที่วิเคราะห์ข้อความและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือแล้ว ผู้สร้างควรนำผลวิเคราะห์มาพิจารณารายข้อว่า จะตัดทิ้ง ปรับปรุง อย่างไร แล้วจึงดำเนินการแก้ไข แต่ให้อยู่ในตารางโครงสร้าง แล้วจึงไปทดลองกับกลุ่มใหม่

ทำเช่นนี้หลายครั้ง จนไม่มีข้อความใดที่จำเป็นต้องปรับปรุง จึงคำนวณค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ แล้วสรุปผล

ขั้นที่ 8 ประกटวิสัย (Norm)

ถ้าพัฒนาเครื่องมือไปถึงขั้นที่มีความเชื่อถือได้สูงแล้ว การหาค่าปรกटวิสัยจะช่วยให้การใช้เครื่องมือ การแปลความหมายเป็นไปได้ง่ายและสะดวก ค่าปรกटวิสัยนี้ส่วนใหญ่ได้จากกลุ่มจริง มีขนาดใหญ่และมีความเป็นตัวแทนของประชากร การคำนวณค่าปรกटวิสัยได้แก่ การคำนวณคะแนนมาตรฐานและการคำนวณค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของข้อมูลกลุ่มใหญ่นั้นเอง

ขั้นที่ 9 การสรุปผล

เครื่องมือที่พัฒนาจนถึงขั้นสุดท้ายแล้วผู้สร้างจะต้องเขียนคู่มือการใช้ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องมือ
2. กรอบการสร้าง ตารางโครงสร้าง
3. ข้อความทั้งหมด (เครื่องมือวัดหรือแบบทดสอบ)
4. การสรุปผลด้านคุณภาพ
5. วิธีการใช้และการแปลผล

4. การหาคุณภาพเครื่องมือและเกณฑ์ปกติ

หลักในการสร้างเกณฑ์ปกติ

เกณฑ์ปกติ (norms) เป็นมาตรฐานที่กำหนดไว้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของประชากรกลุ่มใด กลุ่มหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยเฉพาะกลุ่มในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ถ้าแบ่งตามขนาดของจำนวนคนสามารถแบ่งได้เป็น 4 ชนิดดังนี้ (สัญญา โพรบิต. 2545: 22)

1. เกณฑ์ปกติระดับชาติ (National norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คิดเฉลี่ยจากภาพรวมทั้งประเทศ
2. เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คิดเฉลี่ยเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง
3. เกณฑ์ปกติเฉพาะกลุ่มพิเศษ (Special groups norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คิดเฉลี่ยจากคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเฉพาะ
4. เกณฑ์ปกติระดับโรงเรียน (School mean norms) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่คิดเฉลี่ยจากนักเรียนในโรงเรียน

ในการสร้างเกณฑ์ดังกล่าว อาจยึดความแตกต่างระหว่างระดับอายุ ระดับการศึกษา เพศ แล้วแต่ผู้สร้างจะเลือกกำหนดการสร้างเกณฑ์ปกตินั้นๆ

การสร้างเกณฑ์ปกติ มีขอบข่ายดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ต้องมีจำนวนมาก
 2. ข้อมูลที่นำมาสร้างเกณฑ์ปกติต้องเป็นตัวแทนของประชากรได้จริงโดยได้จากการสุ่มตัวอย่างที่กระจาย ค่าที่ได้ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป
 3. เกณฑ์ปกติที่ได้ควรใช้เฉพาะกลุ่มในท้องถิ่นเท่านั้น เพราะแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน
 4. เกณฑ์ปกติต้องมีการปรับปรุงเสมอ เพราะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและด้านต่างๆ ส่งผลต่อลักษณะความสามารถของบุคคล
 5. จะต้องได้มาจากการสอบวัดที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้
 6. ต้องสอบกับบุคคลจำนวนมากที่เป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชากรนั้นๆ
- สรุปได้ว่า ในการสร้างเกณฑ์ปกติ ต้องคำนึงถึงลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ
1. ต้องเป็นปัจจุบัน (Present)
 2. ต้องเป็นตัวแทนที่แท้จริง (Representativeness)
 3. มีความเกี่ยวข้องกับขนาดของกลุ่ม (Relevance)

การใช้เกณฑ์ปกติ

ในการเปรียบเทียบค่าของคะแนน ควรใช้เกณฑ์ปกติเปรียบเทียบ และในการใช้เกณฑ์ปกติเปรียบเทียบควรพิจารณาดังนี้ (สมพร สุทัศนีย์. 2545: 22)

1. เกณฑ์ปกติที่ใช้ควรจะต้องเกี่ยวข้องกับกลุ่มที่ใช้ เพราะเกณฑ์ปกติสร้างจากกลุ่มตัวอย่างหลายกลุ่ม บางทีสร้างจากกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ หรืออาจจะเป็นกลุ่มตัวอย่างในท้องถิ่น ดังนั้น การพิจารณาผลการวัดกับเกณฑ์ปกตินั้น ควรพิจารณาว่ามีประสิทธิภาพในการสรุปผลหรือไม่ การใช้เกณฑ์ปกติจึงจำเป็นต้องศึกษาธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเกณฑ์ปกติ รวมทั้งพิจารณาจุดมุ่งหมายการวัดว่าต้องการประเมินคุณลักษณะใดของบุคคล เช่น ต้องการประเมินพื้นฐานทางวัฒนธรรมเด็กต่างชาติต่างภาษา จำเป็นต้องอยู่ในเกณฑ์ปกติระดับชาติ คือใช้กลุ่มตัวอย่างข้ามชาติ (National norms) แต่ถ้าต้องการประเมินบุคคลเพื่อจำแนกกลุ่ม จัดตำแหน่ง หรือเพื่อการเลือกอาชีพ ก็ใช้เกณฑ์ปกติที่สร้างจากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินคุณลักษณะนั้นๆ เกณฑ์ปกติที่ได้จากกลุ่มเฉพาะเรียกว่า เกณฑ์ปกติเฉพาะ (Specific norms)

2. ควรสร้างเกณฑ์ปกติจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวแทนของมวลประชากร คือมีลักษณะเช่นเดียวกับมวลประชากร ทั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม

3. เกณฑ์ปกติจะต้องทันสมัยเสมอ โดยปกติคุณลักษณะที่ถูกวัดบางอย่างเปลี่ยนแปลง บางอย่างก็คงที่ ดังนั้นเกณฑ์ปกติที่สร้างขึ้นเมื่อไร ทันสมัยหรือไม่ เหมาะกับสิ่งที่วัดหรือไม่ ถ้าคุณลักษณะที่ถูกวัดเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ก็ต้องใช้เกณฑ์ปกติใหม่ ถ้าคุณลักษณะคงที่ ก็ใช้เกณฑ์ปกติเดิมได้ แต่โดยปกติเมื่อนำเครื่องมือมาวัดคุณลักษณะกลุ่มใหม่ก็มักจะหาเกณฑ์ปกติใหม่

4. เกณฑ์ปกติควรใช้เปรียบเทียบกันได้ หมายถึงการเปรียบเทียบลักษณะหนึ่งกับอีกลักษณะหนึ่งได้ คือใช้วิธีเขียนเส้นภาพ (Profile) เปรียบเทียบคุณลักษณะต่างๆ ของบุคคล เครื่องมือที่วัดลักษณะดังกล่าวต้องมีเกณฑ์ปกติที่มาจากกลุ่มตัวอย่างเดียว หรือกลุ่มที่เทียบกันได้

5. เกณฑ์ปกติควรอธิบายสิ่งต่างๆ ได้อย่างเพียงพอและครอบคลุม การใช้เกณฑ์ปกติเพื่อเปรียบเทียบผลการวัด ก็ต้องรู้จักรายละเอียดบางอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สร้างเกณฑ์ปกติด้วย เพื่อให้การอธิบายผลการวัดมีความหมายยิ่งขึ้น

5.1 วิธีการเลือก เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมาตรฐาน มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มประชากรมากที่สุด จึงนิยมใช้การเลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) มากกว่าวิธีอื่น การสุ่มแบบแบ่งชั้นทำได้โดยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นกลุ่มๆ (strata) ตามคุณลักษณะ เช่น เพศชาย เพศหญิง ฐานะทางเศรษฐกิจ ร่ำรวย กลางๆ ยากจน อาชีพรับราชการ ธุรกิจ ลูกจ้าง ฯลฯ แล้วจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนประชากรและกลุ่มย่อยนั้นๆ

5.2 จำนวนและลักษณะของการแจกแจง ขนาดของกลุ่มเกณฑ์ปกติอาจมีจำนวนน้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด ที่มีจำนวนใกล้เคียงกลุ่มประชากรที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรได้เป็นสัดส่วนจำนวนคนในกลุ่มย่อยที่มีคุณลักษณะต่างกัันดังได้กล่าวมาแล้ว กลุ่มเกณฑ์ปกติที่ได้จึงมีลักษณะเป็นตัวแทนประชากร และมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ

5.3 คุณสมบัติของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง ในการอธิบายกลุ่มเกณฑ์ปกตินั้น ควรระบุว่า กลุ่มตัวอย่างนั้นประกอบด้วยกลุ่มที่มีคุณลักษณะใดบ้าง เช่น เพศ ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ

ระดับชั้นเรียน ฯลฯ และควรระบุจำนวนด้วย เช่น จำนวนเพศชาย เท่ากับ 1,370 คน เพศหญิง 1,613 คน เป็นต้น

5.4 การดำเนินการวัดมีความเป็นมาตรฐานเพียงใด คือมีคู่มือระบุชุดของ คำชี้แจงในการดำเนินการทดสอบอย่างชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้พัฒนาแบบทดสอบควร อธิบายถึงข้อบกพร่องของวิธีการวัดที่เป็นมาตรฐาน หรืออาจจะระบุไว้ในกระบวนการทดสอบกลุ่ม เกณฑ์ปกติในคู่มือการทดสอบข้อบกพร่องที่ระบุไว้ อาจจะเป็นข้อบกพร่องที่ถูกมองข้าม

5.5 เวลาที่ทำการทดสอบ ควรระบุเวลาที่ทำการทดสอบด้วยว่า ทดสอบกลุ่ม ตัวอย่างเมื่อใด เช่น ทดสอบกลุ่มเกณฑ์ปกติตอนปิดภาคเรียน หรือเดือนใด ปีใด เพื่อประโยชน์ใน การเปรียบเทียบได้สอดคล้องกับช่วงเวลาทำการทดสอบ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2548 จำนวน 117 โรงเรียน

กลุ่มรู้จัก (Known Group) ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ได้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำนวน 50 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,069 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Sampling) (กลายาวาณิชบัญชา. 2548: 22) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำรายชื่อโรงเรียนมาทั้งหมด 117 โรงเรียน มาแบ่งตามที่ตั้งของเขตการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งมีทั้งหมด 3 เขตการศึกษา และทำการสุ่มเขตอย่างง่าย โดยแต่ละเขตการศึกษาจะสุ่มเขตปกครองมา 3 เขตการปกครอง รวมเป็นจำนวน 9 เขตการปกครอง จากเขตการปกครองทั้งหมด 50 เขตการปกครอง ซึ่งได้แก่ เขตสะพานสูง เขตพญาไท เขตวัฒนา เขตห้วยขวาง เขตลาดพร้าว เขตบางกอกน้อย เขตยานนาวา เขตภาษีเจริญ และเขตธนบุรี

2. สุ่มโรงเรียนจากเขตการปกครองเขตละ 1 โรงเรียน โดยทำการสุ่มอย่างง่ายได้เป็นโรงเรียนดังต่อไปนี้ โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ โรงเรียนศรีพฤฒา โรงเรียนนนทรีวิทยา โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนวัดนวลนรดิศ และโรงเรียนวัดอินทาราม

3. สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนแต่ละแห่ง โดยใช้วิธีจับฉลากห้องเรียนทั้งหมด 27 ห้องเรียน โดยแต่ละห้องเรียนจะให้นักเรียนในห้องทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนนักเรียนห้องเรียนละประมาณ 40-50 คน รวมทั้งหมด 1,260 คน

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการแบ่งตามที่ตั้งเขตการปกครองของโรงเรียน จำนวน 50 เขตการปกครอง ดังรายละเอียดในตาราง

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามการแบ่งกลุ่มของสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เขตการศึกษา	ชื่อเขตการปกครอง	โรงเรียนที่สุ่มได้	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (คน)
สำนักงานพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร			
เขต 1 (40 โรงเรียน)	เขตยานนาวา	โรงเรียนนนทรีวิทยา	153
	เขตพญาไท	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	102
	เขตวัฒนา	โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง	115
เขต 2 (35 โรงเรียน)	เขตห้วยขวาง	โรงเรียนจันทร์หุนบำเพ็ญ	124
	เขตลาดพร้าว	โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม	104
	เขตสะพานสูง	โรงเรียนศรีพฤฒา	116
เขต 3 (42 โรงเรียน)	เขตภาษีเจริญ	โรงเรียนวัดนวลนรดิศ	129
	เขตธนบุรี	โรงเรียนวัดอินทาราม	119
	เขตบางกอกน้อย	โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม	107
รวม			1,069

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นการพัฒนาแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวที่สร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ จำนวน 55 ข้อ ประกอบด้วยแบบวัด 3 ด้าน ดังนี้

1. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ความเข้าใจ
2. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสนใจ
3. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของอาชีพนักข่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดให้สอดคล้องและครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ

2. สร้างข้อความในแบบวัดให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน 143 ข้อ ประกอบด้วยแบบวัดที่ครอบคลุม ใน 3 ด้านดังต่อไปนี้

2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดเป็นแบบถูกผิด จำนวน 57 ข้อ

2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวด้านความสนใจ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามเทคนิคของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 31 ข้อ

2.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวด้านบุคลิกภาพ ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายในการวัดบุคลิกภาพของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวประกอบด้วยบุคลิกภาพ 3 ด้าน คือ ลักษณะนิสัย ความกระตือรือร้น และมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร ผู้วิจัยสร้างแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามเทคนิคของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 55 ข้อ

3. ผู้วิจัยสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความรู้ความเข้าใจ เป็นแบบถูกผิดโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน ด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามเทคนิคของลิเคอร์ท (Likert) แล้วนำแบบวัดที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปริญญานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุปผา เมฆศรีทองคำ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง และคุณนิตยา รุ่งสกลิต ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ พิจารณาว่าแบบวัดนี้สอดคล้องและถูกต้องตามเนื้อหาในการเรียนการสอนจริงหรือไม่ โดยให้คะแนนดังนี้ ให้คะแนน +1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าสอดคล้องหรือ ถูกต้อง ให้คะแนน 0 ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าสอดคล้องหรือถูกต้อง ให้คะแนน -1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

หรือไม่ถูกต้อง หลังจากนั้นทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยมีการคัดเลือกคำถามด้านความรู้ความเข้าใจที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น จำนวน 39 ข้อ ด้านความสนใจ จำนวน 29 ข้อ และด้าน บุคลิกภาพจำนวน 49 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวระหว่าง 0.7 ถึง 1.0

4. นำแบบวัดซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น ด้านความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนราชินีบน จำนวน 100 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด ด้านความรู้ความเข้าใจ วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร $KR - 20$ ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน และหาค่าความยากง่าย (p) ของแบบวัด ด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สูตร t-test เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำเพื่อตัดข้อที่มีค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดโดยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) โดยด้านความรู้ความเข้าใจมีค่าความยากง่าย(p) อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และค่าความเชื่อมั่น $r_{tt} = 0.82$ ด้านความสนใจ มีค่าอำนาจจำแนก(t) อยู่ระหว่าง 2.30 ถึง 9.80 และมีค่าความเชื่อมั่น $\alpha = 0.74$ และด้านบุคลิกภาพ มีค่าอำนาจจำแนก(t) อยู่ระหว่าง 2.51 ถึง 9.51 และมีค่าความเชื่อมั่น $\alpha = 0.75$

ผลการวิเคราะห์พบว่ามีคำถามที่ผ่านเกณฑ์จำนวนรวมทั้งสิ้น 55 ข้อ แบ่งเป็นแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 12 ข้อ แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวด้านความสนใจ จำนวน 14 ข้อ แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวด้านบุคลิกภาพ จำนวน 29 ข้อ

5. นำแบบวัดที่ผ่านจากกลุ่มการทดลองใช้ (Try Out) ไปทดลองใช้กับกลุ่ม Known Group จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว โดยใช้สูตร $KR - 20$ ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน และ สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค โดยมีค่าความเชื่อมั่นด้านความรู้ความเข้าใจเท่ากับ 0.62 ด้านความสนใจ เท่ากับ 0.75 และด้านบุคลิกภาพ เท่ากับ 0.74

6. นำแบบวัดที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปหาเกณฑ์ปกติ (Norms) กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด 9 โรงเรียน จำนวน 1,069 คน

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว

ตอนที่ 1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวด้านความรู้ความเข้าใจ

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1	การเป็นนักข่าวต้องพูดจามีความน่าเชื่อถือ		
2	นักข่าวที่ถือไมโครโฟนคือนักข่าวทีวี		
3	นักข่าวที่ทำหน้าที่สายงานใด ต้องมีความรู้ในวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น นักข่าวสายการเงิน ต้องรู้เรื่องตัวเลข การลงทุน เป็นต้น		

เกณฑ์การให้คะแนนด้านความรู้ความเข้าใจ

ถ้าตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

ตอนที่ 2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความสนใจ

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าติดตามหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพนักข่าวเสมอ					
2	ข้าพเจ้าสนใจข่าวสารและสิ่งแวดล้อมรอบตัวอยู่เสมอ					
3	ข้าพเจ้ามีความต้องการที่จะประกอบอาชีพนักข่าว					

ตอนที่ 3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านบุคลิกภาพ

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ชอบแสดงความคิดเห็น					
2	ข้าพเจ้าเป็นคนสุภาพและให้เกียรติแหล่งข่าวเสมอ					
3	ข้าพเจ้ามีความเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง					

เกณฑ์การให้คะแนนด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพ

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข้อความทางบวก	5	4	3	2	1
ข้อความทางลบ	1	2	3	4	5

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยจะนำหนังสือไปด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยประสานงานกับครูแนะแนวในโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ให้กับนักเรียนจำนวน 9 โรงเรียน โรงเรียนละ 140 ชุด รวมทั้งสิ้น 1,260 ชุด และเก็บรวบรวมข้อมูลได้คืนมาทั้งสิ้น 1,094 ชุด คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ 86.83% มีแบบวัดที่ไม่สมบูรณ์จำนวน 25 ชุด คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ 2.29% และมีฉบับที่นักเรียนตอบครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 1,069 ชุด คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ 97.71%

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 หาสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

1.2 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Infex of Item – Objective Congruence : IOC) (พิชิต ฤทธิ์จัญญ. 2545: 150)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.3 หาความยากง่าย (p) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ
นักข่าว (สมนึก ภัททิยธนี. 2541: 200-201)

$$P = \frac{P_H + P_L}{2n}$$

เมื่อ	p	แทน	ค่าความยากของข้อสอบ
	H	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงตอบถูก
	L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำตอบถูก
	n	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

1.4 หาความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ โดยใช้สูตร KR – 20 ของ
Kuder Richardson (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2545:157)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบวัด
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบวัด
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ ($q = 1-p$)

1.5 หาความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสนใจและ
บุคลิกภาพ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach (ล้วน สายยศ; และ
อังคณา สายยศ. 2538: 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบวัด
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของข้อสอบรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของทั้งฉบับ

1.6 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพโดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 215-217)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	N_H	แทน	จำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	N_L	แทน	จำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2. สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) โดยหาคะแนนที่ปกติจากการหาดำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Score) แล้วนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้ไปเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ (Normalized T-Score) ซึ่งหาเปอร์เซ็นต์ไทล์ (สมนึก ภัททิยธนี. 2541: 266-270)

$$P = \left[cf + \frac{1}{2}f \right] \frac{100}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์
	cf	แทน	ความถี่สะสมในชั้นที่ต่ำลงมา
	f	แทน	ความถี่ของชั้นนั้น
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคน
k	แทน	จำนวนข้อ
S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดด้านความสนใจและบุคลิกภาพ
α	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพ
p	แทน	ค่าความยากง่ายของแบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ
r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ
T	แทน	คะแนนที่ปกติ (Normalized T – Score)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Consistency)

ตอนที่ 2 การหาคุณภาพของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว

ตอนที่ 3 การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Consistency)

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ไปตรวจคุณภาพเบื้องต้น โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านนักข่าว และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา รวมจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อความกับนิยาม และนำผลการพิจารณาาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อคัดเลือกข้อความที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (รายละเอียดดังภาคผนวก ข) ผลปรากฏว่า ได้ข้อคำถามที่มีค่าอยู่ในเกณฑ์จำนวน 143 ข้อ และผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และคัดเลือกข้อคำถามไว้ทั้งหมด เพื่อนำไปใช้ในการทดสอบต่อไป

ตอนที่ 2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (t) ค่าความเชื่อมั่น กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out)

ตาราง 2 ค่าความยากง่าย(p) ค่าอำนาจจำแนก(t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวของกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out) (n = 100)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์	k	p	t	ค่าความเชื่อมั่น
<u>ด้านความรู้ความเข้าใจ</u>				
- ความรู้เกี่ยวกับอาชีพนักข่าว	8	0.20-0.80	-	
- ความรู้ทั่วไปที่ผู้ประกอบอาชีพนักข่าวพึงมี	4	0.76-0.78	-	
รวม	12	0.20-0.80	-	$r_{tt} = 0.82$
<u>ด้านความสนใจ</u>				
- ความสนใจในอาชีพนักข่าว	8	-	2.30-9.80	
- ความสนใจติดตามข่าวสาร	6	-	2.98-7.73	
รวม	14	-	2.30-9.80	$\alpha = 0.74$
<u>ด้านบุคลิกภาพ</u>				
- ลักษณะนิสัย	14	-	2.51-9.42	
- ความกระตือรือร้น	6	-	4.82-9.51	
- มนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร	9	-	3.61-8.27	
รวม	29	-	2.51-9.51	$\alpha = 0.75$

จากตาราง 2 ผลการวิจัยพบว่าแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจมีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 39 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ มีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการแจกแจงที (t-distribution) และแบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่

1.75 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 2.30 ถึง 9.80 ว่าเป็นข้อคำถาม และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) เท่ากับ 0.74

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ มีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 49 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการแจกแจงที (t-distribution) และแบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 2.51 ถึง 9.51 ว่าเป็นข้อคำถาม และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) เท่ากับ 0.75

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นกับกลุ่มรู้จัก ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว (Known Group) (n = 50)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์	จำนวนข้อ(k)	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านความรู้ความเข้าใจ	12	0.62
ด้านความสนใจ	14	0.75
ด้านบุคลิกภาพ	29	0.74

จากตาราง 3 พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวของกลุ่มรู้จัก (Known Group) ทั้ง 3 ด้านมีค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.62

ด้านสนใจ จำนวน 14 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 และ

ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 29 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (t) ค่าความเชื่อมั่น กับกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าความยากง่าย(p) ค่าอำนาจจำแนก(t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวของกลุ่มตัวอย่าง (n = 1,069)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์	k	p	t	ค่าความเชื่อมั่น
<u>ด้านความรู้ความเข้าใจ</u>				
- ความรู้เกี่ยวกับอาชีพนักข่าว	8	0.44-0.79	-	
- ความรู้ทั่วไปที่ผู้ประกอบอาชีพนักข่าวพึงมี	4	0.50-0.75	-	
รวม	12	0.44-0.79	-	$r_{tt} = 0.78$
<u>ด้านความสนใจ</u>				
- ความสนใจในอาชีพนักข่าว	8	-	11.38-26.42	
- ความสนใจติดตามข่าวสาร	6	-	19.21-20.83	
รวม	14	-	11.38-26.42	$\alpha = 0.75$
<u>ด้านบุคลิกภาพ</u>				
- ลักษณะนิสัย	14	-	9.65-22.22	
- ความกระตือรือร้น	6	-	17.41-21.84	
- มนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร	9	-	18.54-24.70	
รวม	29	-	9.65-24.70	$\alpha = 0.75$

จากตาราง 4 ผลการวิจัยพบว่าแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจมีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 12 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.44 ถึง 0.79 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ มีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการแจกแจงที่ (t-distribution) และแบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 11.38 ถึง 26.42 ว่าเป็นข้อคำถาม และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) เท่ากับ 0.75

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ มีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีการแจกแจงที่ (t-distribution) และแบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่

1.75 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 9.65 ถึง 24.70 ไว้เป็นข้อคำถาม และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) เท่ากับ 0.75

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวไปวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) กับกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ($n = 1,069$)

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์	k	Max	Min	$\bar{X}$	SD
ด้านความรู้ความเข้าใจ					
รวม	12	12	5	9.67	1.59
ด้านความสนใจ					
รวม	14	70	18	43.45	7.54
ด้านบุคลิกภาพ					
รวม	29	145	54	105.53	13.67

จากตาราง 5 ผลการวิจัยพบว่าแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ มีข้อคำถาม 12 ข้อ เป็นแบบถูกผิด มีเกณฑ์การให้คะแนนโดยตอบผิดให้ 0 คะแนน และ ตอบถูกให้ 1 คะแนน มีค่าคะแนนเต็ม 12 คะแนน ได้คะแนนสูงสุดที่ 12 คะแนนและผลคะแนนต่ำสุดได้ 5 คะแนน มีค่าเฉลี่ย รวมเท่ากับ 9.67 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมเท่ากับ 1.59

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ จำนวนทั้งสิ้น 14 ข้อ เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ (Likert) มี 5 ระดับ คะแนนเต็มในแต่ละข้อ 5 คะแนนมีค่าคะแนนเต็ม 70 คะแนน ได้คะแนนสูงสุดที่ 70 คะแนนและมีผลคะแนนต่ำสุดที่ 18 คะแนน ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 43.45 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 7.54

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ จำนวนทั้งสิ้น 29 ข้อ เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ (Likert) มี 5 ระดับ คะแนนเต็มในแต่ละข้อ 5 คะแนนมีค่าคะแนนเต็ม 145 คะแนน ได้คะแนนสูงสุดที่ 145 คะแนนและมีผลคะแนนต่ำสุดที่ 54 คะแนน ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 105.53 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ 13.67

ตอนที่ 3 การสร้างเกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ รวม 12 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,069 คน โดยหาค่าคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์และสร้างคะแนนมาตรฐานโดยใช้คะแนนที่ปกติ (Normalized T- Score) ดังตาราง 6

ตาราง 6 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 12 ข้อ (n = 1,069)

T-Score	คะแนน	ความถี่(f)	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
65	12	135	93.69
57	11	229	76.66
51	10	253	54.12
46	9	199	32.97
40	8	151	16.60
35	7	68	6.36
30	6	23	2.10
24	5	11	0.51

จากตาราง 6 พบว่าคะแนนปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 5 ถึง 12 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T₂₄ ถึง T₆₅ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.51 ถึง 93.69

เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ ดังนี้

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติและพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2546: 116)

ตั้งแต่ T ₆₅ และสูงกว่า	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจสูงมาก
ตั้งแต่ T ₅₅ ถึง T ₆₄	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจสูง

ตั้งแต่ T ₄₅ ถึง T ₅₄	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจปานกลาง
ตั้งแต่ T ₃₅ ถึง T ₄₄	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจต่ำ
ตั้งแต่ T ₃₄ และต่ำกว่า	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจต่ำมาก

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ รวม 14 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,069 คน โดยหาค่าคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์และสร้างคะแนนมาตรฐานโดยใช้คะแนนที่ปกติ (Normalized T- Score) ดังตาราง 7

ตาราง 7 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความสนใจจำนวน 14 ข้อ (n = 1,069)

T-Score	คะแนน	ความถี่(f)	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
83	70	1	99.95
80	67	1	99.86
78	66	2	99.72
76	64	1	99.58
75	63	2	99.44
74	62	3	99.20
73	61	2	98.97
72	60	9	98.46
70	59	8	97.66
68	58	12	96.73
67	57	10	95.70
66	56	14	94.57
65	55	19	93.03
63	54	22	91.11
62	53	22	89.06
61	52	28	86.72

ตาราง 7 (ต่อ)

T-Score	คะแนน	ความถี่(f)	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
60	51	34	83.82
59	50	41	80.31
57	49	38	76.61
56	48	40	72.97
55	47	47	68.90
54	46	53	64.22
52	45	50	59.40
51	44	55	54.49
50	43	57	49.25
48	42	58	43.87
47	41	57	38.49
46	40	44	33.77
44	39	59	28.95
43	38	53	24.18
42	37	50	19.83
40	36	35	15.86
39	35	30	12.82
37	34	30	10.01
36	33	25	7.44
34	32	10	5.80
33	31	12	4.77
32	30	13	3.60
31	29	10	2.53
28	28	11	1.54
25	27	7	0.70
22	25	2	0.28
20	23	1	0.14
17	18	1	0.05

จากตาราง 7 พบว่าคะแนนปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 18 ถึง 70 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{17} ถึง T_{83} และ ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.95

เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ ดังนี้

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของ ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับ คะแนนที่ปกติและพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2546: 116)

ตั้งแต่ T_{65} และสูงกว่า	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจสูงมาก
ตั้งแต่ T_{55} ถึง T_{64}	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจสูง
ตั้งแต่ T_{45} ถึง T_{54}	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจปานกลาง
ตั้งแต่ T_{35} ถึง T_{44}	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจต่ำ
ตั้งแต่ T_{34} และต่ำกว่า	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจต่ำมาก

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ รวม 29 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,069 คน โดยหาค่า คะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์และสร้างคะแนนมาตรฐานโดยใช้คะแนนที่ปกติ (Normalized T- Score) ดังตาราง 8

ตาราง 8 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 29 ข้อ ($n = 1,069$)

T-Score	คะแนน	ความถี่(f)	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
81	145	2	99.91
78	143	2	99.72
76	139,141	2	99.53

ตาราง 8 (ต่อ)

T-Score	คะแนน	ความถี่(f)	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
74	138	4	99.25
73	137	4	98.88
72	136	3	98.55
71	135	6	98.13
70	134	1	97.80
69	133	8	97.38
68	132	12	96.45
67	130-131	11	95.37
66	129	10	94.39
65	126-128	15	93.22
64	124-125	16	91.77
63	123	16	90.27
62	122	17	88.73
61	120-121	29	86.58
60	119	18	84.38
59	117-118	43	81.52
58	116	30	78.11
57	115	28	75.40
56	114	23	73.01
55	113	38	70.16
54	111-112	46	66.23
53	109-110	49	61.79
52	108	30	58.09
51	106-107	49	54.40
50	104-105	58	49.39
49	103	29	45.32
48	102	36	42.28
47	101	35	38.96
46	100	33	35.78
45	98-99	65	31.20
44	97	28	26.85

ตาราง 8 (ต่อ)

T-Score	คะแนน	ความถี่(f)	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
43	96	32	24.04
42	95	31	21.09
41	94	23	18.57
40	93	21	16.51
39	91-92	30	14.13
38	90	18	11.88
37	89	18	10.20
36	88	20	8.42
35	86-87	19	6.59
34	85	7	5.38
33	83-84	10	4.58
32	81-82	8	3.74
31	79-80	9	2.95
30	78	3	2.39
29	77	6	1.96
28	76	4	1.50
27	75	4	1.12
26	74	2	0.84
25	72	3	0.61
24	69	1	0.42
23	62	1	0.33
22	58	1	0.23
20	55	1	0.14
19	54	1	0.05

จากตาราง 8 พบว่าคะแนนปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 54 ถึง 145 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T₁₉ ถึง T₈₁ และ ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.91

เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ ดังนี้

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบกับคะแนนที่ปกติและพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546: 116)

ตั้งแต่ T_{65} และสูงกว่า	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพสูงมาก
ตั้งแต่ T_{55} ถึง T_{64}	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพสูง
ตั้งแต่ T_{45} ถึง T_{54}	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพปานกลาง
ตั้งแต่ T_{35} ถึง T_{44}	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพต่ำ
ตั้งแต่ T_{34} และต่ำกว่า	หมายถึง	มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพต่ำมาก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว
2. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2548 จำนวน 117 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จาก 3 เขตการศึกษา โดยแต่ละเขตการศึกษาสุ่มเขตการปกครอง จำนวน 3 เขตการปกครอง รวม 9 เขตการปกครอง เขตการปกครองละ 1 โรงเรียนรวมเป็น 9 โรงเรียน ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,069 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ จำนวน 12 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ จำนวน 14 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 29 ข้อ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อทำหนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
2. ติดต่อขอความร่วมมือและนำหนังสือยื่นให้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดวัน เวลาที่จะดำเนินการเก็บข้อมูล
3. เก็บข้อมูลเรื่องแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ในระหว่างเดือนธันวาคม 2548 ถึง มกราคม 2549 โดยผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
4. เตรียมแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียน โดยมีการเตรียมชุดแบบสอบถาม 140 ฉบับ ต่อ โรงเรียน ซึ่งมีทั้งสิ้น 9 โรงเรียน
5. นำแบบวัดไปให้นักเรียนทำ โดยผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการทำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว
6. ตรวจสอบแบบวัดจำนวน 1,094 ฉบับ มีความสมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสิ้น 1,069 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.71
7. นำผลการทำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวมาตรวจสอบรวมเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ทั้ง 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ

ด้านที่ 2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ

ด้านที่ 3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ

โดยนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) รายข้อด้านความรู้ความเข้าใจ และหาค่าอำนาจจำแนกวิธีการแจกแจงที่ (t-distribution) แบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซนต์กับแบบวัดด้านความสนใจกับด้านบุคลิกภาพ
3. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ โดยวิธีการหาค่า KR-20 โดยวิธีแบบคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) และหาความเชื่อมั่นทั้งของแบบวัดด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)

4. นำค่าคะแนนที่ได้มาหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms)

สรุปผลการวิจัย

1. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ
 - ด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.7 ถึง 1.0
 - ด้านความสนใจ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.7 ถึง 1.0
 - ด้านบุคลิกภาพ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.7 ถึง 1.0
2. หาคุณภาพเครื่องมือของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ได้เป็น 3 ด้าน
 - 2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ ลักษณะของแบบเป็นแบบถูกผิด
 - 2.1.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับนักเรียนโรงเรียนราชินีบน จำนวน 100 คน มีค่าความยากง่าย (p) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่น (r_H) เท่ากับ 0.82
 - 2.1.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่น (r_H) เท่ากับ 0.62
 - 2.1.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,069 คน มีค่าความยากง่าย (p) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.44 ถึง 0.79 และมีค่าความเชื่อมั่น (r_H) เท่ากับ 0.78
 - 2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ ลักษณะของแบบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
 - 2.2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ ที่ใช้กับนักเรียนโรงเรียนราชินีบน จำนวน 100 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 2.30 ถึง 9.80 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.74
 - 2.2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.75
 - 2.2.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,069 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 11.38 ถึง 26.42 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.75

2.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ
ลักษณะของแบบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.3.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ
ที่ใช้กับนักเรียนโรงเรียนราชินีบน จำนวน 100 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 2.51 ถึง 9.51 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.75

2.3.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ
ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.74

2.3.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ
ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,069 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 9.65 ถึง 24.70 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.75

3. เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว แบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

3.1 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่เป็น
กลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score
ซึ่งคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 5 ถึง 12 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{24} ถึง T_{65} และตำแหน่ง
เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.51 ถึง 93.69

3.2 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความสนใจของนักเรียนที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความสนใจให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนดิบ
อยู่ระหว่าง 18 ถึง 70 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{17} ถึง T_{83} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR)
อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.95

3.3 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกภาพของนักเรียนที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านบุคลิกภาพให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนดิบ
อยู่ระหว่าง 54 ถึง 145 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{19} ถึง T_{81} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
(PR) อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.91

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเพื่อสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวครั้งนี้ ผู้วิจัย
ได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายดังนี้

1. แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้
ความเข้าใจ ด้านความสนใจ และด้านบุคลิกภาพ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency:
IOC) อยู่ระหว่าง 0.7 ถึง 1.0 ซึ่งสอดคล้องกับที่ สมนึก ภัททิยธนี (2541: 221) ได้กล่าวไว้ว่าค่า
ดัชนี IOC ที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.0 ซึ่งแสดงว่าข้อสอบชุดนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
เชิงพฤติกรรม และผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับปริญญาณิพนธ์ของ เขมวดี คัมภีรานนท์ (2544:
54) เรื่องการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพแบบพึ่งพาผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มี

ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ขึ้นไปเช่นเดียวกัน จึงแสดงให้เห็นว่าแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว มีความเที่ยงตรงอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

2. หากคุณภาพเครื่องมือของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว แบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ เป็นแบบถูกผิด

2.1.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับนักเรียนโรงเรียนราชินีบน จำนวน 100 คน มีค่าความยากง่าย (p) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่น (r_H) เท่ากับ 0.82

2.1.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่น (r_H) เท่ากับ 0.62

2.1.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,069 คน มีค่าความยากง่าย (p) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.44 ถึง 0.79 และมีค่าความเชื่อมั่น (r_H) เท่ากับ 0.78

แบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ จากการใช้กับกลุ่ม 100 คน (Try Out) ได้ค่าความยากง่าย ไม่แตกต่างจากการใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างมากนัก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือก่อนข้างจะมีความคงที่และเชื่อถือได้ในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับที่ ชญาสินี อรุณมาศ (2548: 104) ที่ใช้เครื่องมือคือแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนิเทศศาสตร์เป็นแบบถูกผิด และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.62 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเป็นไปตามที่ พิษิต ฤทธิ์จัญญ (2545 :141) กล่าวว่าข้อสอบโดยทั่วไปที่มีความยากพอเหมาะควรมีค่าความยากตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 ซึ่งแบบวัดของผู้วิจัยมีค่าความยากง่ายตามที่เกณฑ์กำหนด ซึ่งจะสังเกตได้ว่า ผู้วิจัยไม่ได้หาค่าความยากง่ายกับการใช้แบบวัดกับกลุ่มรู้จัก (Known Group) ที่เป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 50 คน เพราะเป็นกลุ่มที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่จะประกอบอาชีพนักข่าว และเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าการนำแบบวัดไปใช้วัด ทำให้ไม่สามารถแยกให้เป็นเด็กกลุ่มเก่งกับเด็กกลุ่มอ่อนได้เพราะพื้นฐานการศึกษามากกว่าเนื้อหาของแบบวัดมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 133) กล่าวว่าไว้ว่าการนำเครื่องมือไปใช้เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกกับกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกันและตรงกับลักษณะที่ต้องการศึกษาเครื่องมือนั้นจะใช้ไม่ได้ ส่วนในด้านความเชื่อมั่นในการทดสอบทั้ง 3 กลุ่มได้ค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.60 สอดคล้องกับ เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540: 102) ได้ระบุว่าค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จัดว่าเป็นแบบสอบที่มีคุณสมบัติดี

2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ ลักษณะของแบบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ ที่ใช้กับนักเรียนโรงเรียนราชินีบน จำนวน 100 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 2.30 ถึง 9.80 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.74

2.2.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.75

2.2.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านความสนใจ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,069 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 11.38 ถึง 26.42 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.75

ทุกข้อคำถามที่ใช้ในแบบวัดด้านความสนใจนี้มีค่าอำนาจจำแนก (t) ที่ได้มากกว่า 1.75 ขึ้นไป มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินี้หมายความว่า ข้อความนี้สามารถจำแนกคนออกจากกันได้ สอดคล้องกับที่ กัลยา วาณิชย์บัญชา (2548: 108-113) กล่าวว่า ข้อความที่มีค่า t ที่ได้คือค่าอำนาจจำแนก คุณภาพด้านอำนาจจำแนกรายข้อจะถือว่าข้อคำถามใช้ได้ก็ต่อเมื่อ ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือพิจารณาโดยใช้เกณฑ์ t มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1.75 ก็ได้ และเอ็ดเวิร์ด (Edward. 1957: 153) ที่กำหนดว่าค่าอำนาจจำแนกที่ดีควรมีค่า ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จึงจะแสดงให้เห็นว่ากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริรัตน์ ทองใหญ่ ณ อยุธยา (2548: 80) ที่ได้ค่า t ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความสนใจของการเป็นวิศวกรอยู่ระหว่าง 6.75 ถึง 23.63 และนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ในช่วง 0.89 ถึง 0.91 ทุกกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับ พิมพ์พร บรรจงรัตนงาม (2548: 102-103) ที่ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบ วัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านภาษาอังกฤษ ด้านความสนใจ อยู่ในช่วง 0.88 ถึง 0.90 ซึ่งกล่าวได้ว่า แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความสนใจ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ใน ระดับดี

2.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ ลักษณะของแบบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.3.1 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับนักเรียนโรงเรียนราชินีบน จำนวน 100 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 2.51 ถึง 9.51 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.75

2.3.2 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มรู้จัก (Known Group) จำนวน 50 คน มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.74

2.3.3 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว: ด้านบุคลิกภาพ ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,069 คน มีค่าอำนาจจำแนก (t) ทุกข้ออยู่ระหว่าง 9.65 ถึง 24.70 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.75

ในทุกข้อคำถามในแบบวัดด้านบุคลิกภาพมีค่าอำนาจจำแนกสูงตามเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเรียกร้องความสนใจของ วิภา เจริญสมัย (2540: 84-85) ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.58 ถึง 17.66 กล่าวได้ว่าแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ดี หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบวัดด้านบุคลิกภาพมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.60 ในทุกครั้งที่ทำการทดสอบ และสอดคล้องกับแบบวัดบุคลิกภาพพยาบาลของ พรทิพย์ เรียรไพสิฐ (2542: 66) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับและเป็นรายด้านเท่ากับ 0.93 และ 0.73 ถึง 0.89

การสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในครั้งนี้ ได้ค่าทางสถิติที่สอดคล้องกับ สุภาพร พิสิฐวุฒินันท์ (2543: 48-49) ที่ได้สร้างแบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญาทางอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นในแต่ละด้านของแบบทดสอบตั้งแต่ 2.445 ถึง 11.028 และ 0.739 ถึง 0.913 ตามลำดับ และสอดคล้องกับ ชีรนุช โมลิสกุลมงคล (2533: 24) ที่ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นนักธุรกิจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 630 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงทางโครงสร้างทั้งฉบับเท่ากับ 0.910 และ 4.135 ตามลำดับ เช่นเดียวกับผู้วิจัย

3. เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว แบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

3.1 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ความเข้าใจ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนดิบอยู่ระหว่างคะแนน 5 ถึง 12 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{24} ถึง T_{65} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.51 ถึง 93.69

3.2 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสนใจ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านความสนใจให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนดิบอยู่ระหว่างคะแนน 18 ถึง 70 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{17} ถึง T_{83} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.95

3.3 เกณฑ์ปกติของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแปลงคะแนนด้านบุคลิกภาพให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ T-Score ซึ่งคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 54 ถึง 145 คะแนน คะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_{19} ถึง T_{81} และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 99.91

เกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว จำนวน 1,069 คน ในแต่ละด้านนั้นมีการกระจายของคะแนนครอบคลุมทุกค่าที่อยู่ระหว่างคะแนนสูงสุดและต่ำสุด ซึ่งตรงกับ ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2539: 313-315) ว่าเกณฑ์คะแนนที่คือคนที่เก่งและอ่อนที่สุดในแต่ละกลุ่มที่ทำการวิจัยไม่ใช่เกณฑ์มาตรฐานในการนำไปทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ หรือเรียกได้ว่าเกณฑ์แบบอิงกลุ่ม (Norm Reference) ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาพร พิสิฐวุฒินันท์ (2543: 51) ได้สร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญาทางอารมณ์แยกเป็นรายด้าน คือ

ด้านตระหนักรู้ในตนเอง ด้านการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ด้านการจูงใจตนเอง ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และด้านการมีทักษะทางสังคม มีค่าคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T_0 ถึง T_{76} , T_0 ถึง T_{86} , T_4 ถึง T_{72} และ T_2 ถึง T_{81} ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในการศึกษาครั้งนี้ ประชากรเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2548 ดังนั้นในการนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวไปใช้ ควรจะเป็นนักเรียนที่ศึกษาในเขตพื้นที่ที่ไม่ใช่เขตกรุงเทพมหานคร หรือประชากรที่เป็นโรงเรียนเอกชน และควรหาคะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับนักเรียนกลุ่มนั้นๆ ด้วย

1.2 ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของจำนวนนักเรียน และการดำเนินการคุมการทำแบบวัด เพื่อให้ให้นักเรียนมีความเข้าใจตรงกันและทำแบบวัดได้อย่างถูกต้อง

1.3 ผู้ที่ต้องนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวไปใช้ ควรจะให้ความสำคัญและส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจ และรู้จักการใช้แบบวัดให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาข้อมูลอื่น เกี่ยวกับอาชีพที่เกี่ยวข้องของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว เพิ่มเติม เช่น ผู้ประกอบอาชีพฝ่ายอาร์ตของกองบรรณาธิการ ผู้เรียงพิมพ์บทความ หรือผู้พิสูจน์อักษร ซึ่งเป็นอาชีพที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ในการจัดเรียงข้อความ และพิจารณาข้อความของนักข่าวก่อนจะเผยแพร่ออกมาให้คนทั่วไปได้รับรู้ ซึ่งจะช่วยให้ทราบข้อมูลในการประกอบอาชีพนักข่าวมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เช่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือปีที่ 6 ซึ่งกำลังจะเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย เพื่อเลือกคณะที่ตนเองต้องการศึกษา เพราะระดับมหาวิทยาลัยเป็นระดับที่จะบ่งบอกถึงอาชีพในอนาคตได้ เช่น อาชีพนักข่าว ควรจะศึกษาในคณะนิเทศศาสตร์ เป็นต้น หรือขยายกลุ่มออกไปนอกเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพนักข่าวมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา วาณิชยปัญญา. (2548). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขมวดี คัมภีรานนท์. (2544). การสร้างแบบทดสอบวัดความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จ.ทสสโน; และ ย.เทวฤทธิ์. (2538, สิงหาคม). อาชีพนักสื่อสารมวลชน ถนนสายความฝันของ
เยาวชนไทย. กระเจ๊กเงา. 3(14): 26-42.
- จินตนา ตันสุวรรณนนท์. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อการขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรมของนัก
หนังสือพิมพ์ในมุมมองของนักหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การหนังสือพิมพ์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชญานิน อรุณมาศ. (2548). แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนิเทศศาสตร์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชวรัตน์ เชิดชัย. (2521). การสื่อข่าว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2546). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรนุช โมลิสกุลมงคล. (2533). การสร้างแบบวัดบุคลิกภาพความเป็นนักธุรกิจของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนครนายก. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.
(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- นพคำ โอมาธิกุล. (2536). การเป็นผู้สื่อข่าวสารเศรษฐกิจเฉพาะกรณีกระทรวงการคลัง. สารนิพนธ์
ว.ม. (หนังสือพิมพ์และสิ่งตีพิมพ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นาฏยา ตนานนท์. (2541). การรายงานข่าว. กรุงเทพฯ: นัทธิพิบลิต.
- บุญเลิศ ช่างใหญ่. (2545). นักข่าวมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- บำรุง สุขพรรณ. (2527). รายงานการสัมมนาเรื่อง อนาคตการศึกษาสาขาวารสารศาสตร์และ
สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสาร
มวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรทิพย์ คมรัตน์ปัญญา. (2532). นักข่าวหน้าใหม่ ควรทำอะไร. สารนิพนธ์ ว.ม. (วิทยุกระจาย
เสียงและวิทยุโทรทัศน์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.

- พรทิพย์ เขียวไพลีฐ. (2542). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของพยาบาลสภาวิชาชีพ
ตามแนวทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทิล. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พล แสงสว่าง. (2529). อาชีพศึกษาและแนะแนวอาชีพ. สงขลา: เทมการพิมพ์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7.
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรี เขยจรยา; เมตตา วิวัฒนากุล; และ ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2541). แนวคิดหลัก
นิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เบลโล่การพิมพ์(1988).
- พัฒน์นนท์. (2544). อยากเป็นนักข่าวที่วี ต้องทำแบบนี้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ EDITOR 1999.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เข้า
ออฟเคอร์มีส์.
- พิมพ์พร บรรจงรัตนงาม. (2548). แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิศิษฐ์ ชวลาธวัช; และคนอื่นๆ. (2546, มกราคม-มิถุนายน). วิ่งไปกับข่าว ก้าวไปกับโลก.
มนุษยศาสตร์สาร. 4(1): 53.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คณะมนุษยศาสตร์. (2546,1,มกราคม-มิถุนายน). มนุษยศาสตร์สาร.
4(1): 53.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2530). การข่าวและบรรณารักษ์. กรุงเทพฯ: สาขาวิชา
นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). การวัดผลและการสร้างแบบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รัตนา ปะบุตร. (2529). “การพัฒนาแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา” ในแนะแนวอาชีพเพื่อ
แก้ปัญหาว่างงาน. กรุงเทพฯ: สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.
- วริยา ชินวรรณ. (2546). จริยธรรมในวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- วัชร ทรัพย์มี. (2523). การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (ม.ป.ป.). การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

- วิจิตร อาวะกุล. (2544). บุคลิกภาพ เทคนิค-หลักการพัฒนา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภา เจียรสุมัย. (2540). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเรียกร้องความสนใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินทิพ นศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิโรจน์ ศรีหิรัญ. (2541). จิตสำนึกทางวารสารศาสตร์และการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของช่างภาพหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การหนังสือพิมพ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คันสนีย์ ชุมนุมนมณี. (2533). คุณลักษณะของนักข่าวและบทบาทในการพัฒนาสังคม : เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณาธิการกับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภาวดี บุญญวงค์. (2528). เอกสารคำสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น. สงขลา: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริรัตน์ ทองใหญ่ ณ อยุธยา. (2548). แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของการเป็นวิศวกรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถิต วงศ์สุวรรณ. (2544). การพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). การวัดผลการศึกษา. ภาพลักษณ์: ประสานการพิมพ์.
- สมพร สุทัศน์. (2545). การทดสอบทางจิตวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมหมาย ปาริจฉัตต์. (2543). พัฒนาการการควบคุมตนเองของน.ส.พ. : วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ ว.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สัญญา โพธิ์ปัติ. (2545). เกณฑ์ปกติสมรรถภาพทางกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สุทัศน์ วัฒนสินชัย. (2544, ตุลาคม). (โอพิเนียน ออน เดอะ โรด) Opinion On The Road. (บิสิเนสส์ดอทคอม) Business.com. 13(152): 60-61.
- สุภา ศิริมานนท์. (2536ก). นักหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม่คำผาง.
- (2536ข). นักหนังสือพิมพ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ที.พี. พรินท์.
- สุภาพร พิภูริพัฒนะ. (2543). การสร้างแบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญาทางอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินทิพ นศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อรอนงค์ รัญญะวัน. (2539). *การแนะแนวอาชีพ*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.
- อนันต์ธนา อังกินันท์; และ เกื้อกูล คุปรัตน์. (2522). *สื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์การศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติมเทคนิคการวัดผลแบบใหม่)*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ฟันนี่พับบลิชซิง.
- Aiken, L.R. (1989). *Assessment of Personality*. Boston: Allyn and Bacon.
- Cook, W.R. (1967, August). Factors associated with Occupational Choice of Young Man. *Dissertation Abstracts*. 28(2): 779.
- Edward, Allen Louis. (1957). *Technique of Attitud Scale Construction*. New Jersey: Prentice Hall.
- Eysenck, H.J.; and Eysenck, S.B.G. (1984). *Manual of the Eysenck Personallity Inventory*. London: Hoder and Stoughton.
- Fortner, H.L. (1976, July). Vocational Choices of high School girls : Can they be predicted. *Vocational Guidance Quarterly*. 19(6): 203-206.
- Gibson, Robert L.; and Mitchell, Marianne H. (1981). *Introduction to Guidance*. New York: Macmillan Publishing.
- Hayes, J., and Hopson, B. (1977). *Career Guidance : The Role of the School in Vocational Development*. London: Heinemann Educational Books.
- Katz, M. (1963). *Decisions and Values : A Rationale for Secondary School Guidance*. New York: College Entrance Examination Board.
- Lipsett, Laurance. (1962, May). Social Factors in Vocational Development. *The Personnel and Guidance*. 16(3): 149.
- Marland, Sidney P. Jr. (1974). *Career Education*. New York: McGraw-Hill.
- Mehrens, William A.; and Lehmann, Irvin J. (1969). *Standardized tests in Education*. Hott Rinchor and Winston.
- Millon, T. and Davis, R.D. (1996). *Disorders of Personality DSM-IV and Beyond*. New York: John Wiley and Sons.
- Osipaw, S.W.; and Wall, W.H. (1966, February). Personality Types and Vocational Choice. *The Personnel and Guidance*. 4(1): 136.
- Sewell, W.H.; and Orenstien, A.M. (1965, October). Community of Residence and Oecupational Choice. *American Journal of Sociology*. 6(10): 150-159.
- Super, Donald E. (1957). *The Psychology of Careers*. New York: Harper and Row.
- (1976). *Vocational Development. A Framework for Research*. New York: Columbia University.

Thorndike, Robert J.; and Hagen, Elizabeth P. (1977). *Measurement and Evaluation in Psychology and Education*. 4th.ed. Sidney: John Wiley and Sons.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือติดต่อผู้เชี่ยวชาญและสถานศึกษา

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือ

ตารางค่าคะแนน IOC

ตาราง 9 ค่าคะแนน IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความรู้ความเข้าใจ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2	1	1	1	3	1.0
3	1	1	1	3	1.0
5	1	1	1	3	1.0
6	1	1	0	2	0.7
7	1	1	0	2	0.7
8	1	1	0	2	0.7
9	1	1	0	2	0.7
10	1	1	0	2	0.7
11	1	1	1	3	1.0
12	1	1	1	3	1.0
13	1	1	0	2	0.7
15	1	1	0	2	0.7
19	1	1	0	2	0.7
21	1	1	0	2	0.7
25	1	1	0	2	0.7
26	1	1	1	3	1.0
25	1	1	0	2	0.7
26	1	1	1	3	1.0
27	1	1	0	2	0.7
28	1	1	0	2	0.7
29	1	1	0	2	0.7
30	1	1	0	2	0.7
34	1	1	0	2	0.7
39	1	1	0	2	0.7
40	1	1	0	2	0.7
41	1	1	0	2	0.7

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
43	1	1	0	2	0.7
44	1	1	0	2	0.7
45	1	1	0	2	0.7
46	1	1	0	2	0.7
47	1	1	0	2	0.7
48	1	1	1	3	1.0
49	1	1	1	3	1.0
50	1	1	1	3	1.0
51	1	1	1	3	1.0
52	1	1	1	3	1.0
53	1	1	1	3	1.0
54	1	1	1	3	1.0
55	1	1	1	3	1.0
56	1	1	1	3	1.0
57	1	1	1	3	1.0

หมายเหตุ : ค่า IOC ที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.5 ถึง 1.0

ตารางค่าคะแนน IOC

ตาราง 10 ค่าคะแนน IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความสนใจ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
58	1	1	1	3	1.0
59	1	1	1	3	1.0
60	1	1	1	3	1.0
61	1	1	1	3	1.0
62	1	1	0	2	0.7
63	1	1	0	2	0.7
64	1	1	1	3	1.0
65	1	1	0	2	0.7
66	1	1	0	2	0.7
67	1	1	0	2	0.7
68	1	1	0	2	0.7
69	1	1	0	2	0.7
70	1	1	0	2	0.7
71	1	1	0	2	0.7
72	1	1	0	2	0.7
73	1	1	0	2	0.7
74	1	1	0	2	0.7
77	1	1	1	3	1.0
78	1	1	1	3	1.0
79	1	1	1	3	1.0
80	1	1	1	3	1.0
81	1	1	1	3	1.0
82	1	1	1	3	1.0
83	1	1	1	3	1.0
84	1	1	1	3	1.0
85	1	1	1	3	1.0

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
86	1	1	0	2	0.7
87	1	1	1	3	1.0
88	1	1	0	2	0.7

หมายเหตุ : ค่า IOC ที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.5 ถึง 1.0

ตารางค่าคะแนน IOC

ตาราง 11 ค่าคะแนน IOC ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าวของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
89	1	1	1	3	1.0
90	1	1	0	2	0.7
91	1	1	1	3	1.0
93	1	1	1	3	1.0
94	1	1	0	2	0.7
95	1	1	0	2	0.7
96	1	1	0	2	0.7
97	1	1	0	2	0.7
98	1	1	0	2	0.7
99	1	1	0	2	0.7
100	1	1	1	3	1.0
101	1	0	1	2	0.7
102	1	0	1	2	0.7
103	1	0	1	2	0.7
106	1	1	0	2	0.7
107	1	1	0	2	0.7
108	1	1	1	3	1.0
109	1	1	0	2	0.7
110	1	1	0	2	0.7
111	1	1	1	3	1.0
112	1	0	1	2	0.7
113	1	1	0	2	0.7
114	1	1	0	2	0.7
115	1	1	0	2	0.7
116	1	1	0	2	0.7
118	1	1	1	3	1.0

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
119	1	1	1	3	1.0
120	1	1	1	3	1.0
121	1	1	1	3	1.0
122	1	1	0	2	0.7
123	1	1	1	3	1.0
124	1	1	1	3	1.0
125	1	1	1	3	1.0
126	1	1	1	3	1.0
127	1	1	1	3	1.0
129	1	1	1	3	1.0
130	1	1	1	3	1.0
131	1	1	1	3	1.0
132	1	1	1	3	1.0
133	1	1	1	3	1.0
134	1	1	0	2	0.7
135	1	1	0	2	0.7
136	1	1	1	3	1.0
137	1	1	0	2	0.7
138	1	1	0	2	0.7
139	1	0	0	2	0.7
140	1	0	1	2	0.7
141	1	1	1	3	1.0
142	1	1	1	3	1.0
143	1	1	1	3	1.0

หมายเหตุ : ค่า IOC ที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.5 ถึง 1.0

**ตารางค่าความยากง่าย(รายข้อ) และค่าความเชื่อมั่น
ด้านความรู้ความเข้าใจ**

ตาราง 12 ค่าความยากง่าย และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความรู้ความเข้าใจ เป็นรายข้อ

ข้อคำถาม	ค่าความยากง่าย (p)
1	.86
2	.81
3	.93
4	.79
5	.75
6	.63
7	.44
8	.50
9	.50
10	.75
11	.50
12	.84

ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ด้านความรู้ความเข้าใจของแบบสอบถามทั้งฉบับ = 0.78

หมายเหตุ : ค่าความยากง่ายที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่าระหว่าง 0.20 ถึง 0.80
ค่าความเชื่อมั่นที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่า 0.60 ขึ้นไป

ตารางค่าอำนาจจำแนก-ค่าความเชื่อมั่น (รายข้อ)
ด้านความสนใจ

ตาราง 13 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความสนใจ เป็นรายข้อ

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
13	26.42	.7257
14	26.01	.7255
15	25.96	.7255
16	24.84	.7260
17	13.91	.7370
18	11.39	.7414
19	15.87	.7376
20	16.35	.7363
21	19.77	.7305
22	19.22	.7330
23	20.69	.7320
24	20.68	.7317
25	20.84	.7314
26	20.08	.7309

ค่าความเชื่อมั่น (α) ด้านความสนใจของแบบสอบถามทั้งฉบับ = 0.75

หมายเหตุ : ค่าอำนาจจำแนกที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่ามากกว่า 1.75 ขึ้นไป
ค่าความเชื่อมั่นที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่า 0.60 ขึ้นไป

ตารางค่าอำนาจจำแนก-ค่าความเชื่อมั่น (รายข้อ)
ด้านบุคลิกภาพ

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบ
อาชีพนักข่าว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ เป็นรายข้อ

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
27	18.05	.7386
28	20.61	.7377
29	17.26	.7387
30	22.22	.7382
31	11.30	.7421
32	16.23	.7398
33	17.65	.7391
34	15.74	.7412
35	14.68	.7413
36	21.35	.7381
37	18.66	.7386
38	9.66	.7429
39	14.87	.7398
40	17.98	.7394
41	21.67	.7389
42	20.70	.7380
43	18.42	.7378
44	21.74	.7382
45	21.85	.7377
46	17.42	.7386
47	21.94	.7382
48	24.71	.7366
49	18.54	.7379
50	20.50	.7382
51	21.42	.7379
52	21.58	.7381

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
53	19.63	.7390
54	23.10	.7376
55	21.91	.7377

ค่าความเชื่อมั่น (α) ด้านบุคลิกภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับ = 0.75

หมายเหตุ : ค่าอำนาจจำแนกที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่ามากกว่า 1.75 ขึ้นไป
ค่าความเชื่อมั่นที่สามารถนำไปใช้ได้ มีค่า 0.60 ขึ้นไป

ภาคผนวก ค

คู่มือการใช้แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว

คู่มือดำเนินการสอบแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว

ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีแนวโน้มบ่งบอกว่าบุคคลนั้นจะประสบความสำเร็จในการเป็นนักข่าว อันประกอบไปด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจในอาชีพนักข่าว หมายถึง การวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จะประกอบอาชีพนักข่าวในเรื่องดังต่อไปนี้

1.1 ความรู้เกี่ยวกับอาชีพนักข่าว ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานของนักข่าว บทบาทหน้าที่ของนักข่าว

1.2 ความรู้ทั่วไปที่ผู้ประกอบอาชีพนักข่าวพึงมี ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ความรู้เรื่องข่าวสารความเคลื่อนไหวของสังคม ความรู้รอบตัว ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

2. ด้านความสนใจในอาชีพนักข่าว หมายถึง การวัดลักษณะความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในอาชีพนักข่าว เกี่ยวกับความชอบ ความพอใจของบุคคลในการเป็นนักข่าวในเรื่องดังต่อไปนี้

2.1 ความสนใจในอาชีพนักข่าว ได้แก่ มีความต้องการที่จะประกอบอาชีพนักข่าว ติดตามข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพนักข่าวอยู่เสมอ ต้องการศึกษต่อสายอาชีพนักข่าว และมีความอยากรู้อยากเห็นที่จะเสาะหาข่าวมาให้ได้

2.2 ความสนใจติดตามข่าวสาร ได้แก่ มีความสนใจติดตามข่าวสารเรื่องราวและสิ่งแวดลอมรอบตัว เปิดรับข่าวสารจากทุกด้าน มีความรู้กว้างขวาง สนใจสิ่งเล็กๆน้อยๆเกี่ยวกับข่าวสารรอบตัว

3. ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง การวัดลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชีพนักข่าว ดังต่อไปนี้

3.1 ลักษณะนิสัย ได้แก่ กล้าคิดกล้าทำ กล้าแสดงออก สุขภาพ มีความเป็นกลาง วางตัวเหมาะสม แต่งกายถูกกาลเทศะ เหมาะสมกับสถานที่ ร่าเริงแจ่มใส ช่างสังเกต เป็นคนตรงต่อเวลา ใจเย็น ช่างซักถาม

3.2 ความกระตือรือร้น ได้แก่ มีไหวพริบปฏิภาณดี แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันที กระฉับกระเฉง คล่องแคล่วว่องไว มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน

3.3 มนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ดี ดูเป็นมิตร เข้ากับคนอื่นได้ง่าย พูดจาจะฉะฉาน ชัดถ้อยชัดคำ น่าเชื่อถือ รักษาความลับได้ดี รักษาคำพูด

โครงสร้างของแบบวัด

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว สร้างให้ครอบคลุมลักษณะ 3 ด้าน มีทั้งหมด 3 ตอน ตอนที่ 1 แบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ เป็นแบบวัดลักษณะถูกผิด ตอนที่ 2 แบบวัดด้านความสนใจ มีลักษณะแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ “มากที่สุด=5” “มาก=4” “ปานกลาง=3” “น้อย=2” และ “น้อยที่สุด=1” ตอนที่ 3 แบบวัดด้านบุคลิกภาพ มีลักษณะแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ “มากที่สุด=5” “มาก=4” “ปานกลาง=3” “น้อย=2” และ “น้อยที่สุด=1” ซึ่งเป็นข้อคำถามสั้นๆ เพื่อให้นักเรียนเลือกตอบตามความรู้ที่มีอยู่จริง ตามความรู้สึกรู้สึกหรือการปฏิบัติตนอันแท้จริงของตน

การพัฒนาแบบวัด

ในการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ได้ดำเนินการสร้างทดลองและปรับปรุงแก้ไขตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2548 ถึง กุมภาพันธ์ 2549 จึงสำเร็จ โดยแบบวัดนี้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาข้อมูล รวบรวมข้อมูลจากบุคคล และจากเอกสาร จนได้ข้อคำถามตามนิยามศัพท์ และสามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้านคือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความสนใจ และด้านบุคลิกภาพ

แบบวัดในด้านความรู้ความเข้าใจ ต้องมีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยต้องไม่ต่ำกว่า 0.60 ส่วนด้านความสนใจและด้านบุคลิกภาพ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธีการแจกแจงที (t-distribution) และแบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.60

ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,069 คน และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์	k	Max	Min	$\bar{X}$	SD
ด้านความรู้ความเข้าใจ					
รวม	12	12	5	9.66	1.59
ด้านความสนใจ					
รวม	14	70	18	43.45	7.54
ด้านบุคลิกภาพ					
รวม	29	145	54	105.53	13.67

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์	k	p	t	ค่าความเชื่อมั่น
<u>ด้านความรู้ความเข้าใจ</u>				
- ความรู้เกี่ยวกับอาชีพนักข่าว	8	0.44-0.79	-	
- ความรู้ทั่วไปที่ผู้ประกอบอาชีพนักข่าวพึงมี	4	0.50-0.75	-	
รวม	12	0.44-0.79	-	$r_{tt} = 0.78$
<u>ด้านความสนใจ</u>				
- ความสนใจในอาชีพนักข่าว	8	-	11.38-26.42	
- ความสนใจติดตามข่าวสาร	6	-	19.21-20.83	
รวม	14	-	11.38-26.42	$\alpha = 0.75$
<u>ด้านบุคลิกภาพ</u>				
- ลักษณะนิสัย	14	-	9.65-22.22	
- ความกระตือรือร้น	6	-	17.41-21.84	
- มนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร	9	-	18.54-24.70	
รวม	29	-	9.65-24.70	$\alpha = 0.75$

วิธีดำเนินการสอบ

วิธีการดำเนินการสอบ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ การเตรียมตัวก่อนสอบ วิธีปฏิบัติขณะสอบ และวิธีปฏิบัติเมื่อสอบเสร็จ

1. การเตรียมตัวก่อนสอบ ควรปฏิบัติตัวดังนี้

1.1 กำหนดวัน เวลา สถานที่ล่วงหน้า และแจ้งให้ผู้สอบทราบวัตถุประสงค์ของการสอบ

1.2 เตรียมห้องและแบบวัดให้มากกว่าผู้สอบอย่างน้อย 5 เปอร์เซนต์ของผู้เข้าสอบทั้งหมด

1.3 การเตรียมตัวสำหรับผู้ดำเนินการเตรียมสอบ ผู้ดำเนินการเตรียมสอบต้องศึกษาคำชี้แจงในการทำแบบวัดให้เข้าใจ เพื่อให้การดำเนินการสอบราบรื่น

2. วิธีปฏิบัติขณะสอบดังนี้

2.1 ชี้แจงให้ผู้เข้าสอบอ่านคำชี้แจงและวิธีการทำแบบวัดให้เข้าใจและควรจะเริ่มทำแบบวัดพร้อมกันทั้งหมด ให้เวลาในการทำแบบวัด 45 นาที

2.2 การเตือนระยะเวลาในการทำแบบวัด ให้เตือน 2 ครั้ง คือ เมื่อหมดเวลาครั้งแรก และเมื่อเวลาอีก 5 นาที

3. วิธีปฏิบัติหลังการสอบยุติลง ควรปฏิบัติดังนี้

3.1 ให้ผู้เข้าสอบวางปากกา แล้วเก็บแบบวัด

3.2 เมื่อเสร็จสิ้นการสอบ ก่อนออกจากห้อง ผู้ดำเนินการสอบควรกล่าวคำชมเชยนักเรียนในความตั้งใจทำแบบวัด เพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ

วิธีตรวจให้คะแนน

แบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ

ข้อ	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
ความรู้เกี่ยวกับอาชีพนักข่าว			
1	อาชีพนักข่าวไม่เหมือนอาชีพพนักงานออฟฟิศทั่วไป	✓	
2	นักข่าวต้องมีความรู้เรื่องกฎหมาย	✓	
3	การเป็นนักข่าวต้องพูดจามีความน่าเชื่อถือ	✓	
4	นักข่าวต้องรู้เรื่องการบันทึกเสียง	✓	
5	นักข่าวต้องมีความรู้เรื่องภาพ	✓	
6	นักข่าวที่ถือไมโครโฟน คือนักข่าวทีวี	✓	
7	งานของนักข่าวต้องติดต่อภาพเพื่อออกโทรทัศน์	✓	
8	งานของนักข่าวต้องต่อสู้เพื่อให้ได้ข่าวสารที่ต้องการ	✓	
ความรู้ทั่วไปที่ผู้ประกอบอาชีพนักข่าวพึงมี			
9	นักข่าวต้องรู้จักสถานที่สำคัญๆ	✓	
10	นักข่าวที่ทำหน้าที่สายงานใด ต้องมีความรู้ในวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น นักข่าวสายการเงิน ต้องรู้เกี่ยวกับตัวเลข การการลงทุน เป็นต้น	✓	
11	กฎหมายเป็นสิ่งสำคัญที่นักข่าวต้องเรียนรู้ไว้ เพื่อป้องกันเวลาเกิดปัญหาในการเขียนข่าวของตนเอง	✓	
12	นักข่าวต้องมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสิทธิส่วนบุคคลเป็นอันดับแรก	✓	

การให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน

ข้อความเชิงลบในแบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ ไม่มี

แบบวัดด้านความสนใจ

ข้อ	ลักษณะที่พึงประสงค์ของอาชีพนักข่าว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความสนใจในอาชีพนักข่าว						
13	ข้าพเจ้ามีใจรักในงานเกี่ยวกับการเป็นนักข่าว	5	4	3	2	1
14	ข้าพเจ้ามีความต้องการที่จะประกอบอาชีพนักข่าว	5	4	3	2	1
15	ข้าพเจ้าติดตามหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพนักข่าวเสมอ	5	4	3	2	1
16	ข้าพเจ้าต้องการที่จะศึกษาต่อในสาขาอาชีพนักข่าว	5	4	3	2	1
17	ข้าพเจ้ามีความอยากรู้อยากเห็นในการติดตามเรื่องราวที่ข้าพเจ้าสนใจ	5	4	3	2	1
18	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่ชอบอยู่นิ่งกับที่	5	4	3	2	1
19	ข้าพเจ้ามีความรู้เรื่องภาษาไทยเป็นอย่างดี	5	4	3	2	1
20	ข้าพเจ้ามีความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ	5	4	3	2	1
21	ข้าพเจ้าจะติดตามข่าวสารที่ข้าพเจ้าสนใจจากสื่อมากกว่า 1 สื่อขึ้นไป	5	4	3	2	1
22	ข้าพเจ้าชอบค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ	5	4	3	2	1
23	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างอ่านหนังสือเสริมความรู้เสมอ	5	4	3	2	1
ความสนใจติดตามข่าวสาร						
24	ข้าพเจ้าสนใจข่าวสารและสิ่งแวดลอมรอบตัวอยู่เสมอ	5	4	3	2	1
25	ข้าพเจ้าติดตามข่าวอยู่เสมอ เพื่อให้พูดคุยกับเพื่อนๆได้	5	4	3	2	1
26	ข้าพเจ้าชอบแสวงหาความรู้อยู่เสมอ แม้กระทั่งความรู้เล็กๆน้อยๆที่อยู่รอบตัว ข้าพเจ้าจะไม่มองข้ามไป	5	4	3	2	1

การให้คะแนน คือ ตอบ “มากที่สุด” ให้ 5 ตอบ “มาก” ให้ 4 ตอบ “ปานกลาง” ให้ 3
 ตอบ “น้อย” ให้ 2 ตอบ “น้อยที่สุด” ให้ 1 คะแนน ตามลำดับ
 ข้อความเชิงลบในแบบวัดด้านความสนใจ ไม่มี

แบบวัดด้านบุคลิกภาพ

ข้อ	ลักษณะที่พึงประสงค์ของอาชีพนักข่าว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ลักษณะนิสัย					
27	ข้าพเจ้าเป็นคนกล้าคิดกล้าทำ	5	4	3	2	1
28	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ชอบแสดงความคิดเห็น	5	4	3	2	1
29	ข้าพเจ้าเป็นคนสุภาพและให้เกียรติแหล่งข่าวเสมอ	5	4	3	2	1
30	ข้าพเจ้าสามารถวางตัวได้เหมาะสมกับโอกาส	5	4	3	2	1
31	ข้าพเจ้าไม่ชอบคนที่ใช้อำนาจตัวเองในทางที่ผิด	5	4	3	2	1
32	ข้าพเจ้ามีความเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง	5	4	3	2	1
33	ข้าพเจ้าจะแต่งตัวให้เหมาะกับสถานที่ที่ข้าพเจ้าไป	5	4	3	2	1
34	ข้าพเจ้าเป็นคนชอบสนุกรสสนานร่าเริง	5	4	3	2	1
35	ข้าพเจ้าเป็นคนอารมณ์ดี หัวเราะง่าย	5	4	3	2	1
36	ข้าพเจ้าเป็นคนช่างสังเกต	5	4	3	2	1
37	ถ้าข้าพเจ้าไม่เข้าใจเรื่องใด ข้าพเจ้าจะถามทันที	5	4	3	2	1
38	ข้าพเจ้าเป็นคนใจเย็น	5	4	3	2	1
39	ข้าพเจ้าเป็นคนรักษาเวลา ตรงต่อเวลา	5	4	3	2	1
40	ข้าพเจ้าคิดว่าเวลาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการนัดหมาย	5	4	3	2	1
	ความกระตือรือร้น					
41	ข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทีที่เกิดปัญหาขึ้น	5	4	3	2	1
42	ข้าพเจ้าเป็นคนกระฉับกระเฉง ว่องไว	5	4	3	2	1
43	เพื่อนหลายคนบอกว่าข้าพเจ้าเป็นคนคล่องแคล่ว	5	4	3	2	1
44	ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี	5	4	3	2	1
45	ข้าพเจ้าจะรู้สึกกระตือรือร้นที่จะทำงานที่ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายทุกครั้ง	5	4	3	2	1
46	ข้าพเจ้าจะลงมือทำงานนั้นทันทีเมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานนั้นแล้ว	5	4	3	2	1
	มนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร					
47	ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยได้กับทุกคน	5	4	3	2	1

ข้อ	ลักษณะที่พึงประสงค์ของอาชีพนักข่าว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
48	ข้าพเจ้าชอบที่จะสนทนากับบุคคลหลากหลาย เพื่อได้ความรู้ที่ข้าพเจ้ายังไม่รู้	5	4	3	2	1
49	ข้าพเจ้าชอบพูดคุยกับผู้อื่นมากกว่าจะนั่งเก็บตัวเงียบๆ คนเดียว	5	4	3	2	1
50	ข้าพเจ้าเป็นคนที่พูดจาชัดถ้อยชัดคำ	5	4	3	2	1
51	ข้าพเจ้าเป็นคนที่รักษาคำพูดเป็นสำคัญ	5	4	3	2	1
52	ข้าพเจ้าสามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานกับผู้อื่นได้ดี	5	4	3	2	1
53	ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าเรารักษาคำพูดของเราเอง ทุกคนจะไว้วางใจเรา	5	4	3	2	1
54	ข้าพเจ้าจะแสดงความคิดเห็นเสมอเมื่อมีโอกาส	5	4	3	2	1
55	เวลาทำงานทุกอย่างถ้าเกิดความไม่เข้าใจข้าพเจ้าจะซักถามทันทีเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาด	5	4	3	2	1

การให้คะแนน คือ ตอบ “มากที่สุด” ให้ 5 ตอบ “มาก” ให้ 4 ตอบ “ปานกลาง” ให้ 3
ตอบ “น้อย” ให้ 2 ตอบ “น้อยที่สุด” ให้ 1 คะแนน ตามลำดับ

ข้อความเชิงลบในแบบวัดด้านบุคลิกภาพ ไม่มี

เกณฑ์ปกติของแบบวัด

การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว โดยนำคะแนนดิบที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,069 คน มาแปลงให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized T-Score) โดยจำแนกเกณฑ์ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ความเข้าใจ

T-Score	คะแนน
65	12
57	11
51	10
46	9
40	8

T-Score	คะแนน
35	7
30	6
24	5

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความรู้ความเข้าใจ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบคะแนนที่ปกติ แล้วพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนตั้งแต่ 6 คะแนนลงมาแสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความรู้ความเข้าใจต่ำมาก

ค่าคะแนนตั้งแต่ 7 ถึง 8 คะแนนแสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความรู้ความเข้าใจต่ำ

ค่าคะแนนตั้งแต่ 9 ถึง 10 คะแนนแสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความรู้ความเข้าใจปานกลาง

ค่าคะแนน 11 คะแนนแสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความรู้ความเข้าใจสูง

ค่าคะแนน 12 คะแนนแสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความรู้ความเข้าใจสูงมาก

2. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสนใจ

คะแนน	T-Score	คะแนน	T-Score
70	83	45	52
67	80	44	51
66	78	43	50
64	76	42	48
63	75	41	47
62	74	40	46
61	73	39	44
60	72	38	43
59	70	37	42
58	68	36	40
57	67	35	39

คะแนน	T-Score	คะแนน	T-Score
56	66	34	37
55	65	33	36
54	63	32	34
53	62	31	33
52	61	30	32
51	60	29	31
50	59	28	28
49	57	27	25
48	56	25	22
47	55	23	20
46	54	18	17

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความสนใจ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบคะแนนที่ปกติ แล้วพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าตั้งแต่คะแนน 32 คะแนนลงมา แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความสนใจต่ำมาก

ค่าคะแนนตั้งแต่ 33 ถึง 39 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความสนใจต่ำ

ค่าคะแนนตั้งแต่ 40 ถึง 46 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความสนใจปานกลาง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 47 ถึง 54 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความสนใจสูง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 55 คะแนนขึ้นไป แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านความสนใจสูงมาก

3. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ

คะแนน	T-Score	คะแนน	T-Score
145	81	102	48
143	78	101	47
139,141	76	100	46

คะแนน	T-Score	คะแนน	T-Score
138	74	98-99	45
137	73	97	44
136	72	96	43
135	71	95	42
134	70	94	41
133	69	93	40
132	68	91-92	39
130-131	67	90	38
129	66	89	37
126-128	65	88	36
124-125	64	86-87	35
123	63	85	34
122	62	83-84	33
120-121	61	81-82	32
119	60	79-80	31
117-118	59	78	30
116	58	77	29
115	57	76	28
114	56	75	27
113	55	74	26
111-112	54	72	25
109-110	53	79	24
108	52	62	23
106-107	51	58	22
104-105	50	55	20
103	49	54	19

การแปลความหมายของคะแนนโดยเทียบกับเกณฑ์ปกติ ถ้าต้องการทราบระดับของลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว ด้านบุคลิกภาพ ให้นำคะแนนดิบมาเทียบคะแนนที่ปกติ แล้วพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าตั้งแต่คะแนน 85 คะแนนลงมา แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ
นักข่าว ด้านบุคลิกภาพต่ำมาก

ค่าคะแนนตั้งแต่ 86 ถึง 97 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ
นักข่าว ด้านบุคลิกภาพต่ำ

ค่าคะแนนตั้งแต่ 98 ถึง 112 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ
นักข่าว ด้านบุคลิกภาพปานกลาง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 113 ถึง 125 คะแนน แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบ
อาชีพนักข่าว ด้านบุคลิกภาพสูง

ค่าคะแนนตั้งแต่ 126 คะแนนขึ้นไป แสดงว่า มีลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพ
นักข่าว ด้านบุคลิกภาพสูงมาก

การนำคะแนนจากแบบวัดนี้ไปใช้

1. แบบวัดฉบับนี้เป็นเพียงแบบวัดเพื่อประกอบการให้คำปรึกษา แนะนำในการศึกษาต่อ
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เป็นแนวทางในการเลือกศึกษาต่อ รวมถึงการเลือก
แผนการเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพในอนาคต เช่น ผู้ที่ต้องการ
ประกอบอาชีพนักข่าวนั้น ต้องมีความรู้เรื่องภาษา ดังนั้นควรจะเรียนสายที่เกี่ยวกับภาษา เช่น ศิลป์-
ภาษา, ศิลป์-คำนวณ เป็นต้น

2. แบบวัดฉบับนี้ไม่ใช่เครื่องมือในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพนักข่าว

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบวัดฉบับนี้มีทั้งหมด 55 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน
 ตอนที่ 1 มีให้เลือก 2 ช่อง คือ ใช่ และ ไม่ใช่
 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีให้เลือก 5 ช่อง คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด
2. ให้นักเรียนตอบโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำตามความเป็นจริงของนักเรียน เพียงข้อเดียวในหนึ่งข้อความ
3. โปรดตอบทุกข้อโดยไม่เว้นข้อใดข้อหนึ่ง
4. คำตอบที่นักเรียนตอบไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ผลการเรียนและตัวนักเรียน

แบบวัดฉบับนี้ใช้เวลาในการทำประมาณ 45 นาที

ขอขอบคุณในความร่วมมือ
 วราลักษณ์ วิเศษวิวัฒน์กุล
 นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 สาขาวิชา จิตวิทยาการแนะแนว

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในข้อคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โปรดตอบทุกข้อ

ข้อ	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1	อาชีพนักข่าวไม่เหมือนอาชีพพนักงานออฟฟิศทั่วไป		
2	นักข่าวต้องมีความรู้เรื่องกฎหมาย		
3	การเป็นนักข่าวต้องพูดจามีความน่าเชื่อถือ		
4	นักข่าวต้องรู้เรื่องการบันทึกเสียง		
5	นักข่าวต้องมีความรู้เรื่องภาพ		
6	นักข่าวที่ถือไมโครโฟน คือนักข่าวทีวี		
7	งานของนักข่าวต้องติดต่อภาพเพื่อออกโทรทัศน์		
8	งานของนักข่าวต้องต่อสู้เพื่อให้ได้ข่าวสารที่ต้องการ		
9	นักข่าวต้องรู้จักสถานที่สำคัญๆ		
10	นักข่าวที่ทำหน้าที่สายงานใด ต้องมีความรู้ในวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น นักข่าวสายการเงิน ต้องรู้เกี่ยวกับตัวเลข การการลงทุน เป็นต้น		
11	กฎหมายเป็นสิ่งสำคัญที่นักข่าวต้องเรียนรู้ไว้ เพื่อป้องกันเวลาเกิดปัญหาในการเขียนข่าวของตนเอง		
12	นักข่าวต้องมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสิทธิส่วนบุคคลเป็นอันดับแรก		

ตอนที่ 2

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน

2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด เพียงช่องเดียว ให้ตรงกับความคิดเห็นที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ลักษณะที่พึงประสงค์ของอาชีพนักข่าว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13	ข้าพเจ้ามีใจรักในงานเกี่ยวกับการเป็นนักข่าว					
14	ข้าพเจ้ามีความต้องการที่จะประกอบอาชีพนักข่าว					
15	ข้าพเจ้าติดตามหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพนักข่าวเสมอ					
16	ข้าพเจ้าต้องการที่จะศึกษาต่อในสาขาอาชีพนักข่าว					
17	ข้าพเจ้ามีความอยากรู้อยากเห็นในการติดตามเรื่องราวที่ข้าพเจ้าสนใจ					
18	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่ชอบอยู่นิ่งกับที่					
19	ข้าพเจ้ามีความรู้เรื่องภาษาไทยเป็นอย่างดี					
20	ข้าพเจ้ามีความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ					
21	ข้าพเจ้าจะติดตามข่าวสารที่ข้าพเจ้าสนใจจากสื่อมากกว่า 1 สื่อขึ้นไป					
22	ข้าพเจ้าชอบค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ					
23	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างอ่านหนังสือเสริมความรู้เสมอ					
24	ข้าพเจ้าสนใจข่าวสารและสิ่งแวดลอมรอบตัวอยู่เสมอ					
25	ข้าพเจ้าติดตามข่าวอยู่เสมอ เพื่อให้พูดคุยกับเพื่อนๆได้					
26	ข้าพเจ้าชอบแสวงหาความรู้อยู่เสมอ แม้กระทั่งความรู้เล็กๆน้อยๆที่อยู่รอบตัว ข้าพเจ้าจะไม่มองข้ามไป					

ตอนที่ 3

- คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน
2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุดเพียงช่องเดียว ให้ตรงกับความคิดเห็นที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ลักษณะที่พึงประสงค์ของอาชีพนักข่าว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
27	ข้าพเจ้าเป็นคนกล้าคิดกล้าทำ					
28	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ชอบแสดงความคิดเห็น					
29	ข้าพเจ้าเป็นคนสุภาพและให้เกียรติแหล่งข่าวเสมอ					
30	ข้าพเจ้าสามารถวางตัวได้เหมาะสมกับโอกาส					
31	ข้าพเจ้าไม่ชอบคนที่ใช้อำนาจตัวเองในทางที่ผิด					
32	ข้าพเจ้ามีความเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง					
33	ข้าพเจ้าจะแต่งตัวให้เหมาะกับสถานที่ที่ข้าพเจ้าไป					
34	ข้าพเจ้าเป็นคนชอบสนุกสนานร่าเริง					
35	ข้าพเจ้าเป็นคนอารมณ์ดี หัวเราะง่าย					
36	ข้าพเจ้าเป็นคนช่างสังเกต					
37	ถ้าข้าพเจ้าไม่เข้าใจเรื่องใด ข้าพเจ้าจะถามทันที					
38	ข้าพเจ้าเป็นคนใจเย็น					
39	ข้าพเจ้าเป็นคนรักษาเวลา ตรงต่อเวลา					
40	ข้าพเจ้าคิดว่าเวลาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการนัดหมาย					
41	ข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทีที่เกิดปัญหาขึ้น					
42	ข้าพเจ้าเป็นคนกระฉับกระเฉง ว่องไว					
43	เพื่อนหลายคนบอกว่าข้าพเจ้าเป็นคนคล่องแคล่ว					
44	ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี					
45	ข้าพเจ้าจะรู้สึกกระตือรือร้นที่จะทำงานที่ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายทุกครั้ง					
46	ข้าพเจ้าจะลงมือทำงานนั้นทันทีเมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานนั้นแล้ว					
47	ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยได้กับทุกคน					

ข้อ	ลักษณะที่พึงประสงค์ของอาชีพนักข่าว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
48	ข้าพเจ้าชอบที่จะสนทนากับบุคคลหลากหลาย เพื่อได้ความรู้ที่ข้าพเจ้ายังไม่รู้					
49	ข้าพเจ้าชอบพูดคุยกับผู้อื่นมากกว่าจะนั่งเก็บตัวเงียบๆ คนเดียว					
50	ข้าพเจ้าเป็นคนที่พูดจาชัดถ้อยชัดคำ					
51	ข้าพเจ้าเป็นคนที่รักษาคำพูดเป็นสำคัญ					
52	ข้าพเจ้าสามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานกับผู้อื่นได้ดี					
53	ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าเรารักษาคำพูดของเราเอง ทุกคนจะไว้วางใจเรา					
54	ข้าพเจ้าจะแสดงความคิดเห็นเสมอเมื่อมีโอกาส					
55	เวลาทำงานทุกอย่างถ้าเกิดความไม่เข้าใจข้าพเจ้าจะซักถามทันทีเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาด					

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุปผา เมฆศรีทองคำ	อาจารย์ประจำ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง	อาจารย์ประจำ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คุณนิตยา รุ่งสกลิต	บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ในเครือสรรพสาร

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ-สกุล	นางสาววรลักษณ์ วิศิษฐ์วัฒนกุล
เกิด	วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2518
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่ปัจจุบัน	2335/164 ม.เทพประทาน 2 ถ.พระราม 4 คลองเตย กทม. 10110
สถานที่ทำงาน	89/20 อาคารอมรพันธุ์ 205 ทาวเวอร์ 1 ซ.นาทอง ถ.รัชดาภิเษก ดินแดง กทม. 10400
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	มัธยมศึกษา โรงเรียนสายน้ำผึ้ง สายวิทย์-คณิต
พ.ศ. 2534	ปวช. แผนกการบัญชี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ
พ.ศ. 2537	อนุปริญญา แผนกการบัญชี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ
พ.ศ. 2540	ปริญญาตรี สาขาการบัญชี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2549	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาจิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ